

Årsrapport for 2013

NSB-konsernet

 nettbuss

 NSB

 ROM EIENDOM

 Mantena

 CargoNet

INNHOLD

Konsernsjefens beretning	2
Styrets årsberetning NSB-konsernet	3
Resultatregnskapet	11
Oversikt finansiell stilling	12
Kontantstrømoppstilling	13
Egenkapitaloversikt	14
Noter til konsernregnskapet	15
Erklæring fra styret og konsernsjef	54
Årsrapport morselskapet NSB AS	55
Erklæring styret og administrerende direktør	82
Revisjonsberetning	83
Viktige hendelser for konsernet i 2013	85
Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)	86
Samfunnsregnskapet	90

Konsernsjefens beretning

2013 har i sum vært et godt år for NSB-konsernet. Våre økonomiske resultater er de beste noensinne. Vi har en betydelig økning i antall reisende, og vårt bidrag til å nå samfunnets klimamål er økende.

Vårt resultat på 1 281 MNOK før skatt er det beste i vår historie, og skyldes først og fremst gode resultater innen persontog og eiendom. Ruteplanen som ble introdusert i desember 2012 kombinert med introduksjonen av nye tog har økt kapasiteten på jernbanen i østlandsområdet, og kundene svarte med å strømme til toget. Den samlede veksten i antall togpassasjerer ift. i fjor ble på hele 7,3 %. Jeg ser frem til at Jernbaneløstaket blir ferdig med sitt arbeid på infrastrukturen rundt Oslo slik at rutetilbudet kan økes ytterligere. Dette, sammen med investeringer i nye tog, vil medføre at kapasiteten målt i antall tilbudte setekilometer i perioden 2012 til 2016 totalt vil øke med 22 %, og for lokaltog Oslo med over 30 %.

Vi nyter nå resultatmessig godt av de investeringer vi tidligere år har gjennomført for å utvikle eiendom rundt knutepunkter. Spesielt utviklingen rundt Oslo S har gitt gode økonomiske resultater.

Ferdigstilling av utbyggingen i Bjørvika vil gi 12 500 nye arbeidsplasser som ligger godt til rette for bruk av kollektive transportmidler.

De økonomiske resultatene innen godstrafikk på jernbane og i vår bussvirksomhet når ikke de krav og forventninger vi og våre eiere har satt. Antall reisende øker med over 3 % innen bussvirksomheten, men veksten gir ikke gode nok økonomiske resultater. Vi har igangsatt viktig arbeid for å bedre lønnsomheten innenfor virksomhetsområdene.

Vi har i 2013 gitt et godt bidrag til et av NTPs hovedmål: *bidra til å begrense klimagassutslipp, redusere miljøskadelige virkninger av transport, samt bidra til å oppfylle nasjonale mål og Norges internasjonale forpliktelser på helse- og miljøområdet.*

I svært mange tilfeller er en togreise en spart bil- eller flyreise. Hadde alle som tar toget i morgenrushet til og fra Oslo kjørt bil, så hadde det tilsvarer en saktegående bilkø fra Oslo til Trondheim. En bilkø fra Oslo til Trondheim tilsvarer et økt klimautslipp på 220 tonn i døgnet.

TØI har beregnet at 12 500 nye arbeidsplasser i Bjørvika sparer Oslo for 6 250 bilturer per døgn.

Energieffektivisering innen persontogvirksomheten bl.a. gjennom innføring av nye tog, har redusert den relative energibruken med 6 %. Forbruket av strøm på våre eiendommer er redusert med 11 % per m².

NSB ønsker å bidra til en mer målrettet jernbanesektor i Norge for å legge grunnlaget for å gi kundene et bedre og mer forutsigbart togtilbud. Som et bidrag til regjeringens planlagte gjennomgang av organisering av jernbanesektoren har NSB-konsernet gitt innspill til hvordan en endring av jernbanesektoren i Norge kan gjennomføres. Med dette, sammen med tidligere forslag til utvikling av togtilbudet i Norge i forbindelse med Nasjonal Transportplan, ønsket NSB å innby til en offentlig debatt om hva som må gjøres for å forbedre jernbanen og utvikle togtilbud og kollektive knutepunkt.

Takk til alle som har bidratt!

Geir Isaksen
Konsersnsjef
NSB-konsernet

Styrets årsberetning NSB-konsernet 2013

(Fjorårets tall i parentes)

Sammendrag av resultat og utviklingstrekk for NSB-konsernet i 2013

- Driftsresultat er 1 457 MNOK (1 166 MNOK).
- Avkastningen på bokført egenkapital er 13,8 %
- Antall passasjerer og driftsresultat i persontogvirksomheten økte
- Antall passasjerer i bussvirksomheten økte
- Svake resultater for buss- og godsvirksomheten
- Betydelige resultater knyttet til utvikling av eiendom
- Dovrebanen var også i 2013 stengt i nær en måned på grunn av flom. Dette ga mange innstillinger og medførte store forsinkelser som følge av saktekjøringer også i tiden etterpå.
- Punktligheten i 2013 var noe svakere enn året før.

Viktige hendelser

Anskaffelse av 70 nye region- og lokaltog skjer planmessig og 23 regiontog (type 74) og 25 lokaltog (type 75) er satt i produksjon på Østlandet ved utgangen av året.

9. desember 2012 ble det iverksatt en ny ruteplan med forbedret togtilbud for reisende på Østlandet. Dette har gitt en økning i antall togreiser med 8 % for dette området.

Aurland Ressursutvikling og NSB har blitt enige om videre drift av Flåmsbana frem til utgangen av 2027. Avtalen innebærer at NSB kjøper 50 prosent av aksjene i Flåm Utvikling AS.

Våren 2013 ble Nettbuss express lansert som egen merkevare for selskapets lange ekspressruter i Norge og Sverige, og med dette ble Skandinavias største ekspressbussnettverk etablert.

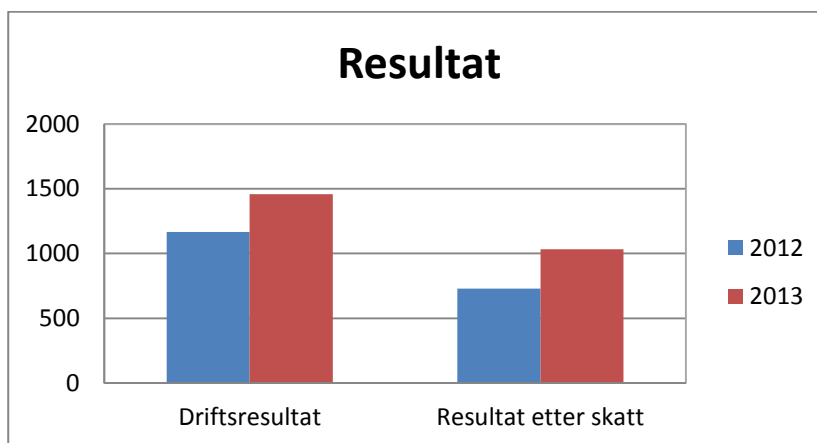
Godstilbudet på Raumabanen ble lagt ned i desember 2013 på grunn av sterk konkurranse fra lastebil og lavt belegg og dårlig lønnsomhet.

Resultatutvikling

Konsernets resultat før skatt er 1 281 MNOK (871 MNOK). Driftsresultatet er 1 457 MNOK (1 166 MNOK). Hovedårsakene til endringen er:

- Bedret driftsresultat i persontogvirksomheten, på grunn av vekst i antall passasjerer
- Svakt driftsresultat i bussvirksomheten, på grunn svekket lønnsomhet i noen vunne anbud
- Negativt driftsresultat i godsvirksomheten knyttet til økt konkurranse og effektene av ustabil infrastruktur
- Bedret resultat i eiendomsvirksomheten
- Positiv effekt av urealiserte verdiendringer på finansielle poster og investeringseiendom utgjør til sammen 398 MNOK (-112 MNOK)

Sum finansielle poster er på -176 MNOK (-295 MNOK).

Figur 1; positiv utvikling i resultatet sammenliknet med forrige år

Sammendrag av resultater og utviklingstrekk for virksomhetsområdene

Persontogvirksomheten

Passasjerer i Norge.

Virksomheten består av NSB AS med datterselskapene NSB Gjøvikbanen AS og Svenska Tågkompaniet AB.

Driftsinntekter for persontogvirksomheten i 2013 var 6 577 MNOK (6 152 MNOK), en økning på 6,9 % fra foregående år. En vesentlig del av veksten skyldes økt antall passasjerer og økt offentlig kjøp av persontogtjenester. Den største delen av veksten har kommet som følge av ruteendring og bedret tilbud på Østlandet.

Driftsresultatet for persontogvirksomheten ble på 624 MNOK (378 MNOK), en bedring på 246 MNOK i forhold til sist år. Bedringen skyldes i hovedsak økt volum og inntekter. For virksomheten i Sverige ble driftsresultatet 4 MNOK (9,8 MNOK).

9. desember 2012 ble det iverksatt en ny ruteplan med forbedret togtilbud for reisende på Østlandet. Dette er den største tilbudsendringen siden Oslostunnelen ble åpnet i 1980. Endringen har i 2013 gitt reisende på Østlandet et bedre togtilbud i form av mer kapasitet, flere avganger, nye tog og flere seter. Endringen har medført en økning i antall reisende på 7,3 %, og i 2013 transporterte persontogene 60,5 mill.

Neste større ruteendring og ytterligere økning av togtilbudet vil skje i desember 2014. Anskaffelse av nye region- og lokaltog skjer planmessig og 23 regiontog (type 74) og 25 lokaltog (type 75) er satt i produksjon på Østlandet ved utgangen av året. Leveransen av totalt 70 nye tog planlegges slutført i 2015.

Bussvirksomheten

Bussvirksomheten består per 31. desember 2013 av morselskapet Nettbuss AS med ytterligere 45 heleide selskaper i konsernet og 9 tilknyttede selskaper. Nettbusskonsernet har transportaktiviteter i nær alle fylker i Sør- og Midt-Norge. Det

svenske underkonsernet har hoveddelen av sin virksomhet i sydvest-Sverige. Den danske delen har hoveddelen av sin transportaktivitet konsentrert i og omkring København

Driftsresultat for virksomheten er 64 MNOK (-5 MNOK). Totale driftsinntekter for 2013 er 6 046 MNOK (5 598 MNOK), en økning på 8 % fra året før. Økningen i driftsinntekter kan i hovedsak knyttes til nye anbudskontrakter. Endringen i driftsresultat skyldes primært gevinster fra eiendomssalg. Lønnsomhet fra ordinær virksomhet er ikke tilfredsstillende. Resultatene svekkes med bakgrunn i nedskrivninger på driftsmidler og avsetninger på kontrakter med manglende lønnsomhet.-.

I 2013 gjennomførte Nettbusskonsernet en omorganisering for å rendyrke virksomheten i regionale selskap. I tillegg ble flere eiendommer solgt, i hovedsak til Rom Eiendom AS.

Våren 2013 ble Nettbuss express lansert som egen merkevare for selskapets lange ekspressruter og med dette ble Skandinavias største ekspressbussnettverk etablert.

Nettbusskonsernet har deltatt i flere anbudskonkurranser. I Norge ble det i 2013 startet ny kjøring i Oslo og Trøndelag, men som følge av tapte anbud ble også noe av kjøringen i Trøndelag avvirket. For 2014 har Nettbuss tapt kjøring i Kristiansund, Nordfjord og i Gudbrandsdalen, men gjenvunnet kontrakten i Drammen. Nettbuss har kontrakter i flere fylkeskommuner som ennå ikke er anbudsutsatt. Dette gjelder kontrakter i Hedmark, Buskerud, Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. I løpet av noen år vil de fleste fylker ha satt ut det meste av trafikken på anbud.

I Sverige er det startet opp ny aktivitet i Lund og Dalsland, mens det i Danmark er startet noe mer kjøring i København.

I 2013 fraktet bussvirksomheten totalt 137 (133) mill. passasjerer fordelt på rute- og ekspressbuss, og kjørte 199 (192) millioner km.

Godsvirksomheten

Virksomheten drives av CargoNet-konsernet. Den største delen av virksomheten skjer ved pendeltog for konteinere og andre intermodale lastbærere. I tillegg leveres transport i form av dedikerte driftsopplegg for enkeltkunder, herunder transport av tømmer og flydrivstoff. I Sverige er det inngått flere langsiktige kontrakter om levering av tjenester i form av togtrekking.

Drift av terminaler relatert til intermodale transporter drives gjennom to heleide datterselskaper, RailCombi AS og Terminaldrift AS.

Driftsinntektene er på 1 070 MNOK (1 094 MNOK), og driftsresultatet -88 MNOK (-70 MNOK), en svekkelse på 18 MNOK. Den svenske virksomheten viser lønnsomhet etter betydelig omstrukturering. Inntektssvikten og det svekkede resultat knytter seg til virksomheten i Norge. Driften på enkelte strekninger har i perioder vært stengt og konkurransen fra veitransport og konkurrerende leverandører av godstransport på bane er økt. Nedgang i volum og høye vedlikeholds- og reparasjonskostnader bidrar til det svake resultatet.

Utfordringer knyttet til infrastrukturen påvirket også driften i 2013. Flere strekninger var i kortere eller lengre perioder stengt grunnet flom, ras og uvær. Spesielt var stengningen av Dovrebanen i mai/juni, samt en lengre stengning på Bergensbanen i oktober, kritisk. Til sammen måtte 335 godstog innstilles på grunn av uforutsette problemer med infrastruktur.

Godsvirksomheten gjennomfører et omstillingsarbeid for å oppnå mer effektiv materiell- og personellbruk. Arbeidet vil intensiveres i 2014.

Året har vært kjennetegnet av økt konkurranse fra transport på vei, spesielt gjennom utenlandske kjøretøy. Tilbudet på strekningen Oslo-Åndalsnes ble avvirket fra 15. desember. Bakgrunnen var lavt belegg og sterk konkurranse fra veitransport.

Punktligheten var 89,4 % (91 %) på leveranse innenfor 15 minutter, tett i underkant av målsettingen på 90 %.

I 2013 omorganiserte CargoNet terminaldriften og skilte ut denne til et eget heleid selskap med navn RailCombi AS. Virksomheten i Terminaldrift AS som driver terminalen i Ganddal ble ikke berørt av endringen.

Togvedlikehold

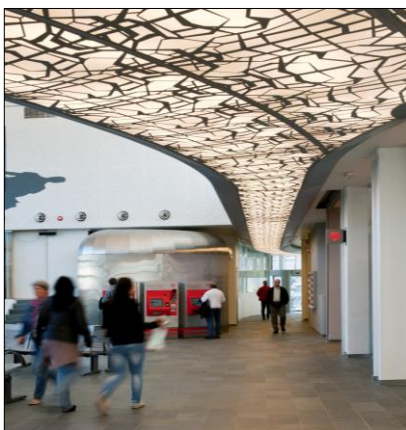
Togvedlikeholdet utføres av Mantena AS, som er den største leverandøren av vedlikeholdstjenester til togoperatører i Norge. Hovedaktiviteten er driftspausebasert vedlikehold på lokomotiv, vogner og motorvogner. I tillegg har Mantena eget verksted for vedlikehold av komponenter og deler. Selskapet utfører også vedlikehold og reparasjoner av skinnegående arbeidsmaskiner i Norge. Mantena AS disponerer verksteder i Oslo, Trondheim, Drammen, Skien, Bergen, Stavanger, Kongsvinger, Narvik og Bodø.

Mantena har fått betydelige vedlikeholdsoppgaver i Sverige gjennom Mantena Sverige AB og er en viktig partner i vedlikeholdet av rullende materiell på tunnelbanen i Stockholm.

Mantena skal møte fremtidig konkurranse om leveranse av tilgjengelige tog gjennom effektivt og pålitelig vedlikehold. Selskapets konkurransekraft er avgjørende og det har vært arbeidet kontinuerlig i flere år med tiltak for å møte stadig økende krav til effektivitet og leveranse kvalitet.

Driftsinntektene er 1 584 MNOK (1 498 MNOK). Driftsresultatet er 49 MNOK (43 MNOK).

Eiendomsvirksomheten

Konsernets strategi for eiendomsvirksomheten innebærer å optimalisere verdiutviklingen av eiendomsmassen med sikte på salg av driftsuavhengige eiendommer tilpasset markedsmuligheter og konsernets finansieringsbehov. I tillegg skal eiendomsvirksomheten utvikle og forvalte eiendomsporteføljen slik at transportvirksomheten i NSB-konsernet styrkes.

Rom Eiendom har gjennom flere år satset på å utvikle gode og miljøriktige kollektivknutepunkt. Også i 2013 har dette hatt full fokus. Dette er et viktig satsingsområde og Rom vil fortsette dette arbeidet i årene som kommer.

Virksomheten har i 2013 ferdigstilt to nye kontorbygg med enkelte felles grunnfunksjoner ved Oslo Sentralstasjon hvor den ene del nyttes til nytt hovedkontor for NSB og den andre delen er leid ut. Byggene har oppnådd miljøsertifiseringen BREEAM-NOR Excellent som første bygg i Norge med denne sertifiseringen.

Rom Eiendom har gjennom sitt eierskap i Oslo S Utvikling oppnådd gode resultater på gjennomførte prosjekter. De deleide selskapene Grefsen Utvikling, Jessheim Byutvikling og Bellevue Utvikling er boligprosjekter hvor salget av leiligheter har vært godt i 2013, dog med en noe lavere salgstakt siste halvdel av året. Utbyggingen vil strekke seg over flere år.

Virksomheten i Rom Eiendom omfatter et utleieareal på ca. 730.000 kvm og et utviklingsareal på ca. 2 mill. kvm, og oppnådde i 2013 et positivt driftsresultat på 928 MNOK (835 MNOK). Økningen skyldes i hovedsak en reklassifisering av utviklingsprosjekt til investeringseiendom.

Eierstyring og selskapsledelse

Styret har behandlet og vedtatt redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse som er vedlagt årsoppgjøret.

Om NSB

Eierforhold

NSB er et av Norges største transportkonsern. Morselskapet NSB AS eies av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo, mens virksomheten er spredt over det meste av Norge og i deler av Sverige og Danmark.

Organisering

Konsernet har virksomhet innen følgende hovedområder:

- Persontog: persontransportvirksomhet med tog
- Buss: persontransportvirksomhet med buss
- Gods: godstransport med tog
- Togvedlikehold: vedlikehold og reparasjonsarbeid på gods- og persontog
- Eiendom: utleie og utvikling av eiendom

Mål og strategier

Kjernevirksomheten i NSB-konsernet er persontrafikk med tog og buss i Norden, godstransport i og til/fra Norden samt knutepunktutvikling og eierskap av strategiske eiendommer i tilknytning til stasjoner og terminaler. I tillegg driver NSB-konsernet virksomhet som står i naturlig sammenheng med kjernevirksomheten.

NSB skal drive verdiskapning gjennom å utvikle, produsere, markedsføre og selge sikre, konkurransedyktige persontrafikk- og godstransporttjenester med Norden som hjemmemarked, samt bidra til en by- og stedsutvikling tilrettelagt for kollektive transportløsninger med utgangspunkt i de eiendommene selskapet eier.

NSB-konsernet skal

- unngå skade på mennesker og miljø
- være det ledende landbaserte transportselskapet i Norden
- tjene penger
- ha fornøyde kunder
- ha høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere
- opprettholde finansiell handlefrihet

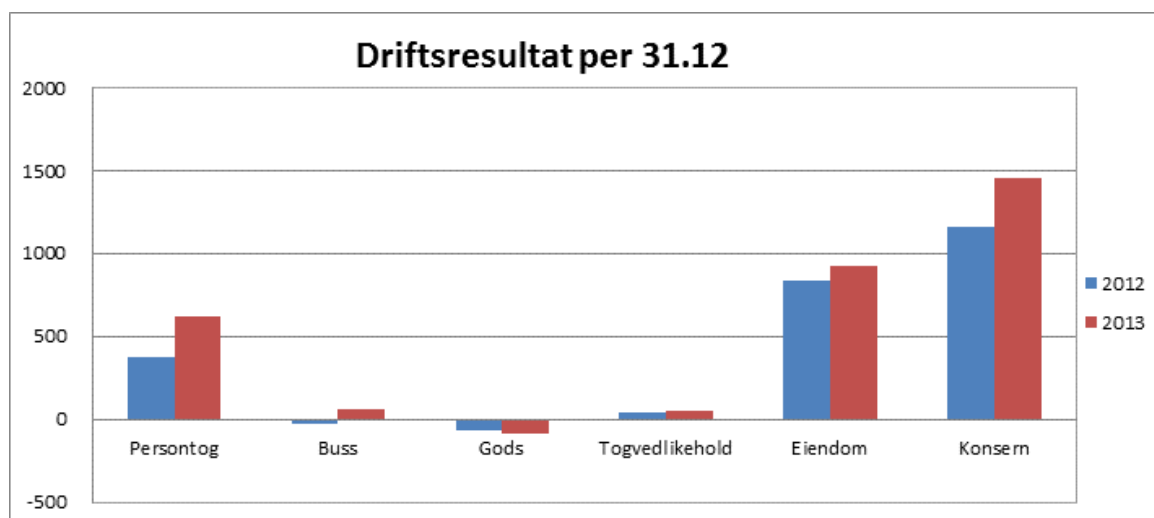
Internkontroll

NSB-konsernet har etablert internkontrollsystemer som omfatter verdigrunnlag, retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, organisering, fullmaktstruktur og styrende dokumenter. Styret gjennomgår årlig konsernets forretningsidé, verdigrunnlag, strategier og planer. Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernet og i virksomhetsområdene. Risiko innen finansiell rapportering vurderes gjennom egne risikoanalyser og periodiske oppfølgingsmøter med virksomhetsområdene.

På bakgrunn av dette revideres internkontrollsystemet ved behov, ved revisjon av ledelsedokumenter, retningslinjer og prosedyrer.

Økonomisk utvikling i NSB-konsernet og morselskapet NSB AS

NSB-konsernets årsresultat er på 1 034 MNOK (729 MNOK), en bedring på 305 MNOK. Driftsresultat er på 1 457 MNOK (1 166 MNOK), en bedring på 291 MNOK. Bedringen i årsresultat er i hovedsak et resultat av økt antall passasjerer og økte inntekter i persontogvirksomheten, samt urealiserte verdiendringer på investeringseiendom.

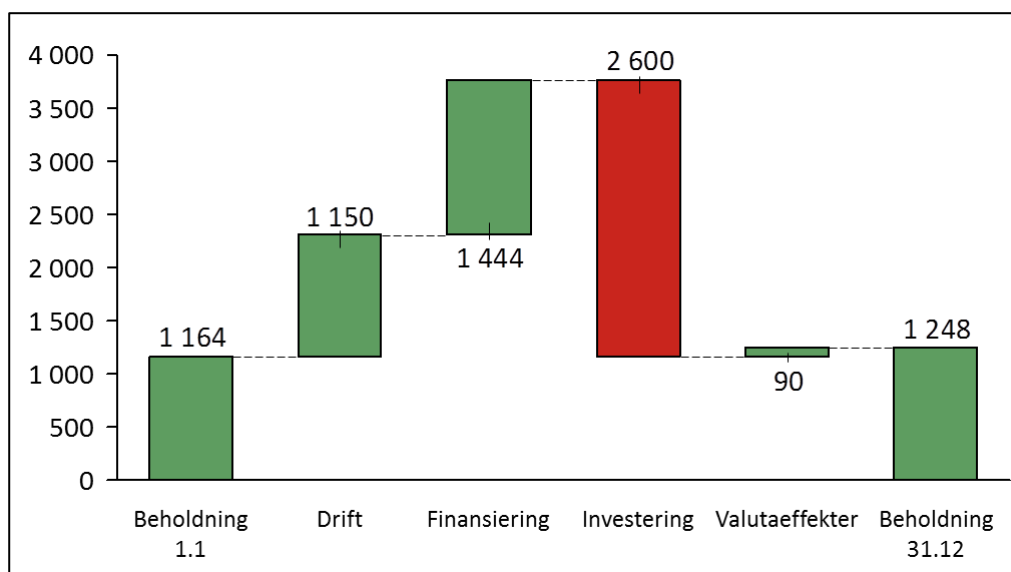

Figur 2; driftsresultat i 2012 og 2013

Årsresultat etter skatt i morselskapet NSB AS er 464 MNOK (- 10 MNOK). Konsernbidrag fra datterselskaper er inkludert i morselskapets årsresultatet med 390 MNOK (0 MNOK). Driftsresultatet i morselskapet er 552 MNOK (368 MNOK). Bedringen i driftsresultat skyldes i hovedsak økt antall passasjerer på grunn av økt rutetilbud på Østlandet og økt kapasitet.

Konsernets netto kontantstrøm fra driften er 1 150 MNOK (1 676 MNOK). Forskjellen mot driftsresultatet utgjøres i hovedsak av avskrivninger på 1 589 MNOK, kostnadsført pensjon i forhold til inn/utbetaling i pensjonsordning, netto urealiserte verdiendringer, resultatandeler i felleskontrollerte og tilknyttede selskap og endringer i arbeidskapitalen. Netto kontantstrøm brukt til investeringer er 2 600 MNOK (2 907 MNOK). Herunder inngår 2 991 MNOK i kjøp av varige driftsmidler og investeringseiendom. Investeringene er i hovedsak brukt til å øke kapasitet og lønnsomhet innen konsernets virksomhetsområder. Det ble i 2013 betalt 296 MNOK i utbytte til eier.

Figur 3; kontantstrøm for perioden

Inkludert årets resultat utgjorde egenkapitalen i morselskapet 5 659 MNOK (5 832 MNOK). Egenkapitalandelen er 27,1 % (31,7 %). Annen opptjent egenkapital for morselskapet før årets utbytte utgjør 123 MNOK. For NSB-konsernet er egenkapitalen 7 675 MNOK (7 302 MNOK), som gir en egenkapitalandel på 29,3 % (31,5 %).

Konsernets avkastning på bokført egenkapital er 13,8 % (11,4 %).

NSB-konsernets arbeidskapital er 1 680 MNOK (1 623 MNOK), en økning på 57 MNOK.

Etter tilføring av årets resultat har NSB AS innskutt egenkapital med 5 536 MNOK og annen opptjent egenkapital med 123 MNOK.

Styret har vurdert grunnlaget for utdeling ut fra selskapets reelle egenkapital og likviditetsbehov sett i lys av selskapets virksomhet. Styret har et mål om minimum 30 % egenkapital i virksomheten, samtidig som virksomheten krever betydelig kapital til langsiktige investeringer. Virksomheten er i en fase med store investeringer, spesielt i nye persontog. Dette krever betydelig egenkapital. Samtidig har selskapet en god inntjening og viser et godt resultat når en tar med resultatposter uten kontantstrømseffekt. Dette gjelder urealiserte finansposter på 63 MNOK som er av kortsiktig karakter samt verdiendringer på eiendomsinvesteringer med 335 MNOK som er av langsiktig karakter og ikke resulterer i positive kontantstrømmer før de realiseres ut av konsernet. Etter en helhetsvurdering foreslår styret å holde effekten av de urealiserte verdiendringene på eiendom med 335 MNOK (246 MNOK etter skatt) utenfor utbyttegrunnlaget. Dette gir et justert utbyttegrunnlag på 785 MNOK. Styret foreslår en utbetaling til eier på 50 % med 393 MNOK i tilbakebetaling til eier.

Utbytte utover 123 MNOK må tas av innbetalt kapital og styret foreslår følgende beslutning i generalforsamlingen:

Utbytte besluttes dekket av:

Annen opptjent egenkapital	123 MNOK
Innbetalt egenkapital tilbakebetalt med	<u>270 MNOK</u>
Sum utbetalt til eier	<u>393 MNOK</u>

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av virksomheten.

Risiko

Finansiell risiko

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (valutarisiko, renterisiko og øvrig prisisiko), kredittisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsplan fokuserer på kapitalmarkedenes uforutsigbarhet og forsøker å minimalisere de potensielle negative effektene på konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer. Utfyllende informasjon om konsernets finansielle risikostyring er beskrevet i årsregnskapets note 14.

NSB tar opp lån i de markeder og valutaer som totalt sett gir de gunstigste betingelsene. Lån i utenlandsk valuta byttes til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. NSB har som målsetning å minimere valutarisiko i finansforvaltningen. I den

daglige driften er NSB i liten grad eksponert for valutarisiko da hoveddelen av inntekter og kostnader er i NOK. Dersom avtale om større innkjøp inngås i utenlandsk valuta, dekkes valutarisikoen tilnærmet 100 % i avtalens løpetid.

NSB er eksponert for renteendringer. Morselskapet benytter rentebytteavtaler for å redusere renterisikoen og for å oppnå ønsket rentestruktur på gjelden. Det er etablert retningslinjer som regulerer andelen av lån som skal rentereguleres i en tolv måneders periode, og for rentebindingen på porteføljen.

Overskuddslikviditet plasseres i norske obligasjoner og sertifikater med kort løpetid. Endring i rentenivå kan påvirke verdien på plasseringene, men normalt beholdes verdipapirene til forfall. Det er etablert rammer for kreditteksponering mot sektorer og institusjoner basert på kredittvurderinger.

Etter etablerte retningslinjer skal lånebehov i neste tolv måneders periode være dekket gjennom fri likviditet og etablerte trekkfasiliteter. Konsernet har en målsetning om å ha en fri likviditetsbeholdning på minimum 500 MNOK.

NSB dekket sitt lånebehov i 2013 på en tilfredsstillende måte ved opptak av langsiktige obligasjonslån i begynnelsen av 2013, samt flere kortsiktige lån i det norske sertifikatmarkedet gjennom året. Selv om uroen i finansmarkedene er noe redusert, er det fortsatt usikkerhet knyttet til lånemarginene som kan oppnås ved fremtidige låneopptak. NSB vil fortsatt ha fokus på motpartsrisiko i finansielle transaksjoner.

Operasjonell risiko

Det gjennomføres systematisk analyser av operasjonell risiko, blant annet innen trafiksikkerhet og oppnåelse av økonomiske mål. Med utgangspunkt i risikoanalysene er det etablert kontrollaktiviteter som reduserer identifiserte risikoer, herunder automatiske kontroller, revisjoner, oppfølging og utvidede analyser relatert til spesielle risikoområder. Status for intern kontroll overvåkes årlig ved gjennomgang av revisjonsrapporter og løpende gjennomgang av den økonomiske rapporteringen.

NSB-konsernet og samfunnsansvar

I NSBs vedtekter er det presisert at styret skal sørge for at selskapet tar samfunnsansvar. Selskapet skal rapportere om status på dette området til eier i den årlige rapporteringen som spesifisert i vedtektenes § 10. Regjeringen ser ivaretagelse av menneskerettigheter, respekt for grunnleggende arbeidstakerrettigheter, ivaretagelse av miljøhensyn, bekjempelse av korrupsjon og størst mulig åpenhet som hovedelementer for bedrifter når de skal utøve samfunnsansvar i sin internasjonale virksomhet.

Med effekt for regnskapsåret 2013 er det vedtatt endringer i regnskapsloven (§ 3-3C) som innebærer utvidet krav til redegjørelse for samfunnsansvar i årsregnskapet til store selskap. Dette omfatter informasjon om kunder, ytre miljø, trafiksikkerhet, medarbeiderrettigheter, menneskerettigheter, sykefravær, likestilling, integrering og arbeid mot korrupsjon. De utvidede kravene er innarbeidet i NSB-konsernets Samfunnsregnskap 2013 som er vedlagt årsoppgjøret.

Fremtidsutsikter

Konjunkturoppgangen i Norge ble redusert mot slutten av 2012. I 2013 har veksten i fastlandsøkonomien vært lavere enn snittet de siste år. Analytikere forventer også lavere vekst i 2014, og en svak utvikling i boligpriser, før en ny økonomisk oppgang fra 2015. Internasjonalt er det tegn til noe bedring etter flere svake år. Etterspørselen etter NSBs tilbudte tog- og bussreiser har vært stigende, mens godsmarkedet har vært preget av lavkonjunktur og høy konkurranse, både fra lastebiler og konkurrerende jernbaneselskap.

Klimaendringene fører til mer ekstremt vær i Norge. Mer nedbør over året, oftere og kraftigere flommer, særlig om våren, og tørkeperioder om sommeren, skaper utfordringer for infrastrukturen. Dette krever høyere prioritering av vedlikehold og tilrettelegging av infrastruktur slik at lengre stengninger av jernbanestrekninger slik som i 2013 kan unngås. Med dagens situasjon er antall innstillinger på jernbane på grunn av ras, flom o.a. en viktig årsak til at godstrafikken på jernbane taper terreng.

En stor del av fremtidig befolkningsvekst forventes å komme i storbyregionene og vil forsterke kapasitetsutfordringene i transportsystemet der belastningen allerede er størst. Arbeidsreiser utgjør en betydelig andel av personreisene, og det er krevende å møte behovet for arbeidsreiser fordi hoveddelen av transporten skal avvikles innenfor relativt korte tidsintervaller morgen og ettermiddag. I Oslo-området er folketallet beregnet å øke med ca. 30 % frem mot 2030. De langsiktige kapasitetsutfordringene i storbyene blir dermed svært viktige. En mer konsentrert bosetting og etablering av sentrale arbeidsplasser sammen med etablering av kollektivknutepunkt gjør det imidlertid lettere å legge til rette for miljøvennlige og effektive transportløsninger i form av kollektivtransport.

Nasjonal Transportplan (NTP) ble vedtatt i 2013 med bred støtte i Stortinget. Hovedinnretningen for NTP er en satsing på kollektivtrafikk i og rundt de store byene i Norge, samt utbygging av transportsystemet mellom regioner og landsdeler for å redusere avstandskostnadene for næringsliv og innbyggere. Det er lagt opp til en betydelig vekst i bevilgninger til infrastruktur for jernbane, med en vekst på i snitt 49 % i forhold til nivået i 2013. Det legges dermed opp til en betydelig kapasitets- og kvalitetsheving for jernbane i Norge innen planperioden.

NSB-KONSERNET

NSB-konsernet ønsker å være en del av løsningen av disse transport- og miljøutfordringene. NSBs utvidelse av tilbudet på jernbane ved ruteendring desember 2012, har gitt høy vekst i antall reisende og inntekter. En ny utvidelse av rutetilbudet iverksettes i desember 2014. Til sammen 70 nye togsett vil være levert i løpet av 2015. Kapasiteten målt i antall tilbudte setekilometer vil i perioden 2012 til 2016 totalt øke med 22 %, og for lokaltog Oslo med over 30 %. Når nye dobbeltsporstrekninger på Dovrebanen (2015) og Vestfoldbanen (2016) er ferdigstilt, gjennomføres en forsterket rushtidsbetjening til Hamar og etableres et nytt ekspress tog på Vestfoldbanen.

I eiendomsvirksomheten utvikles det store prosjekter i nær tilknytning til kollektivknutepunkter. I og omkring Oslo S fortsetter utviklingen, med videre utbygging av Bjørvika, og Østbanehallen er under oppgradering. Utvikling av byggene i Bjørvika med 12 500 arbeidsplasser er av TØI estimert til å spare byen for 6 250 bilreiser per dag.

I Schweigaards gate er to kontorbygg ferdigstilt, og det legges opp til videre utbygging av egne tomter i forlengelsen av disse byggene. I Bjørvika utvikles de siste byggene i Barcode-rekka, før neste steg i utviklingsprosessen i Bjørvika igangsettes. På Filipstad og i Bergen bygges det nye kontorbygg, og på Grefsen i Oslo og på Jessheim bygges det et betydelig antall boliger i samarbeid med lokale aktører. Større prosjekter planlegges eller er under utvikling i Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Bergen og Trondheim.

Størstedelen av buss-sektoren, med unntak av ekspressbuss, er anbudsutsatt. Overgang til anbud har bidratt til redusert lønnsomhet i bussbransjen. Det var forventet at overgangen ville redusere lønnsomheten, men de siste år har det ikke vært bærekraftig lønnsomhet i sektoren. I likhet med store deler av bussbransjen har heller ikke bussvirksomheten i konsernet klart godt nok å tilpasse seg en situasjon med regning av anbud, riktig prising og effektiv drift av vunne anbud. For å legge grunnlaget for bedre lønnsomhet i bussvirksomheten i NSB styrkes prosessene rundt anbudsarbeid og arbeidet med effektivisering av driften videreføres.

NSB arbeider aktivt for å forbedre lønnsomheten i godsvirksomheten gjennom å avvikle ulønnsom virksomhet, redusere kostnadene og legge grunnlaget for økte volumer. For å oppnå mer godstransport på bane er det nødvendig å oppnå stabil infrastruktur som kan bidra til å gi kundene trygghet for stabil og punktlig levering. NSB sitt syn er at vedlikeholdsarbeidet må fremskyndes for å gjenvinne tillit til godstrafikk på jernbane. NSB har lagt til rette for en omstrukturering og konkurranseutsetting av terminalvirksomheten ved å skille ut denne som egen virksomhet. Videre fremdrift er avhengig av beslutninger i Samferdselsdepartementet.

Regjeringen har i sin politiske plattform beskrevet at den ønsker å gjennomføre en større reform av jernbanesektoren, der Jernbaneverket og NSB omorganiseres for å oppnå en hensiktsmessig styringsstruktur, en forretningsmessig organisasjonsform og tydelige mål. NSB-konsernet vil gi innspill til hvordan en slik omorganisering kan gjennomføres. Samferdselsdepartementet har igangsatt en prosess som skal munne ut i en stortingsmelding om dette.

NSB ønsker å bidra til at kollektivtrafikken skal ta en vesentlig del av forventet trafikkvekst, og å bidra til økt volum av gods på bane. Dette krever økt satsing på infrastruktur, kollektivknutepunkt og en tilpasset utvikling av godsterminaler. Gevinsten for samfunnet vil være god og økt miljøvennlig mobilitet gjennom høyere frekvens, kortere reisetid, økt kapasitet og god punktlighet.

NSB har i sum hatt en god utvikling i 2013. Styret takker alle medarbeidere for god innsats i året som gikk, og ser frem til en fortsatt felles innsats for utviklingen av NSB med de forestående muligheter og utfordringer.

Oslo, 14. februar 2014

Ingeborg Moen Borgerud
Styreleder

Bjarne
Borgersen

Wenche
Teigland

Tore Heldrup
Rasmussen

Erlend Helle

Audun Sør-
Reime

Rolf Jørgensen

Jan Audun
Strand

Geir Isaksen
Konsernsjef

NSB KONSERNET

RESULTATOPPSTILLING	Noter	2013	2012
Driftsinntekter	5	14 145	13 199
Lønn og andre personalkostnader	22	6 903	6 500
Avskrivninger og nedskrivninger	27	1 589	1 418
Andre kostnader	28	4 881	4 636
Sum driftskostnader		13 373	12 554
Resultatandel i felleskontrollert virksomhet	10	317	532
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	33	31
Ureal. verdiendr. investeringseiendom	8	85	-42
Ureal. verdiendr. ved reklassifisering	8	250	-
Driftsresultat		1 457	1 166
Finansinntekter	29	459	375
Finanskostnader	29	-626	-583
Netto finanskostnad pensjoner	23	-72	7
Urealiserte verdiendringer	30	63	-94
Sum finansielle poster		-176	-295
Resultat før skattekostnad		1 281	871
Skattekostnad	21	-247	-142
Årsresultat		1 034	729
Årsresultat tilordnes			
Ikke kontrollerende eierinteresser		4	-
Aksjonærene i morselskapet		1 030	729
SUM		1 034	729
UTVIDET RESULTAT			
Periodens resultat		1 034	729
Poster som ikke skal reklassifiseres over resultatet			
Estimatavvik pensjoner	23	-606	751
Skatt relatert til poster som ikke skal reklassifiseres	21	231	-248
Poster som kan reklassifiseres over resultat i senere perioder			
Verdiendring ved omklassifisering til investeringseiendom	8	12	80
Omregningsdifferanser valuta		18	-
Skatt relatert til poster som kan reklassifiseres	21	-3	-22
Årets totalresultat		686	1 290
Totalresultat tilordnes			
Ikke kontrollerende eierinteresse		4	-18
Aksjonærene i morselskapet		682	1 308
Årets totalresultat		686	1 290

NSB-KONSERNET

OVERSIKT FINANSIELL STILLING

EIENDELER	Noter	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
Immaterielle eiendeler	6	71	92	154
Varige driftsmidler	7	15 057	13 822	11 394
Investerings eiendom	8	4 238	3 318	3 021
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	99	91	61
Finansielle anleggsmidler		38	58	58
Sum anleggsmidler		19 503	17 381	14 688
Investering i felleskontrollert virksomhet	10	650	491	372
Beholdning utviklingseiendom og komponenter	11	1 229	1 219	1 433
Eiendeler holdt for salg	12	42	-	-
Kundefordringer og andre fordringer	13	1 625	1 662	1 415
Derivater	15	1 438	867	1 060
Finansielle eiendeler	16	421	369	355
Kontanter og bankinnskudd	18	1 248	1 164	1 150
Sum omløpsmidler		6 653	5 772	5 785
SUM EIENDELER		26 156	23 153	20 473

EGENKAPITAL OG GJELD

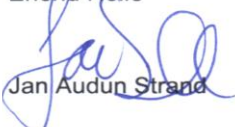
Aksjekapital og overkurs	19	5 536	5 536	5 536
Ikke utdelbar egenkapital - verdiregulert inv. eiendom		1 700	1 449	1 393
Annen, opptjent egenkapital		440	324	-925
Ikke kontrollerende eierinteresse		-1	-7	2
Sum egenkapital		7 675	7 302	6 006
Lån	20	9 730	8 268	6 773
Utsatt skatt	21	803	776	349
Pensjonsforpliktelser	23	2 829	2 543	3 512
Andre avsetninger for forpliktelser	25	146	115	168
Sum langsiktig gjeld		13 508	11 702	10 802
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	24	3 654	3 645	3 314
Lån	20	1 034	171	121
Derivater	15	285	333	230
Sum kortsiktig gjeld		4 973	4 149	3 665
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		26 156	23 153	20 473

Oslo 14. februar 2014

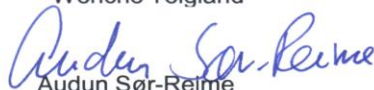

Ingeborg Moen Borgerud
Styreleder

Bjarne Borgersen

Erlend Helle

Jan Audun Strand

Wenche Teigland

Audun Sør-Reime

Tore Heldrup Rasmussen

Rolf Jørgensen

Geir Isaksen
Konsernsjef

NSB-KONSERNET

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	Noter	2013	2012
Årsresultat før skatt		1 281	871
Av- og nedskrivning i resultatregnskapet	27	1 589	1 418
Gevinst/tap på salg av varige driftsmidler		-163	-76
Forskjell kostnadsført og inn-/utbetaling pensjon	23	-317	-234
Netto endring i avsetninger for forpliktelser	25	29	-54
Netto urealiserte verdiendringer	30	-398	136
Renteposter, periodisering	29	-86	68
Resultatandel felleskontrollert virksomhet og TS	9, 10	-350	-563
Endring arbeidskapital		-435	110
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 150	1 676
Kjøp av datterselskap fratrukket likvid beholdning	34	-	-192
Tilgang/avgang i, og lån til, tilknyttet selskap	9	-	-10
Kjøp av varige driftsmidler og investeringseiendom	7, 8	-2 991	-3 245
Salg av varige driftsmidler		186	205
Mottatt utbytte	29	205	335
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 600	-2 907
Opptak av kort- og langsiktig lån		3 168	1 395
Nedbetaling av kort- og langsiktig lån		-1 428	-130
Utbytte betalt til selskapets aksjonærer	19	-296	-
Netto kontantstrøm til finansieringsaktiviteter		1 444	1 265
Endring i kontanter og bankinnskudd i perioden		-6	34
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	18	1 164	1 150
Valutagevinst/tap på kontanter og bankinnskudd		90	-20
Kontanter og bankinnskudd ved periodeslutt	18	1 248	1 164

NSB-KONSERNET

2013		Innskutt egenkapital	Ikke utdelbar egenkapital, verdiregulert inv. eiendom	Omregnings- differanse	Opptjent egenkapital	Ikke-kontr. eierinter.	SUM	
UTVIKLING I EGENKAPITAL		Noter						
	Egenkapital 1. januar 2013	19	5 536	1 449	-18	342	-7	7 302
	Årets resultat		-	243	-	787	4	1 034
	Endring ikke-kontr. eierinteresser		-	-	-	-3	2	-1
	Endring fond for verdiendring		-	-20	-	20	-	-
	Fra utvidet resultat		-	9	18	-376	-	-349
	Effekt av endret skattesats	21	-	19	-	-34	-	-15
	Utbetalt utbytte		-	-	-	-296	-	-296
	Egenkapital 31. desember 2013	19	5 536	1 700	-	440	-1	7 675
2012		Innskutt egenkapital	Ikke utdelbar egenkapital, verdiregulert inv. eiendom	Omregnings- differanse	Opptjent egenkapital	Ikke-kontr. eierinter.	SUM	
UTVIKLING I EGENKAPITAL		Noter						
	Egenkapital 1. januar 2012	19	5 536	1 393	-18	-907	2	6 006
	Årets resultat		-	-30	-	759	-	729
	Endring ikke-kontr. eierinteresser		-	-	-	-3	9	6
	Fra utvidet resultat		-	86	-	493	-18	561
	Egenkapital 31. desember 2012	19	5 536	1 449	-18	342	-7	7 302

1. Generell informasjon og sammendrag av viktige regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Norges Statsbaner AS (NSB AS) og dets datterselskaper (NSB-konsernet) driver virksomhet innen følgende områder:

- Persontransportvirksomhet med tog og buss
- Godstransport med tog
- Eiendomsvirksomhet
- Togvedlikehold

Konsernet har i tillegg egen forsikringsfunksjon som er organisert i et eget captive, Finse Forsikring.

NSB-konsernet har hovedkontor i Oslo.

Alle aksjene i NSB AS eies av den norske stat ved Samferdselsdepartementet.

Årsregnskapet for 2013 ble vedtatt av styret 14. februar 2014.

Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til NSB AS er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC) som er godkjent av EU.

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er med i presentasjonen dersom ikke annet konkret er nevnt.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle derivater, enkelte finansielle eiendeler og forpliktelser og investeringseiendom som er vurdert til virkelig verdi.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

Viktige forutsetninger og regnskapsestimater

Anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må utøve skjønn gjennom bruk av estimater og forutsetninger. Estimater og forutsetninger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring kombinert med forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på vurderingstidspunktet.

Områder hvor bruk av forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet:

Investeringsseiendom målt til virkelig verdi.

Ved estimering av virkelig verdi på investeringseiendom legges estimater og antakelser/forutsetninger til grunn. Yieldnivå/avkastningskrav og markedisleien er de viktigste faktorene. Endring av disse kan medføre vesentlige endringer i resultatførte verdiendringer og balanseført verdi på investeringseiendommer. En sensitivitetsanalyse som viser effekter ved endringer i disse forutsetningene presenteres i noten for investeringseiendommer.

Finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi

Konsernet har enkelte finansielle eiendeler, finansielle derivater og langsiktig gjeld regnskapsført til virkelig verdi. Beregning av virkelig verdi innebærer betydelig grad av skjønn og ledelsen må gjøre estimater. Estimatenes er i hovedsak basert på observerbare priser som kan endres over tid. Endringer i forutsetningen vil medføre endringer i balanseførte verdier med effekter over resultatregnskapet.

Varige driftsmidler

Konsernet vurderer løpende forventet brukstid og restverdi på anleggsmidler. Dette har betydning for de årlige avskrivningene. Videre vurderer konsernet anleggsmidlene verdi og hvorvidt det er behov for å gjøre nedskrivninger. Disse vurderingene involverer en stor grad av skjønn. Det vises til note om varige driftsmidler for beskrivelse av nedskrivningstester og tilhørende sensitivitetsvurderinger.

Estimert verdifall på goodwill

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill. Gjenvinnbart beløp er fastsatt ved kalkulasjoner av bruksverdi som krever bruk av estimater. Det vises til note om immaterielle eiendeler for beskrivelse av nedskrivningstester og tilhørende sensitivitetsvurderinger.

Estimerte avsetninger for tap på kontrakter

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere avsetninger for tap på kontrakter, hvor det er negative driftsresultater og dermed indikasjoner på avsetningsbehov. For driftsmidler som benyttes i kontraktene gjennomføres først nedskrivningstest, jfr. omtale ovenfor. Deretter måles nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for den enkelte kontrakt. Disse vurderingene involverer en stor grad av skjønn. Det vises til note om avsetninger for nærmere beskrivelse.

Pensjonsforpliktelser

Konsernet har betydelige forpliktelser knyttet til de ansattes opptjente pensjonsrettigheter knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger. Beregningene innebærer at konsernet må fastsette økonomiske og demografiske forutsetninger. Endringer i forutsetningene kan gi betydelig utslag på de beregnede forpliktelser med konsekvens for fremtidige pensjonskostnader. Det vises til note om pensjoner for nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

I noten er innarbeidet sensitivitetsanalyse som viser hvor påvirkelige beregningene er i forhold til endringer i sentrale forutsetninger. Estimatavvik som oppstår ved endringer av forutsetninger føres løpende over utvidet resultat med direkte effekt for egenkapitalen etter fradrag for utsatt skatt.

Endringer i regnskapsprinsipper, nye standarder og fortolkninger

Prinsippendring ved overgang til egenkapitalmetoden for felleskontrollert virksomhet

Konsernet har fra 1. januar 2013 endret prinsipp for konsolidering av andel i felleskontrollert virksomhet med overgang fra brutto konsolidering til konsolidering etter egenkapitalmetoden.

Endringen er foretatt innenfor mulighetene i IAS 31 for rapportering av andeler i fellekontrollert virksomhet og foretatt med hensikt å harmonisere med vedtatte endringer i IFRS 11. Endret IFRS 11 skal erstatte IAS 31 fra 1. januar 2014 og tar bort adgangen til å innregne felles virksomhet etter bruttometoden. Alle enheter som oppfyller definisjonen av felles virksomhet må innregnes i samsvar med egenkapitalmetoden.

Konsernet har betydelige andeler i single purpose selskaper (SP- selskaper) med felles kontroll for utvikling av eiendomsprosjekter. Basert på gjennomgang av partenes rettigheter og forpliktelser er det foretatt konkrete vurderinger av alle andeler i SP -selskaper om hvorvidt det foreligger felles kontroll og om selskapene skal klassifiseres som felles drift eller felles virksomhet ved overgang til IFRS 11. Basert på selskapsform og konkret avtaleverk er det vurdert klassifisering som felles virksomhet som innebærer at egenkapitalmetoden skal legges til grunn.

I segmentnoten presenteres konsernets andel av resultatposter og eiendeler i SP-selskapene brutto for å reflektere ledelsens oppfølging og underliggende drift.

Effekt av endrede regnskapsprinsipper

Sammenligningstall etter endrede regnskapsprinsipper er utarbeidet og effektene av overgang fra bruttokonsolidering til egenkapitalmetoden for andeler i felles kontrollert virksomhet er vist i tabellene under :

NSB-KONSERNET

Tall i MNOK

RESULTAT	2012
Driftsinntekter	-581
Driftskostnader	34
Resultatandel felleskontrollert virksomhet	532
Driftsresultat	-15
Netto finansielle poster	33
Resultat før skatt	18
Skattekostnad	18
Resultat etter skatt	-

BALANSE	31.12.2012	01.01.2012
Eiendeler		
Varige driftsmidler	-26	-10
Investerings eiendom	-33	-
Finansielle anleggsmidler	-9	-9
Investering i felleskontrollert virksomhet	491	372
Utviklings eiendom og varer	-1 207	-1 577
Kundefordringer og andre fordringer	-94	-181
Kontanter og bankinnskudd	-20	-58
Sum eiendeler	-898	-1 463

Egenkapital og gjeld		
Egenkapital	-	-
Langsiktig lån	-495	-1 148
Utsatt skatt	73	62
Andre avsetninger for forpliktelser	-80	-82
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-331	-248
Derivater	-65	-47
Sum egenkapital og gjeld	-898	-1 463

KONTANTSTRØMSOPPSTILLING	2012
Netto likviditetsendring fra virksomheten	-483
Netto likviditetsendring fra investeringer	348
Netto likviditetsendring fra finansiering	173

For nærmere spesifisering per regnskapslinje vises det til omarbeidede sammenligningstall som er presentert i resultat, balanse, kontantstrøm, egenkapitalspesifisering og i de aktuelle noter.

Pensjoner

Konsernet har fra 1. januar 2013 implementert IAS 19R ved at rentekostnader samt forventet avkastning på pensjonsmidler beregnes ved å benytte diskonteringsrenten. Prinsipp for periodisering av estimatavvik ved overgang fra korridormetoden til direkte føring av estimatavvik over utvidet resultat ble endret i 2012.

Ny standard for måling av virkelig verdi er trådt i kraft 1. januar 2013. Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. Implementeringen av IFRS 13 har gitt begrensede effekter for konsernet.

Nye standarder og fortolkninger

Konsernet har utover de prinsippendringer som beskrevet over ikke valgt tidlig anvendelse av noen standarder eller fortolkninger som trer i kraft etter balansedato. Nedenfor følger en oversikt over nye standarder.

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Vår vurdering er at de delfaser som er slutført av IASB vil gi begrensede effekter for konsernet.

IFRS 10 Konsernregnskap er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme hvordan en eierandel i et selskap skal behandles i konsernregnskapet. Standarden gir utvidet veiledning av vurderingen om kontroll er tilstede.

IFRS 11 Felleskontrollerte ordninger innebærer at alle felleskontrollerte ordninger skal klassifiseres som enten «felleskontrollert driftsordning» eller «felleskontrollert virksomhet». Felleskontrollert virksomhet skal regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak angir opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskap, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskap med særskilte formål ("SPE") og andre ikke balanseførte selskaper.

Konsernet vil implementere endringene i IFRS 10, IFRS 11 og IFRS 12 fra 1. januar 2014 og IFRS 9 fra det tidspunkt den vedtas implementert av EU. Konsernet har som beskrevet over, allerede under gjeldende standard (IAS 31) tilpasset seg de kommende endringene i IFRS 11, og de øvrige nye standarder er ikke vurdert å medføre endringer av betydning.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet NSB AS og datterselskaper

Datterselskap

Datterselskaper er selskaper der konsernet har kontroll som normalt oppfylles ved å eie majoriteten av stemmeberettiget kapital i selskapet. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskap

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskap behandles som egenkapitaltransaksjoner.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Eierandeler i selskaper hvor NSB har betydelig, men ikke bestemmende innflytelse, og eierandeler i selskaper med delt kontroll, er behandlet etter egenkapitalmetoden. Med betydelig innflytelse menes normalt at konsernet eier mellom 20 % og 50 % av stemmeberettiget kapital.

Oppkjøp

Oppkjøpsmetoden anvendes ved virksomhetssammenslutninger. Det foretas allokering av kostpris basert på virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som overtas ved oppkjøpet. Merverdi utover det som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill. Hvis virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld er høyere enn vederlaget, inntektsføres det overskytende umiddelbart.

Prinsipper for å innregne kjøp av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er de samme som for kjøp av datterselskaper.

Segmentinformasjon

NSB rapporterer driftssegmentene slik konsernledelsen, som er øverste beslutningstaker, vedtar, følger opp og evaluerer beslutninger.

Valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Konsernregnskapet er presentert i Norske kroner og alle tall er gitt i MNOK som både er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskapet.

NSB-konsernets virksomhet drives i all hovedsak i Norge og noe i Sverige og Danmark. Resultatregnskap og balanse for konsernheter med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om med føring av omregningsdifferanser direkte mot egenkapitalen over utvidet resultat.

Transaksjoner

Driftsinntekter og -kostnader, innkjøp samt finansieringskostnader er i all hovedsak i henholdsvis NOK, SEK, DKK, CHF og EUR. Transaksjoner i fremmed valuta regnes om til funksjonell valuta på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster og tap, som oppstår ved omregning av poster i fremmed valuta resultatføres.

Inntektsføring

Konsernets inntekter kommer i hovedsak fra salg av person- og godstransporttjenester samt utleie og salg av fast eiendom.

Salg av transporttjenester

Salg av tjenester inklusiv kjøp fra offentlig kjøper av persontrafikk tjenester resultatføres i den perioden som leveransene foretas.

Utleie og salg av fast eiendom

Inntekter ved utleie av fast eiendom resultatføres over leieavtalens løpetid.

Inntekt ved salg av eiendom resultatføres i den perioden risiko og kontroll overføres kjøper. Som hovedregel innebærer dette at inntekten anses opptjent på overtakelsestidspunktet.

Oppføring og utvikling av næringsbygg og boliger

Det er bygningens karakter og kjøpers mulighet for påvirkning av sluttprosjektet vil avgjøre hvorvidt inntektsføringen skal skje i henhold til IAS 11 tilvirkningskontrakter eller IAS 18 Inntekter. For eiendom som oppføres for kjøper som har vært med å påvirke bygget i særlig grad, innregnes forventet gevinst etter IAS 11 etter hvert som bygget oppføres og ferdigstilles.

Utbytte

Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter inntektsføres på tidspunkt for vedtak om utdeling av utbytte i utdelende selskap.

Eiendom

Konsernets eiendomsportefølje består av driftsrelatert eiendom (IAS 16), investeringseiendom (IAS 40) og utviklingseiendom (IAS 2).

Det foreligger nær og sammensatt tilknytning mellom driftsrelaterte eiendommer (IAS 16) og investeringseiendom (IAS 40) med en rekke kombinerte eiendommer. Bygg eller deler av bygg som benyttes innenfor konsernets virksomhet vurderes som driftsrelatert eiendom i henhold til IAS 16. Bygg eller deler av bygg som leies ut langsiktig eksternt på markedsmessige vilkår klassifiseres som investeringseiendom og vurderes i henhold til IAS 40. For kombinerte bygg som kan seksjoneres for salg vurderes de enkelte areal og deler av eiendommen hver for seg.

Areal som endrer karakter fra driftsrelatert eiendom eller utviklingseiendom til investeringseiendom eller omvendt må reklassifiseres. Reklassifisering vil skje på det tidspunkt det foreligger endret formål og bruk for den aktuelle eiendom som ikke er midlertidig.

Nærmere beskrivelse av de ulike eiendommer fremkommer nedenfor

Varige driftsmidler og driftsrelatert eiendom

Varige driftsmidler og driftsrelatert eiendom balanseføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader knyttet direkte til anskaffelsen av driftsmiddelet.

Etterfølgende utgifter balanseføres når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler knyttet til utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Lånekostnader som påløper ved konstruksjon av driftsmidler balanseføres fram til eiendelen er klar til bruk. Tomter og boliger avskrives ikke.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet brukstid, som er innenfor:

Skinnegående materiell	10 – 30 år
Busser	5 – 12 år
Bygninger	10 – 50 år
Andre anleggsmidler	5 – 30 år

Driftsmidlenes brukstid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp (note 1-2.11). Konsernet nedskriver eventuelle teknisk foredede eiendeler eller ikke-strategiske eiendeler som er tatt ut av bruk.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Anleggsmidler klassifisert som eiendeler for salg regnskapsføres til det laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader dersom balanseført verdi hovedsakelig gjenvinnes ved en salgstransaksjon og et salg er vurdert som svært sannsynlig.

Investeringsseiendom

Investeringsseiendom består av eiendom (tomt, bygning eller begge deler) som eies med formål å oppnå langsiktig avkastning fra leieinntekter, for verdistigning på kapital eller begge deler.

Ved førstegangs måling balanseføres eiendommens kostpris inklusiv direkte transaksjonskostnader. Påfølgende utgifter legges til investeringsseiendommens balanseførte verdi når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiften pådras.

Videre måling av investeringsseiendommer skjer til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatte markedsverdi som legges til grunn i en transaksjon mellom to uavhengige parter ved et eventuelt salg. Verdien estimeres med bistand fra uavhengige verddivurderere ved hver regnskapsavleggelse. Verdsettelsen baseres på den enkelte eiendoms antatte fremtidige kontantstrømmer som neddiskonteres med individuelle risikjusterte avkastningskrav.

Verdiendringer som følge av endringer i markedsverdi av investeringsseiendom resultatføres løpende og er presentert på egen linje i driftsresultat. Verdiendring ved reklassifisering fra driftsrelatert eiendom føres over utvidet resultat. Verdiendring ved reklassifisering fra utviklingsseiendom resultatføres.

Utviklingsseiendom

Eiendommer hvor intensjonen er videreutvikling for salg er behandlet som utviklings eiendom (IAS 2) selv om eiendommene midlertidig er utleid på korte avtaler.

Utviklingsseiendommer under utvikling for salg vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi i samsvar med IAS 2.

Anskaffelseskost består av kostpris, samt prosjekterrelaterte utgifter til utviklingen av den enkelte eiendel. Prosjekterrelaterte utgifter inkluderer i hovedsak kostnader frem til regulering og klargjøring for salg, herunder lønnskostnader, eksterne konsulenter osv. Låneutgifter som er direkte henførbare til utviklingen av eiendommen kapitaliseres i samsvar med IAS 23. Netto realisasjonsverdi er estimert salgpris fratrukket kostnader knyttet til realisasjon.

Porteføljen av utviklingseiendommer under utvikling for salg er inndelt og følges opp som adskilte enkeltprosjekter. Inndelingen er i hovedsak basert på den enkelte eiendoms geografiske lokalisering.

Nedskrivning

Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men testes årlig for verdifall.

Immaterielle eiendeler samt driftsmidler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjell mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger (unntatt goodwill).

Mulige tapskontrakter

Konsernets virksomhet omfatter langsiktige kontrakter med offentlige oppdragsgivere om levering av kollektivtjenester. For flere av kontraktene har konsernet en del av risikoen for utviklingen i flere kostnadsarter (for eksempel lønn, rente og drivstoff) uten at inntektene i kontrakten blir endret tilsvarende. Dette kan resultere i at kontraktene gir tap ved at forventede gjenværende kostnader er høyere enn estimerte inntekter.

Før en eventuell avsetning gjøres for kontrakter etter IAS 37, foretas en evaluering av verdiene etter IAS 36 (se avsnitt for nedskrivning ovenfor). Deretter måler konsernet løpende nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter i den enkelte kontrakt, der estimerte utbetalinger omfatter alle fremtidige uunngåelige driftskostnader inklusive kapitalslit som må påregnes. Avsetningen begrenses til det laveste beløp ved å fortsette eller gå ut av kontrakten. Avsetningen reverseres over gjenværende løpetid i kontrakten.

Derivater og sikring

Konsernet inngår derivater for sikring av renter og valuta på langsiktig gjeld for å skape forutsigbarhet og for sikring av energiprisen for både å oppnå lavest mulig pris og forutsigbarhet i prisene.

Konsernet praktiserer ikke sikringsbøkføring. Derivater balanseføres til virkelig verdi på tidspunkt for inngåelse av derivatkontrakt og justeres løpende til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi på inngåtte derivatkontrakter knyttet til gjeld resultatføres som finansposter, mens endringene i virkelig verdi knyttet til inngåtte derivatkontrakter til strøm resultatføres som driftskostnad.

Finansielle eiendeler holdt for handelsformål

En finansiell eiendel klassifiseres som holdt for handelsformål dersom den primært er anskaffet med sikte på å gi fortjeneste knyttet til kortsiktige endringer i verdi.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på sist registrerte kurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert, bruker konsernet verdsettelsesmetoder for å fastsette virkelig verdi

Beholdning komponenter og varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost beregnes ved bruk av først-inn, først-ut metoden (FIFO).

For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader, andre direkte kostnader og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Låneutgifter som er direkte henførbare til anskaffelsen eller tilvirkningen av varen, inkluderes i varens kostpris.

Netto realisasjonsverdi er estimert salgpris fratrukket kostnader for ferdigstilling og salg.

Fordringer

Fordringer inkluderer kundefordringer og måles ved første gangs balanseføring til opprinnelig verdi som er vurdert å være virkelig verdi.

Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektivrentemetoden, fratrukket avsetning for påregnelige tap. Avsetning for tap regnskapsføres når det foreligger objektive indikatorer for at konsernet ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser.

Kontanter og bankinnskudd

Kontanter og bankinnskudd er medtatt justert for trekk på kassekreditt i konsernkontosystemet. Dersom kassekreditt benyttes, er det inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Kontanter og bankinnskudd inkluderer bundne skattetrekksmidler og bundne bankinnskudd i Finse forsikring og spesifiseres i note 18.

Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

Lån

Lån måles ved første gangs innregning til virkelig verdi justert for direkte henførbare transaksjonskostnader.

I etterfølgende perioder måles lånene som hovedregel til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode slik at effektiv rente blir lik over lånets løpetid.

For flere av konsernets obligasjonslån er det inngått tilhørende rente- og valutawapper. Der måling og rapportering til virkelig verdi over resultat gir mer relevant informasjon ved at inkonsistent måling av lån og tilhørende renteswap elimineres, eller i vesentlig grad reduseres, legges dette prinsippet til grunn for rapportering. Valg av prinsipp gjøres ved opptak av hvert enkelt lån og er bindende i lånets løpetid.

Utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt.

Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, og som ventes nyttet når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er påregnelig at fordelene kan nyttes ved motregning i senere skattbar inntekt.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper bortsett fra når konsernet ikke har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er juridisk rett til å motregne, og det gjelder inntektsskatt som ilegges av skattemyndighet for skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp ved netto betalbar skatt.

Pensjonsforpliktelser

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger i form av både ytelses- og innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en ordning hvor arbeidsgiver forplikter seg til periodiske pensjonsytelser til den ansatte når vedkommende blir pensjonist. Pensjonsutbetalingen vil i hovedsak være avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Den balanseførte forpliktelsen er nåverdien på balansedagen av de definerte ytelser minus virkelig verdi av pensjonsmidlene på balansedagen. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Kostnad ved pensjonsopptjening og netto rente på den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen innregnes i resultatet. Endringer i pensjonsplanens ytelser (planendringer) kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet. Estimatavvik som skyldes ny informasjon og endringer i de aktuarmessige forutsetningene innregnes løpende, i utvidet resultat.

Innskuddsplaner

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor arbeidsgiver betaler et bidrag til den ansattes fremtidige pensjon. Arbeidsgivers plikter opphører når bidraget er betalt. Innskuddene kostnadsføres løpende som personalkostnad.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser samtidig som forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter kostnad ved terminering av kontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme art, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsatts før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og spesifikk risiko knyttet til forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnader.

Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld inkluderer leverandørgjeld og måles ved første gangs balanseføring til opprinnelig verdi som er vurdert å være virkelig verdi. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmidlets virkelige verdi og nåverdi av fremtidige leiebeløp. Leiebetalingene blir fordelt mellom forpliktelse og finanskostnader. Varige driftsmidler avskrives lineært.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld når utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

Vurdering av virkelig verdi

Konsernet måler flere finansielle eiendeler og forpliktelser samt investeringseiendommer til virkelig verdi. For klassifisering av virkelig verdi benytter konsernet et system som reflekterer signifikansen av den input som brukes i utarbeidelse av målingene med følgende inndeling:

Nivå 1

Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2

Virkelig verdi bestemmes ved å bruke input basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen.

Nivå 3

Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

I 2012 og 2013 var alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert i nivå 1 eller nivå 2. Foretakets investeringseiendom er klassifisert i «nivå 3».

Alle tall i rapporten er oppgitt i MNOK, med mindre annet fremgår av tekst.

NOTER FOR ÅRSREGNSKAPET 2013

Alle tall i årsregnskapet er i MNOK.

1. Prinsippnoter for virksomheten i NSB-konsernet
2. Aksjer i datterselskap
3. Konsern- og selskapsstruktur
4. NSB-konsernets persontrafikkvirksomhet i Norden
5. Segmentinformasjon
6. Immaterielle eiendeler
7. Varige driftsmidler
8. Investerings eiendommer
9. Investeringer i tilknyttede selskaper
10. Investeringer i felleskontrollert virksomhet
11. Beholdning utviklingseiendom og komponenter
12. Eiendeler for salg
13. Kundefordringer og andre fordringer
14. Finansiell risikoanalyser
15. Derivater
16. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
17. Finansielle instrumenter etter kategori
18. Kontanter og bankinnskudd
19. Aksjekapital og overkurs
20. Lånegjeld
21. Skatter
22. Personalkostnader
23. Pensjoner og lignende forpliktelser
24. Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld
25. Andre avsetninger for forpliktelser
26. Tap på kontrakter
27. Av- og nedskrivninger
28. Andre kostnader
29. Finansielle poster
30. Urealiserte verdiendringer
31. Leiekostnader
32. Nærstående parter
33. Betingede utfall
34. Virksomhetssammenslutninger
35. Hendelser etter balansedagen

Konsernregnskapet ble vedtatt av konsernstyret den 14. februar 2014.

NSB-KONSERNET

2 Aksjer i datterselskap

Tabellen viser morselskapets direkte eide investeringer. Konsernet består i tillegg av selskaper og eierinteresser i indirekte eie.

Datterselskap	Etablerings-/anskaffelses-tidspunkt	Kontor-adresse	Stemme-/res.andel	Bokført egen-kapital	Årets resultat
Nettbuss AS	01.12.1996	Oslo	100 %	330	-124
Rom Eiendom AS	18.12.1998	Oslo	100 %	2 276	310
Arrive AS	01.07.2001	Oslo	100 %	47	11
NSB Trafikkservice AS	01.10.2001	Oslo	55 %	-31	7
Finse Forsikring AS	01.12.2001	Oslo	100 %	227	34
CargoNet AS	01.01.2002	Oslo	100 %	149	-33
Mantena AS	01.01.2002	Oslo	100 %	47	2
NSB Gjøvikbanen AS	01.04.2005	Oslo	100 %	14	8
Svenska Tågkompaniet AB	01.01.2007	Gävle	100 %	33	6
Tømmervogner AS ¹	31.12.2008	Oslo	45 %	-1	-
Banestasjoner AS	02.01.2002	Oslo	100 %	-	-
SUM				3 091	221

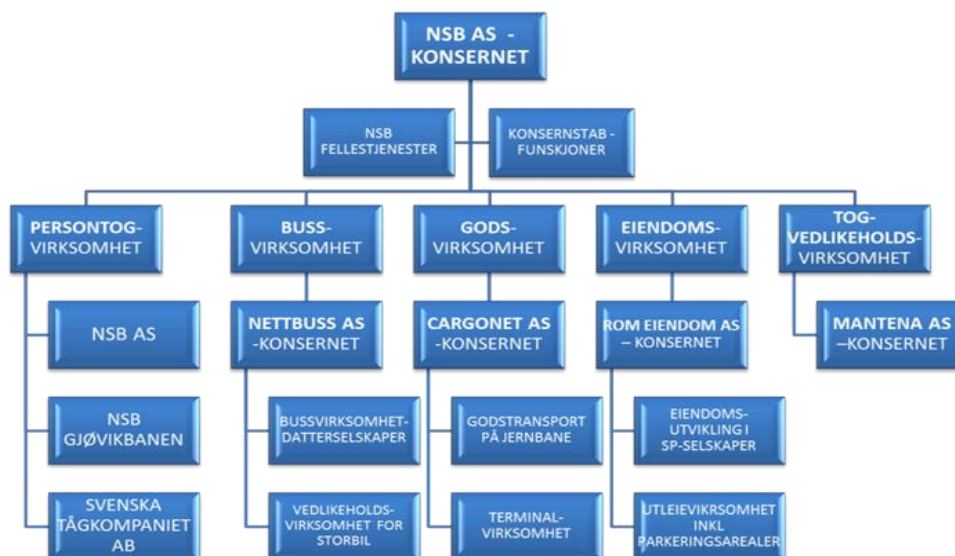
¹Resterende aksjer eies av CargoNet AS.

Det er oppgitt 100 % av bokført egenkapital i selskapene pr. 31.12.2013

3 Konsern- og virksomhetsstruktur

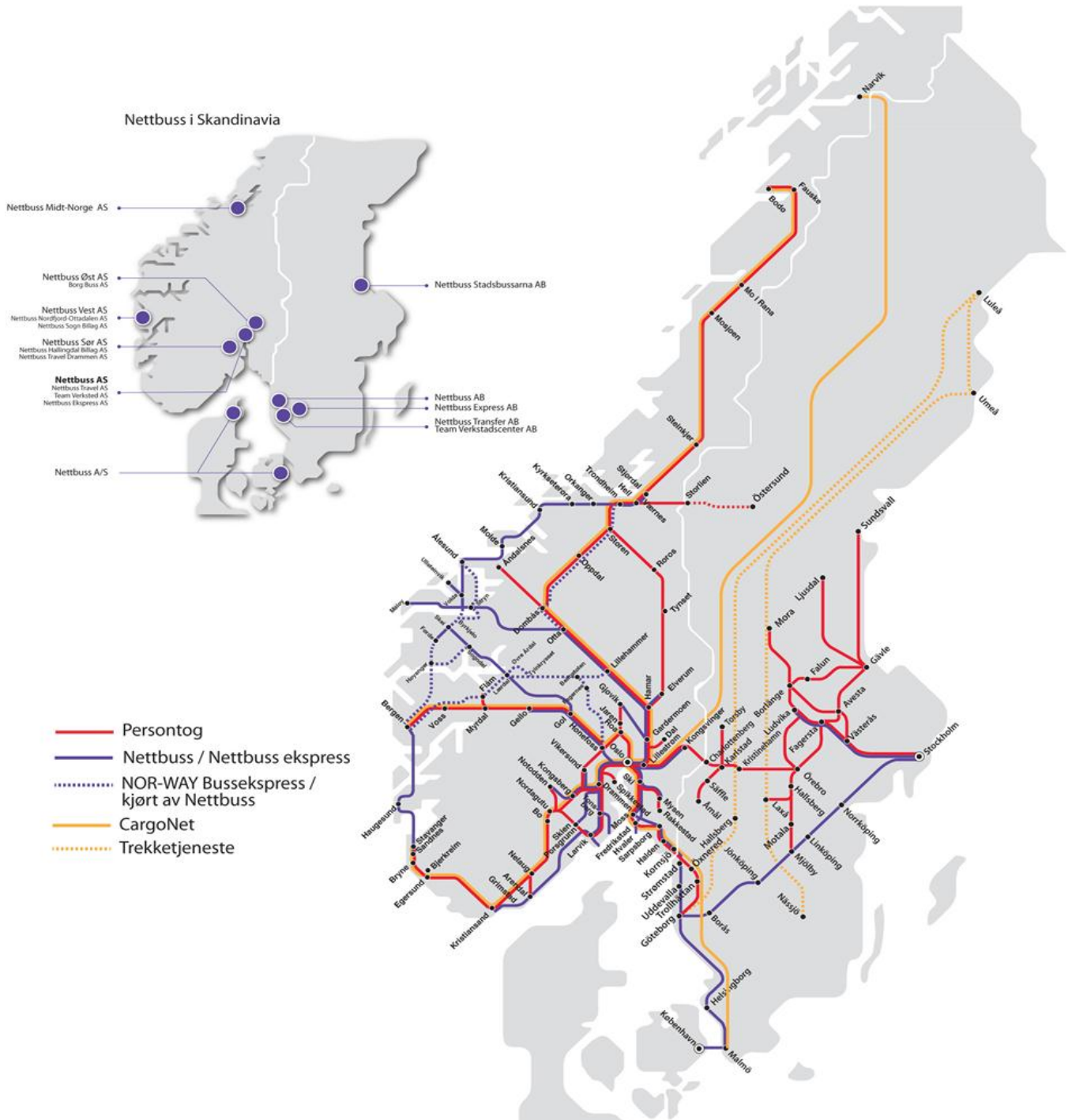
NSB driver virksomhet i Norge, Sverige og Danmark. Virksomheten styres i virksomhetsområder som avviker noe fra den legale struktur:

- I Persontog inngår hele virksomheten i NSB AS, NSB Gjøvikbanen AS samt Svenska Tågkompaniet AB.
- Bussvirksomheten omfatter aktiviteten i Nettbuss-konsernet.
- Godsvirksomheten omfatter aktiviteten i CargoNet-konsernet.
- Eiendomsvirksomheten er samlet i Rom Eiendom-konsernet.
- Togvedlikehold enheten er samlet i Mantena-konsernet

NSB-KONSERNET

4 NSB-konsernets trafikkvirksomhet i Norden

NSB-KONSERNET

5 Segmentinformasjon

Virksomhetssegmenter

Per 31. desember 2013 har konsernet virksomhet innen følgende hovedsegmenter:

- (1) Persontog: persontransportvirksomhet med tog
- (2) Buss: persontransportvirksomhet med buss
- (3) Gods: godstransport med tog
- (4) Togvedlikehold: vedlikehold og reparasjonsarbeid på gods- og persontog
- (5) Eiendom: utleie og utvikling av eiendom

2013	(MNOK)	Persontog	Buss	Gods	Tog- vedlikehold	Eiendom	Konsern
Eksterne driftsinntekter		6 461	5 913	1 024	299	1 496	14 145
Interne driftsinntekter		116	133	46	1 285	295	-
Driftsinntekter		6 577	6 046	1 070	1 584	1 791	14 145
Driftskostnader		5 318	5 235	1 103	1 518	1 111	11 784
Av- og nedskrivninger		666	751	56	29	87	1 589
Sum driftskostnader		5 984	5 986	1 159	1 547	1 198	13 373
Resultatandel i felleskontrollert virksomhet		19	-	-	-	-	321
Andel resultat i tilknyttede selskaper		12	4	1	12	-	29
Ureal. verdiendring investeringseiendom		-	-	-	-	335	335
Driftsresultat		624	64	-88	49	928	1 457
Segmenteiendeler		10 576	4 499	775	479	9 700	26 156
Investeringer		1 573	886	23	19	509	2 991
2012	(MNOK)	Persontog	Buss	Gods	Tog- vedlikehold	Eiendom	Konsern
Eksterne driftsinntekter		5 797	5 548	1 085	269	1 082	13 199
Interne driftsinntekter		355	50	9	1 229	287	-
Driftsinntekter		6 152	5 598	1 094	1 498	1 369	13 199
Driftskostnader		5 207	4 950	1 098	1 436	410	11 136
Av- og nedskrivninger		577	661	66	32	82	1 418
Sum driftskostnader		5 784	5 611	1 164	1 468	492	12 554
Resultatandel i felleskontrollert virksomhet		-	-	-	-	-	532
Andel resultat i tilknyttede selskaper		10	8	-	13	-	31
Urealisert verdiendring investeringseiendom		-	-	-	-	-42	-42
Driftsresultat		378	-5	-70	43	835	1 166
Segmenteiendeler		9 189	4 384	851	847	7 913	23 153
Investeringer		1 886	865	10	50	475	3 245
Salgsanalyse per kategori						2013	2012
Transportinntekter						12 975	11 838
Salgsgevinster						91	153
Andre driftsinntekter						1 079	1 208
Sum						14 145	13 199

Det vesentligste av konsernets virksomhet er innenfor Norge. Konsernet har i tillegg virksomhet i Sverige og Danmark.

Informasjon om viktige kunder

Konsernet har en kunde som skaper mer enn 10 % av driftsinntektene. Statens kjøp av tjenester fra NSB-konsernet fremkommer i note 32.

NSB-KONSERNET

6 Immaterielle eiendeler

	Goodwill	Øvrige	Sum
Balanse 1. januar 2013			
Akkumulert anskaffelseskost	222	117	339
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-139	-108	-247
Sum	83	9	92

Regnskapsåret 2013			
Inngående balanse	83	9	92
Avgang	-24	-	-24
Akk. avskrivninger avgang	24	-	24
Nedskrivninger	-19	-	-19
Årets avskrivninger	-	-2	-2
Sum	64	7	71

Balanse 31. desember 2013			
Akkumulert anskaffelseskost	198	117	315
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-134	-110	-244
Sum	64	7	71

	Goodwill	Øvrige	Sum
Balanse 1. januar 2012			
Akkumulert anskaffelseskost	426	119	545
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-286	-105	-391
Sum	140	14	154

Regnskapsåret 2012			
Inngående balanse	140	14	154
Tilgang	3	-	3
Avgang	-207	-2	-209
Akk. avskrivninger avgang	207	2	209
Nedskrivninger	-60	-	-60
Årets avskrivninger	-	-5	-5
Sum	83	9	92

Balanse 31. desember 2012			
Akkumulert anskaffelseskost	222	117	339
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-139	-108	-247
Sum	83	9	92

Goodwill gjelder Nettbuss-konsernet.

Nedskrivningstester for goodwill

Nedskrivning av goodwill vurderes årlig ved sammenstilling av balanseført verdi mot gjenvinnbart beløp.

Konsernet har vurdert og fastsatt hva som er naturlige kontantgenererende enheter (CGU) knyttet til det enkelte erverv. Det er i 2013 foretatt en revurdering knyttet til allokering av goodwill. Revurderingen er avledet av de endringer som har skjedd innenfor rutebussnæringen de senere årene med overgang til anbudsregime og endret organisering i Nettbuss. Når man har avtale, vil avtaleperioden benyttes som estimeringsperiode for levetid.

Nettbuss-konsernet har vurdert hva som er naturlig kontantgererende enhet knyttet til de enkelte erverv. Det er bokført goodwill på følgende CGUer per 31.12.13:

Timeekspresen Sør AS	Team verksted Trønderlag AS
Flybuss i Trønderlag	Team verksted Vest AS

Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes ut i fra kalkyler basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Det brukes likviditetsprognoser basert på godkjent budsjett for kommende femårs periode. De kontantstrømmene som er avhengig av avtale-/anbudsperiode begrenses til utløp av avtaler. For kommersielle avtaler utledes kontantstrømmer etter de fem første årene ved hjelp av de estimerte vekstratene som er presentert nedenfor.

NSB-KONSERNET

Vekstrate ¹	2,50 %
Diskonteringsrate ²	8,00 %

1. Veid gjennomsnittvekst brukt til å utlede kontantstrømmer utover budsjettperioden.
2. Rentesats før skatt som er benyttet til å diskontere kontantstrømmene.

Disse forutsetningene benyttes for analysen av de kontantgenererende enhetene innen virksomhetssegmentet. Ledelsen fastsetter budsjettert dekningsbidrag basert på tidligere prestasjoner og forventninger til markedsutviklingen. Benyttet diskonteringsrate er før skatt og gjenspeiler spesifikk risiko for det relevante segmentet. Gjenvinnbart beløp fra de kontantgenererende enhetene (CGUene) basert på bruksverdi er lik eller høyere enn de balanseførte verdiene. Forutsatt at øvrige forutsetninger holdes konstant viser sensitivitetsberegninger knyttet til en økning i rentenivået med 1% av balanseført verdi at goodwill vil reduseres med 2,5 MNOK.

NSB-KONSERNET

7 Varige driftsmidler

	Maskin og utstyr	Transport- midler	Tomt og bygning	Del- leveranse tog	Anlegg under utførelse	Sum
Balanse 1. januar 2013						
Akkumulert anskaffelseskost	2 606	20 576	2 735	362	866	27 145
Akkumulerte avskrivninger	-1 936	-10 544	-843	-	-	-13 323
Sum	670	10 032	1 892	362	866	13 822
Regnskapsåret 2013						
Inngående balanse	670	10 032	1 892	362	866	13 822
Omkl. 1. januar til investeringseiendom	-	-	-	-	-	-
Sum etter omklassifisering 1. januar	670	10 032	1 892	362	866	13 822
Omregningsdifferanser	2	115	1	-	-	118
Oppkjøp av datterselskap	-7	-57	-51	-	-	-115
Akk.avskr. oppkjøp datterselskaper	7	57	52	-	-	116
Tilgang	23	851	26	735	1 356	2 991
Avgang	-218	-551	-56	-	-94	-919
Akkumulerte avskrivninger avganger	203	482	37	-	-	722
Overført mellom anleggsgrupper	244	1 635	473	-711	-1 641	-
Overført til investeringseiendom	-	-	-18	-	-92	-110
Årets avskrivninger	-196	-1 172	-103	-	-	-1 471
Årets nedskrivninger	-	-96	-1	-	-	-97
Sum	728	11 296	2 252	386	395	15 057
Balanse 31. desember 2013						
Akkumulert anskaffelseskost	2 650	22 569	3 110	386	395	29 110
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 922	-11 273	-858	-	-	-14 053
Sum	728	11 296	2 252	386	395	15 057
Balanse 1. januar 2012						
Akkumulert anskaffelseskost	2 471	16 964	1 398	1 221	1 685	23 739
Akkumulerte avskrivninger	-1 811	-9 544	-758	-	-	-12 113
Sum	660	7 420	640	1 221	1 685	11 626
Regnskapsåret 2012						
Inngående balanse	660	7 420	640	1 221	1 685	11 626
Omkl. 1. januar til investeringseiendom	-	-	-232	-	-	-232
Sum etter omklassifisering 1. januar	660	7 420	408	1 221	1 685	11 394
Omregningsdifferanser	-	-29	-	-	-	-29
Oppkjøp av datterselskap	24	685	95	-	-	804
Akk.avskr. oppkjøp datterselskaper	-16	-441	-27	-	-	-484
Tilgang	90	809	624	543	1 075	3 141
Avgang	-95	-614	-110	-	-	-819
Akkumulerte avskrivninger avganger	88	498	41	-	-	627
Overført mellom anleggsgrupper	116	2 761	419	-1 402	-1 894	-
Overført til investeringseiendom	-	-	-47	-	-	-47
Overført fra utviklingseiendom	-	-	588	-	-	588
Årets avskrivninger	-196	-1 014	-97	-	-	-1 307
Årets nedskrivninger	-1	-43	-2	-	-	-46
Sum	670	10 032	1 892	362	866	13 822
Balanse 31. desember 2012						
Akkumulert anskaffelseskost	2 606	20 576	2 735	362	866	27 145
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 936	-10 544	-843	-	-	-13 323
Sum	670	10 032	1 892	362	866	13 822
Avskrivningstid benyttet	5 - 30 år	5 - 30 år	3 - evig			

NSB-KONSERNET

Finansiell leasing

Varige driftsmidler er anskaffet gjennom en finansiell leieavtale som inkluderer følgende:

	2013	2012
Balanseført anskaffelseskost vedrørende finansielle leieavtaler	120	105
Akkumulerte avskrivninger	-62	-45
Balanseført verdi 31. desember	58	60
Langsiktig leasingforpliktelse	12	3

Langsiktig leasing betyr perspektiv på mer enn 1 år.

Avtalen gjelder leie av driftsmidler i bussvirksomheten. Rettighetene til den leide eiendelen tilfaller utleier ved mislighold knyttet til betaling av fremtidige leieforpliktelser.

Nedskrivninger knyttet til anbudskontrakter og busser, se note 27 for ytterligere informasjon.

8 Investeringseiendommer

Oversikt over utvikling i investeringseiendommer målt til virkelig verdi

Dato	31. des. 13	31. aug. 13	30. apr. 13	31. des. 12	31. aug. 12	30. apr. 12	1. jan. 12
Verdi	4 238	3 480	3 368	3 318	3 228	3 021	3 021

Verdiendringer investeringseiendommer	2013	2012
Inngående balanse investeringseiendom 1. januar	3 318	3 021
Omklassifisering	481	137
Avgang	-3	-3
Tilgang/påkostninger	95	126
Verdiregulering som følge av endring i markedsverdi	85	-42
Verdiregulering som følge av omklassifisering	262	79
Balanseført verdi ved utgangen av perioden	4 238	3 318

Virkelig verdi

Investeringseiendommene i eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, uavhengige parter.

Verdsettelsesmetodikk

Porteføljens verdi fastsettes primært ved hjelp av en verddivurderingsmodell for estimering av virkelig verdi. Som et supplement foretas det ekstern markedsverddivurdering for et representativt utvalg av porteføljen. Det er på forhånd fastsatt et pålitelighetsintervall for akseptable avvik mellom de to verddivurderingene. Eventuelle avvik utover pålitelighetsintervallet per eiendom analyseres for kartlegging av årsak og vurdering av hvorvidt det er forhold som også kan gi vesentlig avvik i estimert virkelig verdi for totalporteføljen.

Primær verdsettelse for estimering av virkelig verdi for totalporteføljen

Verdifastsettelse i henhold til primær verddivurderingsmodell er ved årsslutt foretatt med bistand av ekstern verdsetter. For mindre eiendommer med årlige leieinntekter under 150 TNOK er det foretatt intern verddivurdering basert på en forenklet yieldberegning.

Estimering av virkelig verdi i primær verddivurderingsmodell beregnes på grunnlag av fremtidige løpende kontantstrømmer redusert med eierkostnader diskontert til dagens verdi innenfor en definert tidsperiode.

Verddivurderingen er foretatt med utgangspunkt i en oversikt over alle leiekontrakter sammenholdt med areal-lister og oversikter over ledige lokaler på den enkelte eiendom. Kontraktfestet leie legges til grunn for løpende kontrakter, mens det etter utløp av kontraktens leieperiode estimeres en markedsleie. For resten av byggets levetid legges til grunn den evigvarende markedsleie redusert med eierkost på alle areal.

NSB-KONSERNET

For ikke utleid areal ved rapporteringstidspunktet estimeres en markedsleie fra det tidspunkt det forventes at arealet blir leid ut. Markedsleie for den enkelte eiendom vurderes ut i fra eiendommens lokalisering og standard.

Avkastningskravet reflekterer markedsrisikoen i verddivurderingsmodellen. Realavkastningskravet beregnes med utgangspunkt i 10 års statsobligasjonsrente, bankenes spread, påslag for bankmarginer og eiendomsspesifikk risiko. Dette representerer prime lokalisering i Oslo. I tillegg tas det hensyn til eiendomsspesifikk risiko som geografiske plassering i forhold til et storområde (by/distrikt), nærområde (senter/knutepunkt), type eiendom (kontor/lager/butikk), byggets standard, leieforhold og risiko for ledige areal.

Markedsverddivurdering - sekundær verdsettelse for utvalgte eiendommer.

Som et supplement til den primære verdsettelse er det ved årsslutt foretatt eksterne markedsverddivurdering for et utvalg på 10 eiendommer som samlet representerer 51 % av porteføljeværdien. Utvalget er gjort på rullerende basis gjennom året og utgjør samlet ca. 70 %.

Verdiutvikling og sensitivitet

Det er for året identifisert netto positive endringer i markedsverdien i konsernets investeringseiendommer på 85 MNOK, som er resultatført pr. 31. desember.

Estimert virkelig verdi er særlig sensitive for endring i avkastningskrav/yield og forutsetninger om utvikling i kontraktsleie.

Følgende sensitivetsanalyse er foretatt:

Endrete forutsetninger	Endring i virk. verdi	Prosentvis endring
Reduksjon med 25 basispunkter på 1. års direkte yield	188	4 %
Økning med 25 basispunkter på 1. års direkte yield	-172	-4 %
Økning i fremtidig kontraktsleie med 5 %	209	5 %

Oversikt over leieinntekter og kostnader	2013	2012
Leieinntekter fra investeringseiendommer	210	191
Direkte driftskostnader fra investeringseiendommer som genererte leieinntekter i løpet av perioden	-78	-78
Direkte driftskostnader fra investeringseiendommer som ikke genererte leieinntekter i løpet av perioden	-4	-5
Sum	128	137

9 Investering i tilknyttede selskaper

	2013	2012
Balanseført verdi 1. januar	91	61
Tilgang av tilknyttede selskaper	2	4
Avgang av tilknyttede selskaper	-	-
Andel av resultatet	33	29
Andel fra utvidet resultat	-	1
Omregningsdifferanser	-2	-
Egenkapitaltransaksjoner	-25	-4
Sum balanseført verdi 31. desember	99	91

Andel av resultat er etter fradrag for skatt og det tilknyttede selskapets ikke-kontrollerende eierinteresser, samt fradrag for utbetalt utbytte.

Investeringer i tilknyttede selskaper per 31. desember 2013 inkluderer goodwill på 1 MNOK (1 MNOK).

NSB-KONSERNET

Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttede selskapene, hvorav ingen er børsnoterte, er følgende:

2013	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	
					vår andel	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	114	76	42	6	25 %
Ålmhults Terminal AB	Ålmhult	14	2	2	-	33 %
Nordlandsbuss AS	Bodø	224	190	272	1	34 %
Nor-Way Bussekspress AS	Oslo	80	49	176	1	25 %
Interoperabilitetstjenester AS	Oslo	23	20	11	1	33 %
Roslagståg AB	Gävle	-	-	24	5	40 %
Strømstad-Tanum Buss AB	Tanumshede	48	44	46	-1	40 %
Kjellgrens Busstrafikk AB	Tranemo	54	46	38	-	40 %
Peer Gynt Tours AS	Oslo	12	4	81	1	34 %
Tunnelbanan Teknik Stockholm AB	Stockholm	180	87	547	13	50 %
Minibuss 247 AS	Våler	23	7	56	1	49 %
Real Rail AB	Stockholm	-	-	-	2	40 %
Larsens Last og Buss AS	Sande	8	6	25	-	49 %
Sjøholt Last og Buss AS	Ørskog	5	4	14	-	49 %
Fjord Tours AS	Bergen	21	8	33	3	43 %
Totalt		806	543	1 367	33	

2012	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	
					vår andel	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	129	83	39	6	25 %
Ålmhults Terminal AB	Ålmhult	12	3	3	-	33 %
Nordlandsbuss AS	Bodø	250	218	265	1	34 %
Nor-Way Bussekspress AS	Oslo	80	28	188	2	25 %
Interoperabilitetstjenester AS	Oslo	76	70	55	-	33 %
Roslagståg AB	Gävle	8	-	10	11	40 %
Strømstad-Tanum Buss AB	Tanumshede	43	40	45	-	40 %
Kjellgrens Busstrafikk AB	Tranemo	55	48	35	-	40 %
Peer Gynt Tours AS	Oslo	18	9	74	-	34 %
Tunnelbanan Teknik Stockholm AB	Stockholm	192	132	502	3	50 %
Minibuss 247 AS	Våler	22	8	53	4	49 %
Real Rail AB	Stockholm	83	73	215	1	40 %
Larsens Last og Buss AS	Sande	8	4	18	1	49 %
Sjøholt Last og Buss AS	Ørskog	6	2	12	-	49 %
Totalt		981	716	1 513	29	

10 Investeringer i felleskontrollert virksomhet

	2013	2012
Balanseført verdi 1. januar	491	372
Tilgang av felleskontrollert virksomhet	27	11
Avgang felleskontrollert virksomhet	-8	-106
Andel av resultatet	321	536
Egenkapitaltransaksjoner	-181	-322
Sum balanseført verdi 31. desember	650	491

NSB-KONSERNET

NSB-konsernet har følgende andeler i felleskontrollert virksomhet.

Felleskontrollert foretak:	Anskaffet	Kontoradr.	Stemme/ res.andel	Bokført egenkap.	Årsresultat vår andel	Balanseverdi i selskapet 31. des.
Oslo S Utvikling AS	2000	Oslo	33 %	561	230	736
Alfheim Utvikling AS	2000	Oslo	50 %	-	-	-
Alf Bjerckes vei 30 AS	2000	Oslo	50 %	28	-	44
Grefsen Utvikling AS	2000	Bærum	50 %	68	17	504
Gulskogen Hage-By Utvikling AS	2005	Drammen	50 %	4	-	4
Quadrum AS	2005	Oslo	50 %	-12	-	20
Alfheim Bolig AS	2006	Oslo	50 %	-	-	-
Bellevue Utvikling AS	2006	Fredrikstad	50 %	12	-	68
Strandsonen Utvikling AS	2007	Hamar	50 %	2	-	8
Jessheim Byutvikling AS	2007	Ullensaker	50 %	66	5	270
Lilleelva Parkering	2011	Oslo	50 %	14	-	22
Jernbanebrygga AS	2011	Skien	50 %	8	-	26
Lagårdsveien Utvikling AS	2012	Oslo	50 %	2	-	4
Snipetorp AS	2013	Oslo	50 %	-	-	2
Trondheim Stasjonssenter AS	2013	Trondheim	40 %	10	-	10
Gjøvik Utvikling AS	2013	Gjøvik	50 %	12	-	18
Hokksund Vest Utvikling AS	2013	Oslo	50 %	4	-	4
Flåm Utvikling AS	2013	Aurland	50 %	96	19	132
				875	271	1 872

Beløpene under viser konsernets andel av eiendeler og gjeld samt av salg og resultat av investeringen i den felles kontrollerte virksomheten.

	2013	2012
Eiendeler		
Varige driftsmidler	188	146
Omløpsmidler	1 055	1 333
Sum	1 243	1 479
Gjeld		
Langsiktig gjeld	443	467
Kortsiktig gjeld	133	427
Sum	576	894
Netto eiendeler	667	585
Resultat	2013	2012
Salgsinntekt	1 109	570
Kostnader	-792	-46
Årsresultat etter skatt	317	524

Beskrivelse av virksomhetens art:

Eiendomsvirksomhet

Konsernets felles kontrollerte eiendomsvirksomhet består av utvikling og salg av eiendomsprosjekter i samarbeid med andre eksterne aktører, og som er organisert i singel purpose selskaper. Nedenfor følger en presentasjon av de vesentligste pågående prosjektene.

Utvikling av eiendommer i Bjørvika

Oslo S Utvikling AS (OSU) er et utviklingsselskap stiftet med formål å bygge ut eiendommer i Bjørvika i Oslo. Nedenfor følger beskrivelse av pågående prosjekter.

Næringsbygg

For tre næringsbygg, kalt DNB-byggene, ble det i 2012 inngått kontrakter om salg til DNB. To av byggene ble ferdigstilt og overtatt av kjøper i 2012. Det tredje bygget ble ferdigstilt og overtatt av kjøper i 2013.

Et næringsbygg kalt Deloitte-bygget er ferdigstilt høsten 2013. I 2013 ble det inngått avtale om salg av bygget til Braathen Eiendom AS. Bygget ble ferdigstilt i henhold til planen i 2013, og kjøper har overtatt bygget.

NSB-KONSERNET

OSU utvikler og bygger alt areal under bakken i Barcode-område (bruttovolum ca. 70.000 kvadratmeter, hvorav Basement vil stå for i underkant av 50 prosent) og forretningsgrunnlag vil være utleie av lager, parkeringsplasser og tekniske fasiliteter/rom for byggene over. Ved utgangen av 2013 er arealene fra vest (under PwC-bygget), til og med under DNB-byggene, ferdigstilt og for det meste utleid. Resterende arealer ferdigstilles i løpet av perioden 2014-2015.

Boliger

I 2013 er det ferdigstilt boliger i et bygg kalt MAD-bygget. Bygget ble ferdigstilt i henhold til planen og kjøperne har overtatt leilighetene.

Infrastrukturprosjekter

OSU driver sammen med andre grunneiere utbygging av deler av infrastrukturen i Bjørvika. Kostnadene dekkes av utbyggere, samt med et bidrag fra Oslo kommune. All infrastruktur skal ved ferdigstillelse av Bjørvika-utbyggingen overføres Oslo kommune uten vederlag.

Boligområde på Grefsen

Gjennom utviklingsselskapet Grefsen Utvikling AS blir det utviklet et større boligområde på Grefsen i Oslo. Prosjektet omfatter ca. 1 000 boliger. Byggingen av de to første byggene startet i 2011 og overlevering av de første ferdige boligene er gjennomført i henhold til planen i løpet av 2013. Ved utgangen av 2013 er ett hus ferdigstilt og leilighetene er overtatt av kjøperne. Ytterligere fem hus er lagt ut for salg. Totalt er det startet salg i seks hus som totalt inneholder 317 leiligheter. Av disse er 252 leiligheter solgt.

Bolig- og næringsområde på Jessheim

Gjennom utviklingsselskapet Jessheim Byutvikling skal det utvikles ett kombinert bolig- og næringsområde i Jessheim kommune. Totalt skal det bygges ca. 850 boliger. Første byggetrinn inneholder 120 boliger. Alle leilighetene i første byggetrinn er i 2013 ferdigstilt og overtatt av kjøperne.

Boligområde i Fredrikstad

Gjennom utviklingsselskapet Bellevue Utvikling AS bygges det leiligheter i nærheten av Fredrikstad stasjon. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med OBOS Nye Hjem. Totalt er 24 av 49 leiligheter i prosjektet solgt.

Persontogvirksomhet

Flåm Utvikling

Flåm Utvikling har i 15 år med NSB AS som leverandør av togtransporttjenester drevet reiselivsproduktet Flåmsbana. Flåm Utvikling skal drive produktutvikling, salg, markedsføring, kundeføring og merkevareutvikling av Flåmsbana, samt utvikle grunnlaget for kommersiell helårsdrift av Flåmsbana. Flåmsbana er landets første helhetlige helårige fjell/fjord-destinasjon.

11 Beholdning utviklingseiendom og komponenter

	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
Komponenter	484	416	421
Varer under tilvirkning	42	10	24
Ferdig tilvirkede varer	9	9	8
Sum beholdning varer	535	435	453
Beholdning utviklingseiendommer for salg	694	784	980
Sum beholdning utviklingseiendommer og komponenter	1 229	1 219	1 433

12 Eiendeler holdt for salg

Eiendeler holdt for salg består av eiendommer med bokført verdi 42 MNOK.

Eiendommer holdt for salg er der hvor salgsprosess er igangsatt og salg forventes gjennomført i løpet av 2014.

NSB-KONSERNET

13 Kundefordringer og andre fordringer

	2013	2012
Kundefordringer	968	948
Avsetning for tap	-24	-24
Kundefordringer netto	944	924
Forskuddsbetalinger	405	410
Andre fordringer	276	328
Sum kundefordringer og andre fordringer	1 625	1 662

Bokført verdi av kundefordringer, forskuddsbetaling og andre fordringer tilsvarer virkelig verdi. Kundefordringer inneholder i hovedsak godsinntekter, utleieinntekter og uavregnet avtalt kjøp fra fylkeskommuner.

Forfalte fordringer med fordeling etter forfallstidspunkt:	2013	2012
Forfalte fordringer på balansedagen	183	171
Fordringer forfalt med 0 - 2 mnd	143	117
Fordringer forfalt med 2 - 6 mnd	25	17
Fordringer forfalt med mer enn 6 mnd	15	37

14 Finansiell risikostyring

Kapitalforvaltning

Konsernets mål for kapitalforvaltningen er å trygge fortsatt drift ved å sikre avkastning for eierne, og opprettholde en optimal kapitalstruktur, for derved å redusere kapitalkostnadene. Forvaltningen skjer i samsvar med retningslinjer fastsatt av konsernstyret, som vedtar prinsipper for risikostyringen og angir retningslinjer for spesifikke risikoområder. Den totale risiko for kapitalforvaltningen skal være lav. Plasseringer skal foretas i rentebærende produkter i norske kroner og det fastsettes kredittrisikorammer for konsernets plasseringer og i samsvar med retningslinjenes krav til sikkerhet, risikospredning og likviditet, skal NSB maksimere avkastningen av de forvaltede midler.

Konsernet plasserer deler av overskuddslikviditeten i aksjer og rentebærende produkter som f.eks. innskudd, sertifikater og obligasjoner med kort gjenværende løpetid.

Finansielle risikofaktorer

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (valuta-, rente- og prisrisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Konsernets krav til risikostyring fokuserer på kapitalmarkedenes uforutsigbarhet og en skal gjennom forvaltningen tilstrebe å minimalisere de potensielle negative effektene på konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Finansiell risikostyring ivaretas av den sentrale finansavdeling i konsernet. Finansavdeling identifiserer, måler, sikrer og rapporterer finansiell risiko i samarbeid med de ulike driftsenhetene.

Markedsrisiko

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for at svingninger i valutakursen fører til endringer i konsernets resultat, balanse eller kontantstrømmer.

Konsernet opererer nordisk og foretar innkjøp fra utenlandske leverandører også utenfor Norden, og er dermed eksponert for valutarisiko. Konsernet minimerer valutarisiko ved at avtaler knyttet til større investeringer fra utenlandske leverandører inngås i norske kroner, for eksempel innkjøp av nye tog. Målsetningen er å skape forutsigbarhet med hensyn til fremtidige utbetalinger målt i NOK.

All gjeld i utenlandsk valuta er sikret med valutaswaper og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatene. Konsernet er derved ikke eksponert for valutarisiko på gjeld.

Konsernet har enkelte investeringer i utenlandske datterselskaper der netto eiendeler er utsatt for valutarisiko ved omregning. Denne risiko er ikke vurdert å være av vesentlig betydning for konsernet.

NSB-KONSERNET

Renterisiko

Renterisiko er risiko for at et finansielt instruments virkelig verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedsrenten.

Konsernet er eksponert for renteendringer og benytter renteswapper for å redusere rente-risiko og oppnå ønsket rentestruktur på gjeldsporteføljen. Hensikten er å redusere risiko knyttet til mulige fremtidige renteøkninger og skape større forutsigbarhet knyttet til fremtidige rentebetalinger. Det er etablert retningslinjer som regulerer andelen av lån som skal rentereguleres i en tolv måneders periode, og for rentebindingen på porteføljen.

Inngåtte swapper gir risiko for endring i balanseførte virkelig verdi ved måling opp mot langsiktig rentenivå.

Sensitivitetsvurderinger per 31.12.2013

Renterisiko beregnes med utgangspunkt balanseførte langsiktige lån med tilhørende renteswaper. Renteendring på 50 basispunkter vil isolert sett gi en estimert verdiendring på 107 MNOK (2012: 129 MNOK).

Ettersom konsernet ikke har noen betydelige rentebærende eiendeler, er konsernets resultat og kontantstrøm fra driften i hovedsak uavhengig av endringer i markedsrenten.

Øvrig prisrisiko

Konsernet har risiko knyttet til prisendringer knyttet til strøm og diesel til transport- og eiendomsvirksomheten. Konsernet foretar sikring av deler av fremtidige strøm og dieselbehov. Målet er for enkelte enheter å oppnå mer forutsigbare kostnader over tid, mens det for andre enheter er å oppnå lavest mulig priser.

Konsernets evne til å skape merverdier i porteføljen av utviklingseiendom er avhengig av endringen i etterspørsel etter boliger og næringslokaler. Konsernet søker å redusere risiko knyttet til de enkelte utviklingsprosjekter ved opprettelse av Single Purpose selskaper sammen med profesjonelle samarbeidspartnere hvor realisering av prosjektet først starter etter salg av definert mengde av planlagt utbygging. Konsernets utviklingsportefølje består i hovedsak av attraktive, sentrumsnære eiendommer som gjør konsernet mindre eksponert for mindre endringer i etterspørselen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er manglende evne til rettidig innfrielse av løpende økonomiske forpliktelser.

Konsernets ledelse overvåker virksomhetens likviditetsreserve som består av lånefasilitet og kontantekvivalenter ved rullerende prognoser av forventet kontantstrøm.

NSB reduserer likviditetsrisiko knyttet til finansielle forpliktelser ved spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings-, og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidsperiode på 12 måneder. Likviditeten består av bankinnskudd, sertifikater og kommiterte trekkrettigheter og NSBs revolverende trekkrettighet på 2 000 MNOK som forfaller i april 2017.

NSB har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's har gitt NSBs kredittninger for langsiktig låneopptak på henholdsvis AA- (stable) og Aa2 (stable). Den høye kredittningen gir NSB god tilgang på fremmedkapital.

Tabellen viser fremtidige forfall for konsernets kontraktuelle forpliktelser per 31.12.2013:

Likviditetsrisiko	< 1 år	1 - 2 år	2 - 5 år	> 5 år
Kortsiktige forpliktelser	3 653	-	-	-
Lån	1 034	1 912	2 932	4 886
Nye tog	804	411	-	-
Varige driftsmidler	416	172	45	-

Kredittrisiko

Kredittrisiko er det tap som NSB konsernet vil kunne bli påført dersom en motpart ikke gjør opp sine finansielle forpliktelser. Konsernets eksponering for kredittrisiko påvirkes hovedsakelig av individuelle forhold knyttet til hver enkelt kunde.

Persontog- og bussvirksomheten selger transporttjenestene hovedsakelig mot kontant betaling. Kreditte gis til kunder som er offentlige myndigheter og hvor det foreligger langsiktige avtaler. Godsvirksomhetens omsetning er fordelt på flere mellomstore kunder som en følger den økonomisk utvikling hos gjennom oppdaterte kredittvurderinger. Øvrige datterselskap har morselskapet som største kunde. Konsernet er derfor i liten grad utsatt for kredittrisiko.

NSB er eksponert for kredittrisiko gjennom plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Morselskapet har etablert rammer for kreditt-eksponering mot sektorer og institusjoner basert på kredittvurderinger.

NSB har risiko på motpartene i rente- og valutaderivatene og har fokus på motpartsrisikoen i finansielle transaksjoner.

NSB-KONSERNET

NSB vurderer maksimal kredittrisiko til å være følgende:	2013	2012
Bankinnskudd	1 248	1 164
Sertifikater (plasseringer)	421	369
Finansielle derivater	1 438	867
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 625	1 662
Sum	4 732	4 062

Kredittrisikoen reduseres gjennom spredning på flere motparter. Det praktiseres strenge krav til motpartens kredittverdighet og kravet er at motparten i finansielle transaksjoner skal minimum ha A- rating, eller ekvivalent rating, fra internasjonalt ratingbyrå ved avtaleinngåelse. Motpartsrisikoen blir overvåket løpende. NSB har avtaler som regulerer juridiske motregnings-rettigheter i en konkurssituasjon (ISDA avtaler) med 19 banker.

Overskuddslikviditet plasseres i norske obligasjoner og sertifikater med kort løpetid. Det er etablert rammer for kreditteksponering mot de forskjellige sektorene, og det er etablert rammer for enkelte virksomheter basert på kredittvurdering.

Konsernstyret har gitt datterselskapet Finse Forsikring AS definerte, utvidede rammer i forhold til plassering av overskuddslikviditet. Selskapet har gjort investeringer i noterte aksjefond på Oslo Børs; Skagen Global, Nordea Internasjonale aksjer, Storebrand Global Quant Equity og Delphi kombinasjon.

Resultateffekten før skatt ved angitt kursnedgang på porteføljen i forhold til kurser på balansedagen viser at porteføljerisiko ved verdifall på 48 % gir en estimert risiko på -29 MNOK (2012: 39 % -18 MNOK). Denne vurdering og fastsettelse av prosentsetter for verdifall er foretatt i samsvar med finanstilsynets forskrift om rapportering av stresstester for forsikringselskap og pensjonsforetak.

15 Derivater

	2013		2012	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
Rente- og valutaswapper	1 436	-282	867	-328
Energikontrakter	2	-3	-	-5
Sum	1 438	-285	867	-333

Konsernet benytter ikke sikringsbokføring. Verdiendringer med måling av derivater til virkelig verdi resultatføres løpende. Derivater er klassifisert som kortsiktige eiendeler og forpliktelser. Energikontrakter omfatter økonomisk sikring av både strøm og diesel.

Endringer av virkelig verdi på derivater:	2013	2012
Periodens endring av virkelig verdi	619	-296
Akkumulert endring av virkelig verdi	1 153	534

Rente- og valutaswapper

Den nominelle hovedstolen på utestående renteswapper per 31. desember 2013 var 11 602 MNOK (10 534 MNOK i 2012).

Per 31. desember 2013 varierte den faste renten fra 3,10 % til 5,25 % (3,55 % til 5,25 %) og de flytende rentesatsene var 6M NIBOR + margin.

16 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Børsnoterte verdipapirer	2013	2012
Aksjer og andre noterte verdipapirer - Europa	61	46
Obligasjoner og sertifikater	360	323
Sum	421	369

Virkelig verdi er basert på endringer i opprinnelig rente og valutakurs (på opptaks-tidspunktet) i forhold til markedsrenter og kurser på balansedatoen.

Effektiv rentesats på kortsiktige plasseringer av verdipapirer var på 2,2 % per 31. desember (2,9 %) og plasseringene har en gjennomsnittlig løpetid på 139 dager.

Effektiv rentesats på kortsiktig plasseringer i bank var på 3,2 % per 31. desember (3,4 %)

NSB-KONSERNET

Endringer av virkelig verdi på børsnoterte verdipapirer	2013	2012
Periodens verdiendringer	14	4
Akkumulert verdiendringer	16	2

17 Finansielle instrumenter etter kategori

Eiendeler 31. desember	Eiendeler til virkelig verdi				Sum	
	Ulån og fordringer		over resultatet		2013	2012
Periode	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Finansielle anleggsmidler	38	58	-	-	38	58
Derivater	-	-	1 438	867	1 438	867
Kundefordringer og andre fordringer (ekskl. forskuddsbetaling)	1 220	1 290	-	-	1 220	1 290
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	-	-	421	369	421	369
Kontanter og bankinnskudd	1 248	1 164	-	-	1 248	1 164
Sum	2 506	2 512	1 859	1 236	4 365	3 748

Forpliktelser 31. desember	Forpliktelse til virkelig verdi over resultatet		Andre forpliktelser til amortisert kost		Sum	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Lån (ekskl. finansielle leieavtaler)	8 813	7 168	1 927	1 239	10 740	8 407
Finansielle leieavtaler	-	-	-	32	24	32
Derivater	285	333	-	-	285	333
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	-	-	-	2 665	3 421	2 665
Sum	9 098	7 501	1 927	3 936	14 470	11 437

Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2013:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring	-	1 438	-	1 438
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
- Gjeldsinstrumenter	61	360	-	421
Sum eiendeler	61	1 798	-	1 859
Lån og påløpte renter	-	8 813	-	8 813
Derivater benyttet til sikring	-	285	-	285
Sum forpliktelser	-	9 098	-	9 098

Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2012:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring	-	867	-	867
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
- Gjeldsinstrumenter	46	323	-	369
Sum eiendeler	46	1 190	-	1 236
Lån og påløpte renter	-	7 168	-	7 168
Derivater benyttet til sikring	-	333	-	333
Sum forpliktelser	-	7 501	-	7 501

18 Kontanter og bankinnskudd

	2013	2012
Kontanter og bankinnskudd	1 248	1 164

Herav bundne skattetrekkmidler 158 MNOK (2012: 143 MNOK).

Videre er det bundne midler på 89 MNOK (2012: 88 MNOK) i Finse Forsikring AS.

NSB-KONSERNET

19 Aksjekapital og overkurs

	Antall aksjer	Ordinære aksjer	Overkurs (MNOK)	Sum (MNOK)
Aksjer 1. januar 2012	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 1. januar 2013	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 31. desember 2013	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536

Selskapet har kun én aksjeklasse, hver aksje er pålydende NOK 1.000,-. Det har ikke vært kapitalendringer i 2013 eller 2012.

Det er foretatt utbetaling av utbytte for regnskapsåret 2012 på 296 MNOK. Det er foreslått utdeling av 393 i utbytte for 2013. Vedtak fattes på den ordinære generalforsamlingen i 2014.

20 Lånegjeld

Langsiktige lån	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
Obligasjonslån målt til virkelig verdi	7 792	7 026	6 566
Obligasjonslån målt til amortisert kost	1 846	1 147	-
Gjeldsbrev og andre lån, inkl finansielle leieforpliktelser	92	95	207
Sum	9 730	8 268	6 773

Kortsiktige lån

Kortsiktig del av langsiktig gjeld	721	142	81
Andre lån	313	29	40
Sum	1 034	171	121
Sum lån	10 764	8 439	6 894

Nominell verdi av langsiktige lån per 31.12.2013: 8 353 MNOK (2012: 7 554 MNOK)

Nominell verdi langsiktig rentebærende gjeld	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
1. januar	7 554	6 054	4 856
Endring under året	799	1 500	1 198
31. desember	8 353	7 554	6 054

Virkelig verdi av obligasjonslån som regnskapsmessig er målt til amortisert kost utgjør MNOK 2 031 pr. 31.12.2013 (2012: 1 323 MNOK).

Lån inkluderer sikrede forpliktelser (banklån og andre sikrede lån) på totalt 3 339 MNOK (2012: 2 936 MNOK). Konsernet har ikke benyttet tilgjengelige trekkrettigheter.

Alle eksisterende obligasjonslåns-utstedelser er tatt opp under låneprogrammet Euro Medium Term Note (EMTN-programmet). EMTN programmet er den lånedokumentasjon som NSB benytter ved låneopptak i obligasjonsmarkedet. EMTN-programmet inneholder ingen finansielle covenants, men en valgfri eierskapsklausul som omhandler at staten skal eie 100 % av NSB.

NSB har en syndikert trekkfasilitet på 2 000 MNOK som har et covenantskrav om minimum egenkapitalandel på 20 %.

Virkelig verdi av kredittmarginen på obligasjonslån er basert på markedsobservasjoner fra banker og prisingen/kursen på obligasjonene i annenhåndsmarkedet.

Konsernet er eksponert for renteendringer på lånene basert på følgende reprisingsstruktur:

Lån og swapper	2013	2012	01.01.2012
6 måneder eller mindre	3 339	2 896	2 650
Over 6 måneder	-	-	981

Forfall for langsiktige lån er som følger:	2013	2012	01.01.2012
Mellom 1 og 2 år	1 912	596	146
Mellom 2 og 5 år	2 932	4 442	2 721
Over 5 år	4 886	3 230	3 906

NSB-KONSERNET

Effektiv rente på balansedagen var som følger i %

		2013	2012
Obligasjonslån	NOK	3,73	4,19
Andre lån	NOK	7,25	5,36
	SEK	3,05	4,16
	DKK	-	3,50

Beregnet effektiv rente inkluderer effekt av rentederivater . Konsernet har sikret all eksponering i CHF.

Balanseført verdi er tilnærmet lik virkelig verdi på langsiktige lån.

Endringer av virkelig verdi på lån	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
Periodens endring av virkelig verdi	559	-201	488
Periodens endring av virkelig verdi fra spread	6	2	-9
Akkumulert endring av virkelig verdi	1 383	824	1 025
Akkumulert endring av virkelig verdi fra spread	-	-6	-8

Balanseført verdi av konsernets lån i ulike valutaer er som følger:	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
NOK	3 782	2 806	981
SEK	64	68	80
CHF	6 918	5 565	5 833
Sum	10 764	8 439	6 894

Konsernet har følgende utnyttede lånefasiliteter	2013	2012
Flytende rente		
- Utløper innen ett år	50	50
- Utløper etter mer enn ett år	2 000	2 000
Sum	2 050	2 050

Fasiliteten som løper innen et år er en kassekreditt knyttet til toppkontoen i NSB-konsernets konsernkontosystem. Kreditten løper for ett år av gangen, og fornyes årlig. NSB sin langsiktige lånefasilitet er en revolverende trekkrettighet som løper fram til april 2017.

Forpliktelsen vedrørende finansielle leieavtaler - minimumsutbetalinger	2013	2012
Forfall innen 1 år	12	29
Forfall mellom 1 og 5 år	12	3
Sum	24	32
Fremtidige finanskostnader vedrørende finansielle leieavtaler	-	-
Nåverdi på forpliktelser vedrørende finansielle leieavtaler	24	32

Nåverdi på leieforpliktelser vedrørende finansielle leieavtaler er følgende:

Forfall innen 1 år	12	29
Forfall mellom 1 og 5 år	12	3
Sum	24	32

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet leier også anlegg og maskiner der leieavtalene gir leietaker rett til oppsigelse av avtalen. Fremtidige akkumulerte minimumsutbetalinger knyttet til oppsigelige leieavtaler er som følger:

	2013	2012
Forfall innen 1 år	217	197
Forfall mellom 1 og 5 år	59	441
Forfall senere enn 5 år	211	187
Sum	487	825

NSB-KONSERNET

21 Skatter

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

Utsatt skattefordel	2013	2012
Utsatt skattefordel som reverserer om mer enn 12 måneder	841	913
Utsatt skattefordel som reverserer innen 12 måneder	11	104
Sum	852	1 017
Utsatt skatt		
Utsatt skatt som reverserer om mer enn 12 måneder	-1 647	-1 797
Utsatt skatt som reverserer innen 12 måneder	-8	4
Sum	-1 655	-1 793
Sum skattefordel og utsatt skatt	-803	-776
Endring i balanseført utsatt skatt	2013	2012
Balanseført verdi 1. januar	-776	-287
Effekt prinsippendringer	-	-62
Omarbeidet balanseført verdi 1. januar	-776	-349
Kjøp av datterselskap	3	-15
Resultatført i perioden	-247	-9
Resultatført i perioden i utvidet resultat	261	-
Effekt av endret skattesats	20	-269
Effekt av endret skattesats ført direkte mot egenkapital	-15	-
Skatteeffekt konsernbidrag	-49	-134
Balanseført verdi 31. desember	-803	-776

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

Utsatt skatt	Skatte- messig avskrivning	Fordringer	Gevinst/tap	Annet	Sum
Pr. 1. januar 2012	-927	1	-191	-528	-1 645
Effekt overgang til egenkapitalmetoden	-	-	-	-65	-65
Omarbeidet pr. 1. januar 2012	-927	1	-191	-593	-1 710
Resultatført i perioden	-126	-1	169	-67	-25
Resultatført i perioden i utvidet resultat	-	-	-	-43	-43
Oppkjøp av datterselskap	-15	-	-	-	-15
Per 31. desember 2012	-1 068	-	-22	-703	-1 793
Resultatført i perioden	101	2	-18	-33	52
Resultatført i perioden i utvidet resultat	30	-	-	-	30
Oppkjøp av datterselskap	5	-	-	-	5
Effekt av endret skattesats	53	-	1	-2	52
Effekt av endret skattesats direkte mot egenkapital	-2	-	2	-	-
Pr. 31. desember 2013	-881	2	-37	-738	-1 654

NSB-KONSERNET

Utsatt skattefordel	Avsetn. For forpliktels.	Ned- skrivinger	Fremførb. Undersk.	Annet	Sum
Pr. 1. januar 2012	1 040	-	159	159	1 358
Effekt overgang til egenkapitalmetoden	-	-	-	3	3
Omarbeidet pr. 1. januar 2012	1 040	-	159	162	1 361
Resultatført i perioden	-69	-	103	-19	15
Skatteeffekt konsernbidrag	-	-	-145	11	-134
Resultatført i perioden i utvidet resultat	-225	-	-	-	-225
Per 31. desember 2012	746	-	117	154	1 017
Resultatført i perioden	-89	13	21	-244	-299
Resultatført i perioden i utvidet resultat	164	-1	-	68	231
Skatteeffekt konsernbidrag	-	-	-44	-5	-49
Oppkjøp av datterselskap	-	-	-	-2	-2
Effekt av endret skattesats	-21	-	-7	-4	-32
Effekt av endret skattesats direkte mot egenkapital	-15	-	-	-	-15
Pr. 31. desember 2013	785	12	87	-33	851

Skattekostnad	2013	2012
Endring i utsatt skatt	247	142
Sum skattekostnad	247	142

Skatt på konsernets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom konsernets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen forklares slik:

	2013	2012
Resultat før skattekostnad	1 281	871
28 % av resultatet før skattekostnad	359	244
Ikke skattepliktig inntekt	-125	-221
Ikke skattemessig fradragsberettigede kostnader	5	82
For lite avsatt skatt tidligere år	28	7
Skattemessig tap hvor det ikke er balanseført utsatt skattefordel	-2	15
Effekt av endret skattesats	-18	-
Anvendelse av skattemessig fremførbart underskudd	-	15
Skattekostnad	247	142

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er balanseført da det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Konsernet har unnlatt balanseføring av utsatt skattefordel på 177 MNOK (175 MNOK) knyttet til skattemessig fremførbart underskudd på 658 MNOK (649 MNOK).

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 19 % (15 %).

22 Personalkostnader

	2013	2012
Lønn, inkludert arbeidsgiveravgift	6 321	5 917
Pensjonskostnader – tilskuddsbaserte pensjonsordninger (note 23)	136	110
Pensjonskostnader - ytelsesbaserte pensjonsordninger (note 23)	351	420
Andre personalkostnader	95	53
Sum	6 903	6 500

Lønn til konsernsjef og ledende ansatte er omtalt i noten for nærstående parter (note 32).

	2013	2012
Gjennomsnittlig antall årsverk	11 191	11 142
Antall ansatte ved årets utløp	13 523	13 472

Beregningen er basert på en vektning av faktiske antall årsverk gjennom året.

23 Pensjoner og lignende forpliktelser

Generellt

Konsernet har pensjonsordninger knyttet til alder-, uføre- og etterlattepensjon for ektefelle og barn. Nedenfor følger nærmere beskrivelse av type ordninger og hvordan disse er organisert

Ytelsesordninger i Norge

Selskapene i konsernet har flere kollektive pensjonsordninger som er organisert i Statens pensjonskasse (SPK) eller forsikringsselskap. Ordningene i de norske selskapene tilfredsstiller kravene iht. Lov om offentlig tjenestepensjon. Ordningen dekker ytelser av pensjonsgrunnlag opp til 12G og gir en alders- og uførepensjon på 66 % av pensjonsgrunnlag ved full opptjening. Forpliktelser gjennom disse ordningene dekker 6 150 aktive medlemmer og 3 719 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak er avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser, og vil også være avhengig størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Selskapene har gjennom tariffavtale pensjonsforpliktelser i tilknytning til offentlig avtalefestet førtidspensjon (AFP). Forpliktelser gjennom denne ordningen dekker 6 150 aktive medlemmer.

Ytelsesbaserte tilleggsordninger for alders- og etterlattepensjon for topledere er ikke fonderte og dekkes over drift.

Andre ordninger i Norge, Sverige og Danmark

Det foreligger i tillegg innskuddsordninger i Norge som dekker 4 072 ansatte.

Alle konsernets 1 541 ansatte i Sverige har pensjonsrettigheter som beskrevet over, og selskapenes forpliktelser er fundet i flerforetaksplaner.

Ordningene er en flerforetaksplan, og arbeidsgiver er ansvarlig for ytelsene helt til de er dekket ved utbetalinger. I henhold til uttalelse fra Redovisningsrådet i Sverige er dette en ytelsesbasert ordning. Det er så langt ikke vært mulig å fremskaffe tilstrekkelig underlag for beregning og allokering av forpliktelser og midler i denne ordningen, og derfor behandles den ved regnskapsavslutning inntil videre som en tilskuddsordning. For regnskapsårene fra 2007 frem til i dag har selskapene ikke mottatt aktuarberegning. Dette er en problemstilling som gjelder de fleste selskap med flerforetaksplaner i Sverige.

Pensjonsordningene i Danmark er tilskuddsordninger og virksomheten har derfor ingen pensjonsforpliktelser som ikke er dekket av utbetalt tilskudd. Ordningen dekker 500 aktive medlemmer.

I tabellene nedenfor er arbeidsgiveravgift med nominelle satser inkludert i årets kostnad og netto pensjonsforpliktelse

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse	2013	2012
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	10 336	9 705
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-7 574	-7 238
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	2 762	2 467
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	67	76
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	2 829	2 543

Endring i balanseført netto forpliktelse:

Balanseført nettopensjonsforpliktelse 1. januar	2 543	3 512
Årets aktuarielle avvik	541	-754
Årets pensjonsopptjening/økning forpliktelse	366	413
Netto finansposter pensjon	72	-
Overtakelse /avgang virksomhet i året	-165	15
Avkostning/oppgjør	120	3
Årets innbetaling til ordningene	-648	-650
Planendringer under året	-	4
Balanseført nettopensjonsforpliktelse 31. desember	2 829	2 543

NSB-KONSERNET

	2013	2012
Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	409	428
Effekt planendringer	-54	-4
Medarbeidertilskudd til ordningene	-4	-4
Sum årets pensjonsopptjening, resultatført som personalkostnad – se note 22	351	420
Netto rentekostnader pensjon	72	-7
Sum pensjonskostnad ytelsesplaner	423	413
Innskuddsplaner		
Arbeidsgivers tilskudd, resultatført som personalkostnad – se note 22	136	110
Totale pensjonskostnader	559	523

Sensitivitetsanalyse ved endring i sentrale forutsetninger

Tabellen nedenfor viser estimat for potensielle effekter ved en endring forutsetninger av vesentlig betydning for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i G	
	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad angitt i %	(22 - 24 %)	23 - 25 %	19 - 21%	(14 - 16 %)	13 - 15 %	(9 - 12 %)
Økning (+)/reduksjon (-) netto pensjonsforpliktelse per 31.12. angitt i %	(12 - 14 %)	16 - 19 %	7 - 11%	(6 - 8 %)	8 - 10 %	(6 - 9 %)

Populasjonen er preget av høy pensjonistbestand og høy gjennomsnittsalder på de aktive som påvirker sensitivitetsanalysen.

De siste års utvikling i pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse viser følgende:

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Resultatregnskap						
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	351	420	351	320	365	347
Resultatført estimatavvik	-	-	67	-163	57	48
Årets pensjonsopptjening, resultatført som personalkostnad	351	420	418	157	422	395
Netto rentekostnader pensjon	72	-7	9	5	1	113
Sum pensjonskostnad	423	413	427	162	423	508

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Balanse						
Beregnet totale pensjonsforpliktelser	10 403	9 781	10 333	8 910	7 963	8 277
Pensjonsmidler	-7 574	-7 238	-6 821	-6 521	-5 951	-5 589
Beregnet netto pensjonsforpliktelse	2 829	2 543	3 512	2 389	2 012	2 688
Ikke resultatført estimatavvik (korridor)	-	-	-2 624	-1 435	-691	-1 362
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	2 829	2 543	888	954	1 321	1 326

Følgende parametre er benyttet ved beregningene for ytelsesordninger i Norge

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Diskonteringsrente	3,90 %	3,80 %	2,80 %	3,80 %	4,50 %	4,00 %
Forventet avkastning	3,90 %	3,80 %	4,00 %	4,60 %	5,60 %	5,50 %
Gjennomsnittlig lønnsvekst	3,70 %	3,70 %	3,30 %	3,50 %	4,00 %	4,25 %
G-regulering	3,50 %	3,50 %	3,20 %	3,75 %	4,00 %	4,25 %
Korridor: % av max (PBO, pensjonsmidler)	0,00 %	0,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %
Årlig reg. av pensjoner under utbetaling	2,75 %	2,75 %	2,45 %	3,00 %	4,25 %	4,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift faktor	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %

NSB-KONSERNET

Forklaring valgte forutsetninger 31. desember 2013

Diskonteringsrente er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortinnsrett (OMF) og er 3,9 %. Det er vurdert at at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer til referanserente iht IAS 19.

Lønnsregulering for norske ordninger er i hovedsak beregnet som summen av forventet reallønnsvekst på 1,5 % og inflasjon på 2,0 % og karrieretillegg på 0,25 % med noen individuelle tilpasninger.

Regulering av pensjoner under utbetaling følger i hovedsak gjennomsnittelig lønnsvekst (tilsvarende G regulering) fratrukket en fast faktor på 0,75.

For de demografiske faktorer er tariffene K2013 og IR 73 lagt til grunn for fastsettelse av dødelighet og uførerisiko. Ved fastsettelse av levealder er det i 2013 skjedd overgang fra statisk dødelighetstabell K2005 til dynamisk dødelighetstabell K2013 som er tilpasset NSBs populasjon. Effekt ved overgang til K2013 har gitt estimatavvik på ca MNOK 505 som har medført økt pensjonsforpliktelse pr. 31.12 2013.

Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som pensjonerer seg når han/hun fyller 65 år vil iht. K2013 være:

Mann	19 år
Kvinne	22 år

Estimerte premieinnbetalinger for 2014 utgjør ca. MNOK 890.

Risikovurdering ytelsesbaserte ordninger

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er konsernet påvirket av en rekke risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er beskrevet her:

Forventet levetid

Konsernet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Økning i forventet levealder blant medlemmassen medfører en økt forpliktelse for selskapene.

Avkastningsrisiko

Konsernet blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, noe som vil medføre økt nettoforpliktelse.

Inflasjons- og lønnsvekstrisiko

Konsernets pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet.

24 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

	2013	2012
Leverandørgjeld	651	946
Skyldig offentlige avgifter	232	197
Annen kortsiktig gjeld (inkl. avsetning for forpliktelser)	2 771	2 502
Sum	3 654	3 645

Andel av gjeld til andre nærstående parter er i 2013: 5 MNOK (7 MNOK).

Bokført verdi av leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld tilsvarer virkelig verdi. Annen kortsiktig gjeld inneholder forskuddsbetalte inntekter, periodiserte personalkostnader og andre periodiserte kostnader.

NSB-KONSERNET

25 Andre avsetninger for forpliktelser

Avsetning for forpliktelser 2013	Miljø avsetning	Ventelønn, omstilling, restruktur.	Avsetning for tap på kontrakter	Annet	Sum
Inngående balanse	60	43	22	-	125
Endret avsetning i året	1	-	54	-	55
Benyttet i løpet av året	-	-4	-13	-	-17
Sum	61	39	63	-	163

Avsetning for forpliktelser 2012	Miljø avsetning	Ventelønn, omstilling, restruktur.	Avsetning for tap på kontrakter	Annet	Sum
Inngående balanse	110	48	31	28	217
Endret avsetning i året	-	-	9	4	13
Benyttet i løpet av året	-50	-5	-18	-32	-105
Sum	60	43	22	-	125

Klassifikasjon i balansen	2013	2012
Andel langsiktig gjeld	146	115
Andel kortsiktig gjeld (medtatt note 22)	17	10
Sum	163	125

Ventelønn – omstillingsforpliktelse

I forbindelse med stiftelsen av NSB AS ble selskapet påført forpliktelse til å refundere ventelønn til de som ble oppsagt på grunn av overtallighet før 1. januar 2005. NSB ble i den forbindelse kompensert for en begrenset beregnet forpliktelse som inngår i annen langsiktig gjeld i balansen.

Yrkesskade

Erstatning for yrkesskade som personer ble påført i perioden 1. januar 1990 frem til etableringen av NSB BA 1. desember 1996 dekkes av selskapet. Det er i regnskapet foretatt avsetninger til å dekke estimert forpliktelse basert på forventninger til saker som er under behandling, samt ikke rapporterte, men påregnelige saker.

Miljøforurensninger

NSB-konsernet har som tog- og verkstedsoperatør og eiendomsbesitter et betydelig ansvar for forurensninger som skyldes virksomheten. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Etter hvert som forholdene blir ryddet og klargjort tilbakeføres avsetningen mot erlagte kostnader. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Beste estimat er benyttet.

Forurenset grunn - solgte tomter

Ved salg av tomter er det i noen tilfeller oppdaget forurensning i grunn som skyldes kreosot. Ved etablering av NSB BA var selve forurensningsproblematikken kjent, men ikke omfanget, og det ble ikke avsatt for miljøforpliktelser på grunn av at NSB BA ikke var forurenser.

Forurenset grunn - utviklingstomter i eiendomsvirksomheten

Undersøkelser av grunn indikerer latente miljøforpliktelser. Ved identifisering av utviklingsprosjekter hensyntas kostnader til klargjøring av grunn, herunder kostnader relatert til forurenset masse, og disse kostnadene inngår i prosjekt-kostnadene.

Fredede bygninger – vedlikeholdsforpliktelser

Dersom fredede bygninger benyttes kommersielt, inngår vedlikeholdet som en naturlig del av det løpende vedlikeholdet. Dersom fredede bygninger ikke benyttes kommersielt, foretas det avsetninger for å dekke fremtidige vedlikeholds-forpliktelser med mindre vedlikeholdet forventes dekket av fremtidige leietakere eller eiere.

Rettsvister

NSB-konsernet er innblandet i tvister der en del av dem vil bli prøvd for rettsapparatet. I de tilfeller der det vurderes å foreligge sannsynlighetsovervekt og kvantifiserbar tapsrisiko, gjøres løpende avsetninger i regnskapet.

NSB-KONSERNET

26 Tap på kontrakter

Det er i 2013 foretatt avsetning på 54 MNOK (15,1 MNOK) for fremtidig tap kontrakter i bussvirksomheten.

For avsetning tap på kontrakter i bussvirksomheten, se note 27 for ytterligere informasjon.

27 Av- og nedskrivinger

	2013	2012
Årets avskrivinger varige driftsmidler (note 7)	1 471	1 307
Årets nedskrivinger varige driftsmidler (note 7)	97	46
Årets avskrivinger immaterielle eiendeler (note 6)	2	5
Årets nedskrivinger immaterielle eiendeler (note 6)	19	60
Sum	1 589	1 418

Varige driftsmidler og tap på kontrakter

Årets nedskrivinger knytter seg til busser benyttet i kontraktskjøring.

Beregning av bruksverdi er foretatt for driftsmidlene hvor det er indikasjoner på varig verdifall på anleggsmidlene. I tillegg til evaluering av balanseførte verdier etter IAS 36, vurderes kontraktene for eventuelle ytterligere avsetninger etter IAS 37.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn

Vekstrate	2,5 %
Diskonteringsrente	8,0 % vurderinger etter IAS 36
Lånerente	4,5 % vurderinger etter IAS 37

For å illustrere følsomheten i beregningene av nedskrivninger etter IAS 36 er det foretatt analyser på sensitive faktorer for de busser som benyttes i kontrakter hvor det er foretatt nedskrivning.

Diskonteringsrente

Endring i faktorer	Endring i nåverdi	Faktisk akkumulert nedskrivning	Estimert akkumulert nedskrivning*
Rente +1%	-8 886	-66 130	-69 270
Rente -1%	9 364	-66 130	-62 847

* Faktisk akkumulert nedskrivning påvirkes av vurdering av markedsverdi for busser.

EBITDA

Endring i faktorer	Endring i nåverdi	Faktisk akkumulert nedskrivning	Estimert akkumulert nedskrivning*
EBITDA + 1 MNOK per kontrakt	-22 065	-66 130	-69 936
EBITDA - 1 MNOK per kontrakt	22 065	-66 130	-61 244

* Faktisk akkumulert nedskrivning påvirkes av vurdering av markedsverdi for busser.

28 Andre kostnader

	2013	2012
Salgs- og administrasjonskostnader	958	781
Energi og brensel vedr. drift	1 025	1 008
Kostnader lokaler, leie maskiner, rep og vedlikehold	1 516	1 551
Andre driftskostnader	1 382	1 296
Sum	4 881	4 636

NSB-KONSERNET

Spesifikasjon av revisjonshonorar (eksklusive mva.):	2013	2012
Lovpålagt revisjon	4	7
Skatterådgivning	1	1
Andre tjenester utenfor revisjon*	5	1
Sum	10	9

* Vedrører bistand knyttet til utarbeidelse selskapsregnskap, ligningspapirer samt tilleggsteneste knyttet til investeringseiendom.

29 Finansielle poster

	2013	2012
Renteinntekter	342	386
Utbytte	1	5
Andre finansinntekter	20	-3
Netto valutagevinster/tap	96	-13
Sum	459	375
Rentekostnader	-596	-544
Andre finanskostnader	-17	-26
Netto valutagevinster/tap	-13	-13
Sum	-626	-583
Netto finansposter pensjon	-72	7
Urealiserte verdiendringer	63	-94
Sum finansielle poster	-176	-295

30 Urealiserte verdiendringer presentert i totalresultat

Nedenfor følger samlet oversikt av urealiserte verdiendringer av eiendeler, gjeld og derivater som målt til virkelig verdi.

	2013	2012
Urealisert verdiendring investeringseiendom	85	-42
Ureal. verdiendr. ved reklassifisering	250	-
Urealisert verdiendr. ved omklass. inv. eiendom over utvidet resultat	12	80
Sum urealisert verdiendringer investeringseiendom	347	38
Urealisert rente- og valutasikringsderivater	602	-314
Urealiserte verdiendringer obligasjonslån	-553	217
Urealisert verdiendringer markedsplasseringer	14	3
Sum urealisert verdiendringer finansposter	63	-94
Sum urealisert verdiendringer resultatregnskap	398	-136
Sum urealisert verdiendringer utvidet resultat	12	80
Sum urealisert verdiendringer totalresultat	410	-56

31 Leiekostnader

	2013	2012
Leie av maskiner/utstyr, ikke balanseførte driftsmidler	154	148
Leie av eiendom (eksternt)	183	167
Sum	337	315

NSB-KONSERNET

32 Nærstående parter

NSB har følgende nærstående parter:

Eier

Som eier av NSB er staten ved Samferdselsdepartementet (SD) nærstående part. I tillegg vil andre virksomheter som eid av staten ved Samferdselsdepartementet være nærstående part med NSB.

Selskap i samme konsern

Alle datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som angitt i note 2, 9 og 10, samt andre konsernselskaper som er nærstående til disse selskapene, vil være nærstående parter av NSB.

Styret og ledende ansatte

Personer som inngår i konsernets ledelse eller styret er også nærstående parter av NSB.

Nedenfor følger oversikt over transaksjoner, mellomværende og sikkerhetsstillelser med nærstående parter:

Salg av varer og tjenester	2013	2012
Offentlig kjøp av persontrafikk tjenester	2 859	2 524
Salg av andre varer og tjenester	363	158
Sum	3 222	2 682

Kjøp av varer og tjenester	382	156
----------------------------	-----	-----

Mellomværende med nærstående parter som følge av kjøp og salg av varer og tjenester:

Fordringer på	2013	2012
Tilknyttede selskaper	1	3
Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	110	116
Sum	111	119

Gjeld til

Tilknyttede selskaper	2	-
Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	9	7
Sum	11	7

Lån til

Tilknyttede selskaper	32	11
Felleskontrollert virksomhet	-	25
Sum	32	36

Det er ingen lån fra nærstående parter.

Sikkerhetsstillelse

NSB AS har stilt garanti for regulering av pensjonsforpliktelsene ved et opphør av Nettbuss AS slik at overføringsavtalen av 1974 kan legges til grunn. Konsekvensen er at Nettbuss AS ikke kan gjøre endringer i pensjonsordningen uten godkjenning fra styret i NSB AS.

NSB AS har stilt en morselskapsgaranti på 40 MSEK for sitt heleide datterselskap Svenska Tågkompaniet AB overfor Värmlandstrafik AB for konsesjon til å kjøre togtrafikk i Värmland i Sverige.

Ytelser til ledende ansatte og styret

Styremedlemmer	Tittel	2013	2012
Ingeborg Moen Borgerud	Styreleder	382	366
Bjarne Borgersen	Nestleder	288	277
Wenche Teigland	Styremedlem	81	-
Tore Heldrup Rasmussen	Styremedlem	191	183
Erlend Helle	Styremedlem	191	183
Tuva Barnholt	Styremedlem (frem til jun 2013)	145	216
Audun Sør-Reime	Ansattes representant	848	778
Rolf Jørgensen	Ansattes representant	191	65
Jan Audun Strand	Ansattes representant	197	188
Øystein Aslaksen	Ansattes representant (frem til jun 2012)	-	153
Sum		2 514	2 409

(Tall i TNOK)

NSB-KONSERNET

De ansatte er medlemmer i kollektive pensjonsordninger. Premie til ordningene er ikke medtatt ovenfor Generalforsamlingen i NSB AS har vedtatt års honorar for styreleder på 389 TNOK, nestleder på 235 TNOK og de øvrige styremedlemmene 194 TNOK hver. I tillegg er det vedtatt honorar til medlemmer i revisjonsutvalget med 59 TNOK for leder og 36 TNOK for hvert av de andre medlemmene. Godtgjørelsen til ansatte i styret er opplyst inklusive lønn som de mottar som medarbeidere i virksomhetene.

2013

(Tall i TNOK)

Konsernledelsen	Tittel	Lønn	Variabel lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Geir Isaksen	Konsernsjef	3 383	933	191	4 507	712
Arne Fosen	Visekonsernsjef	1 730	350	99	2 179	460
Tom Ingulstad	Konserndirektør, leder NSB					
	Persontog	1 822	-	103	1 925	1 103
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og finans	1 341	307	103	1 751	285
Arne Veggeland	Adm direktør Nettbuss	1 730	213	142	2 085	581
Are Kjensli	Adm direktør CargoNet	1 766	210	209	2 185	723
Jørn Seljelid	Adm direktør Rom Eiendom	2 206	377	25	2 608	-
Ole Edvardsen	Adm direktør Mantena	1 330	-	88	1 418	773
Sum		15 308	2 390	960	18 658	4 637

2012

(Tall i TNOK)

Konsernledelsen	Tittel	Lønn	Variabel lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Geir Isaksen	Konsernsjef	3 230	-	187	3 417	685
Arne Fosen	Visekonsernsjef	1 585	-	99	1 684	412
Tom Ingulstad	Konserndirektør, leder NSB					
	persontog	1 735	-	103	1 838	869
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og finans	1 240	-	103	1 343	207
Arne Veggeland	Adm direktør Nettbuss	1 665	136	160	1 961	349
Are Kjensli	Adm direktør CargoNet	1 698	-	210	1 908	551
Pål Berger	Adm direktør Rom Eiendom	2 251	587	24	2 862	1 969
Ole Edvardsen	Adm direktør Mantena	1 280	-	87	1 367	522
Sum		14 684	723	973	16 380	5 564

Konsernledelsen er medlemmer i selskapenes kollektive pensjonsordninger som omfatter alle ansatte. Beregnet kostnad for tilleggspensjon over drift er vist i kolonnen ovenfor. For konsernsjef er det inngått avtale om pensjonstilskudd på 30 % utover 12G. Utbetaling til hans pensjonsordning er vist i tabellen ovenfor og er avsatt i regnskapet som gjeld til det er etablert en hensiktsmessig ordning som ivaretar prinsippene som er nedfelt i statens retningslinjer for fastsetting av pensjonsrettigheter til grunn.

Fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte:

Hovedprinsipper for lederlønnspolitik i NSB

Prinsipper for lønn til ledende ansatte i NSB AS og datterselskapene fastsettes av konsernstyret. Styret gjennomfører årlig en evaluering av konsernsjefens lønn og betingelser samt prinsippene for resultatlønn for konsernets ledere.

Styrets kompensasjonsutvalg forbereder saken for styret. Utvalget består av styrets leder, samt et aksjonærvalgt styremedlem og et styremedlem valgt av de ansatte. Konsernsjefen fastsetter godtgjørelsen til de øvrige medlemmer av konsernledelsen iht. vedtatte lederlønnsprinsipper.

Lederlønn i NSB fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- Lederlønnen skal være konkurransedyktig, men NSB skal ikke være lønnsledende.
- NSB skal tiltrekke seg, og beholde dyktige ledere. Den samlede godtgjørelsen til ledende ansatte i NSB skal reflektere deres ansvar for styring, resultater og utvikling, og hensynta virksomhetens størrelse og kompleksitet. Godtgjørelsen må ikke være av en slik art, eller omfang at den kan skade NSB-konsernets renommé.
- Lederlønnen kan bestå av fast grunnlønn og tilleggsetelser, herunder naturaltelsetelser, bonus, etterlønn og pensjonsordninger. Fastlønn skal alltid utgjøre hoveddelen av godtgjørelsen.

NSB-KONSERNET

- Lederlønsordningen skal være transparent, og i tråd med prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse, samt statens retningslinjer for lederlønn.
- Lederlønsordningen skal oppfattes som forståelig og akseptabelt både internt og eksternt.
- Lederlønsordningen skal være tilstrekkelig fleksibelt til at det kan gjøres justeringer når behovene endres.

Elementer i lederlønn

Utgangspunktet for lønnsfastsettelsen er det samlede nivået av fastlønn og variable ytelser, og vil bestå av følgende elementer:

a) Fast grunnlønn

Den faste grunnlønnen er hovedelementet i godtgjørelsesordningen til ledende ansatte i NSB. Grunnlønnen skal være konkurransedyktig uten å være lønnsledende. Grunnlønn vurderes normalt en gang i året. Ved ansettelse av ledere benyttes bestefar-prinsippet som medfører at det skal diskuteres med ledere på nivået over før ansettelsen foretas. Ved ansettelse og fastsettelse av lønn til medlemmer av konsernledelsen skal konsernsjefen konsultere styreleder. Ingen ledende ansatte får særskilt kompensasjon for styreverv i NSB-konsernet.

b) Naturalytelser

Ledere tildeles naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger som for eksempel fri telefon, fri bredbåndstilknytning, bilordning og aviser.

c) Resultatlønn

NSB har bonusordninger for ledende ansatte. Konsernsjefen har en årlig bonusordning, basert på konsernets økonomiske resultater og på individuelle bonuskriterier fastsatt av styret. Den maksimale ramme for bonus er 4 måneders fastlønn. Øvrige ledere har årlige og individuelt tilpasset bonusavtaler, begrenset inntil 3 måneders fastlønn. Følgende kriterier legges til grunn ved utarbeidelsen av bonusavtale i NSB:

- Bonuslønn skal være basert på definerbare og målbare kriterier.
- Det skal være en klar sammenheng mellom bonuskriteriene og selskapets mål.
- Bonuskriteriene skal baseres på forhold lederne kan påvirke, enten direkte eller gjennom den ledergruppa han/hun er en del av.
- Bonusordningen må være transparent og klart forståelig.

d) Pensjon

Alle ansatte er medlemmer i en kollektiv pensjonsordning.

NSB har tidligere inngått pensjonsavtaler med ledende ansatte, som gir mulighet til 60 % pensjon av pensjons-grunnlaget fra fylte 62 år. Denne driftspensjonsordningen ble lukket 1. januar 2008, og ved nytilsetting av ledere følges statens retningslinjer for lederlønn.

Konsernsjefen har pensjonsalder 67 år med en kollektiv ytelsespensjonsordning. Ordningen gir rettigheter til pensjon inntil 12 G. Utover dette har konsernsjefen en innskuddsbasert pensjonsordning på 30 % av fastlønnen utover 12 G, i tråd med statens retningslinjer for lederlønn.

e) Etterlønn og sluttvederlag

Konsernsjefen har i sin avtale rett til 6 måneders etterlønn utover lønn og ytelser i oppsigelsestiden. Eventuell annen lønn i etterlønsperioden vil redusere etterlønnen.

Der det inngås avtaler om etterlønn og sluttvederlag med øvrige ledere, skal samlet lønn i oppsigelsestiden pluss sluttvederlag ikke overstige 12 måneders fastlønn. Sluttvederlag og etterlønsordninger benyttes ikke ved frivillig avgang.

Det ble i 2013 ikke utbetalt etterlønn eller sluttvederlag for ledere som oversteg 12 måneders fastlønn.

Gjennomføring av lederlønsprinsippene i foregående regnskapsår

Lederlønsfastsettelsen for 2013 er blitt gjennomført i samsvar med ovennevnte retningslinjer. Konsernsjefens faste grunnlønn ble i 2013 justert med 3,4% til 3 331 200,-. Han fikk utbetalt en bonus på kr 933 333,- for resultater oppnådd i 2012.

33 Betingede utfall

Konsernet har betingede forpliktelser knyttet til rettslige krav oppstått i forbindelse med den ordinære driften. Det er ikke forventet at det vil oppstå noen vesentlige forpliktelser knyttet til de betingede forpliktelsene utover det som allerede er avsatt i regnskapet.

Undersøkelser av konsernets eiendomsmasse indikerer latente miljøforpliktelser. Oppryddingskostnadene for utviklingseiendommene kostnadsføres ved utvikling, i hovedsak som del av prosjektkostnadene.

NSB-KONSERNET

Ved selskapsdannelsen i 1996 overtok NSB BA eiendommer fra staten ved forvaltningsbedriften NSB. Arbeidet med hjemmelsoverføringen er ikke fullført og forventes å ta flere år. For å overføre hjemmel for solgte eiendommer har det i enkelte tilfeller vært nødvendig å innhente Jernbaneverkets samtykke for de enkelte overdragelser.

34 Virksomhetssammenslutninger

Konsernet har ikke foretatt oppkjøp av selskaper i 2013.

2012

Fjord 1 Buss Møre AS
Rige Bil og Hengerservice AS
Aukra Auto AS
Trolløya Eiendom AS
Team Verkstedssenter Møre AS
Nettbuss Sogn Billag AS
Nettbuss Nordfjordeid – Ottadalen AS
Sjåk Bil AS

Tabellen nedenfor viser allokering av vederlaget på overtatte eiendeler og forpliktelser

	2013	2012
Vederlag, anskaffelseskost	-	218
Samlet verdi nye datterselskaper	-	218

Balansførte beløp av identifiserbare eiendeler og forpliktelser som følge av oppkjøpet:

Kontanter og bankinnskudd	-	24
Varige driftsmidler	-	336
Investeringer i andre selskaper	-	8
Varer	-	15
Kundefordringer og andre fordringer	-	137
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-	-157
Lån	-	-127
Utsatt skatt på merverdier på driftsmidler	-	-15
Sum netto identifiserbare eiendeler	-	221
Goodwill	-	4
Sum	-	225

Virkelig verdi av oppkjøpte eiendeler og gjeld tilsvarer med unntak av driftsmidler, pensjonsforpliktelser og utsatt skatt på merverdi på driftsmidler og goodwill, bokført verdi i de oppkjøpte selskap. For varige driftsmidler utgjorde merverdi ved oppkjøp i 2012 ca. 64 MNOK. I tillegg var det allokert ca. 4 MNOK til goodwill.

Transaksjoner med ikke kontrollerende eiere

Nedsalg av eierandel i et datterselskap uten tap av kontroll	2013	2012
Vederlag mottatt fra nye ikke-kontrollerende eiere	-	6
- Netto balansført verdi av solgt eierandel	-	-1
Gevinst ved salg av eierandel godskrevet egenkapitalen til morselskapets aksjonærer	-	7

Oppkjøp av ytterligere eierandel i datterselskap

Balansført verdi av kjøpte ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-4
- Vederlag for eiendelene	-	6
Overskytende belastes egenkapitalen til morselskapets aksjonærer	-	-10

Oppsummering av transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser

Oppkjøp ytterligere eierandel	-	-10
Nedsalg av eierandel i datterselskap uten tap av kontroll	-	7
Netto virkning på egenkapitalen tilordnet selskapets eiere	-	-3

35 Hendelser etter balansedagen

Etter årsoppgjørets avslutning er det ikke fremkommet forhold av vesentlig betydning for å kunne bedømme konsernets resultat og stilling.

Erklæring fra styret og daglig leder ved årsoppgjøret 2013

Styret mener etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar 2013 til 31. desember 2013 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Styret mener at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene selskapet står overfor.

Oslo, 14. februar
2014

Ingeborg Moen Borgerud
Styreleder

Bjarne
Borgersen

Wenche
Teigland

Tore Heldrup
Rasmussen

Erlend Helle

Audun Sør-
Reime

Rolf Jørgensen

Jan Audun
Strand

Geir Isaksen
Konsernsjef

ÅRSRAPPORT 2013

NSB AS

INNHOLD

Resultatregnskapet	56
Oversikt finansiell stilling	57
Kontantstrømpoppstilling	58
Egenkapitaloversikt	59
Noter til regnskapet	60

Resultatregnskap

	Noter	2013	2012
Driftsinntekter	4	6 081	5 382
Lønn og andre personalkostnader	17	2 398	2 189
Avskrivninger og nedskrivninger	21	654	547
Andre kostnader	22	2 477	2 283
Sum driftskostnader		5 529	5 019
Resultatandel i felles kontrollert virksomhet	7	-	-
Andel resultat i tilknyttede selskaper	6	-	5
Driftsresultat		552	368
Finansinntekter	23	1 078	629
Finanskostnader	23	-973	-817
Netto finanskostnad pensjoner	18,23	-42	3
Urealiserte verdiendringer	23,24	112	-106
Sum finansielle poster		175	-291
Resultat før skattekostnad		727	77
Skattekostnad	16	-263	-87
Årsresultat		464	-10
Årsresultat tilordnes			
Ikke kontrollerende eierinteresser		-	-
Aksjonærer i NSB AS		464	-10
Sum		464	-10
Utvidet resultat			
Periodens resultat		464	-10
Poster som ikke skal reklassifiseres over resultat			
Estimatavvik pensjoner	18	-453	310
Skatt relatert til poster som ikke skal reklassifiseres	16	126	-88
Årets totalresultat		137	212
Totalresultat tilordnes			
Aksjonærer i NSB AS		137	212
Årets totalresultat		137	212

Balanse 31. desember

	Noter	2013	2012
Eiendeler			
Varige driftsmidler	5	8 562	7 590
Investering i datterselskaper	2	1 345	1 697
Investeringer i tilknyttede selskaper	6	12	10
Finansielle anleggsmidler		2	3
Lån til foretak i samme konsern	9,26	7 644	6 753
Sum anleggsmidler		17 565	16 053
Investering i felles kontrollert virksomhet	7	10	-
Varer	8	448	-
Kundefordringer og andre fordringer	9	405	407
Derivater	11	1 436	867
Kontanter og bankinnskudd	13	993	1 046
Sum omløpsmidler		3 292	2 320
Sum eiendeler		20 857	18 373
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital og overkurs	14	5 536	5 536
Annen, opptjent egenkapital		123	296
Sum egenkapital		5 659	5 832
Lån	15	9 638	8 173
Utsatt skatt	16	512	360
Pensjonsforpliktelser	18	1 753	1 439
Andre avsetninger for forpliktelser	20	91	95
Sum langsiktig gjeld		11 994	10 067
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	19	1 904	2 007
Lån	15	1 021	142
Derivater	11	279	326
Sum kortsiktig gjeld		3 204	2 475
Sum egenkapital og gjeld		20 857	18 373

Oslo, 14.februar 2014

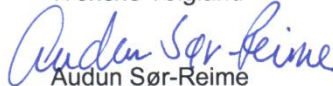

Ingeborg Moen Borgerud
Styreleder

Bjarne Borgersen

Erlend Helle

Jan Audun Strand

Wenche Teigland

Audun Sør-Reime

Tore Heldrup Rasmussen

Rolf Jørgensen

Geir Isaksen
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

	Noter	2013	2012
Årsresultat før skatt		727	77
Av- og nedskrivning i resultatregnskapet	21	1 005	768
Forskjell kostnadsført inn-/utbetaling pensjon	18	-139	-146
Netto endring i avsetninger for forpliktelser	20	-4	-56
Netto urealiserte verdiendringer	23,24	-112	106
Renteposter, periodisering		-47	61
Endring arbeidskapital		-548	370
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		882	1 180
Investert i datterselskap	2	-	-174
Tilgang/avgang i, og lån til, tilknyttet selskap	6	-12	-
Kjøp av varige driftsmidler	5	-1 626	-1 867
Mottatt utbytte	23	15	7
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1 623	-2 034
Utbetaling på lån til datterselskap	15	-1 300	-1 225
Innbetaling på lån til datterselskap	15	472	379
Opptak av kort- og langsiktig lån	15	3 168	1 497
Nedbetaling av kort- og langsiktig lån	15	-1 400	-
Utbytte betalt til selskapets aksjonærer	14	-296	-
Netto kontantstrøm til finansieringsaktiviteter		644	651
Endring i kontanter og bankinnskudd i perioden		-97	-203
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	13	1 046	1 265
Valutagevinst/tap på kontanter og bankinnskudd		44	-16
Kontanter og bankinnskudd ved periodeslutt	13	993	1 046
Spesifikasjon av endring i arbeidskapital			
Endring beholdning varer		-448	-
Endring kundefordringer og andre fordringer		3	-208
Endring finansielle eiendeler		-	1
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		-103	577
Endring arbeidskapital		-548	370
Spesifikasjon av renteposter			
Resultatførte renteposter		-415	-47
Betalte renter		-800	-685
Mottatte renter		1 168	793
Renteposter		-47	61

Endringer i selskapets egenkapital

2013	Noter	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum
Utvikling egenkapital				
Egenkapital 1. januar 2013	14	5 536	296	5 832
Årets resultat		-	464	464
Fra utvidet resultat		-	-327	-327
Effekt av endret skattesats ført mot EK		-	-14	-14
Utbetalt utbytte		-	-296	-296
Egenkapital 31. desember 2013	14	5 536	123	5 659
2012	Noter	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum
Utvikling egenkapital				
Egenkapital 1. januar 2012	14	5 536	84	5 620
Årets resultat		-	-10	-10
Fra utvidet resultat		-	222	222
Egenkapital 31. desember 2013	14	5 536	296	5 832

NOTER FOR ÅRSREGNSKAPET 2013

(Alle beløp er i MNOK)

1. Prinsippnoter for virksomheten i NSB AS
2. Aksjer i datterselskap
3. NSB-konsernets persontrafikkvirksomhet i Norge
4. Segmentinformasjon
5. Varige driftsmidler
6. Investeringer i tilknyttede selskaper
7. Felleskontrollert virksomhet
8. Beholdning varer
9. Kundefordringer og andre fordringer
10. Finansiell risikoanalyse
11. Derivater
12. Finansielle instrumenter etter kategori
13. Kontanter og bankinnskudd
14. Aksjekapital og overkurs
15. Lånegjeld
16. Skatter
17. Personalkostnader
18. Pensjoner og lignede forpliktelser
19. Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld
20. Andre avsetninger og forpliktelser
21. Av- og nedskrivninger
22. Andre kostnader
23. Finansielle poster
24. Urealiserte verdiendringer
25. Leiekostnader
26. Nærstående parter
27. Betingede utfall
28. Hendelser etter balansedagen

Regnskapet ble vedtatt av konsernstyret den 14. februar 2014.

1. Generell informasjon og sammendrag av viktige regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Norges Statsbaner AS (NSB AS) driver virksomhet innen følgende områder:

- Persontransportvirksomhet med tog.

Selskapet har hovedkontor i Oslo.

Alle aksjene i NSB AS eies av den norske stat ved Samferdselsdepartementet.

Årsregnskapet for 2013 ble vedtatt av styret 14. februar 2014.

Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet til NSB AS er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC) som er godkjent av EU.

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er med i presentasjonen dersom ikke annet konkret er nevnt.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle derivater, enkelte finansielle eiendeler og forpliktelser.

Regnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

Viktige forutsetninger og regnskapsestimater

Anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må utøve skjønn gjennom bruk av estimater og forutsetninger. Estimater og forutsetninger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring kombinert med forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på vurderingstidspunktet.

Områder hvor bruk av forutsetninger og estimater er vesentlige for selskapsregnskapet:

Finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi

Selskapet har enkelte finansielle eiendeler, finansielle derivater og langsiktig gjeld regnskapsført til virkelig verdi. Beregning av virkelig verdi innebærer betydelig grad av skjønn og ledelsen må gjøre estimater. Estimatenes er i hovedsak basert på observerbare priser som kan endres over tid. Endringer i forutsetningen vil medføre endringer i balanseførte verdier med effekter over resultatregnskapet.

Anleggsmidler

Selskapet vurderer løpende forventet brukstid og restverdi på anleggsmidler. Dette har betydning for de årlige avskrivningene. Videre vurderer Selskapet anleggsmidlene verdi og hvorvidt det er behov for å gjøre nedskrivninger. Disse vurderingene involverer en stor grad av skjønn.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet har betydelige forpliktelser knyttet til de ansattes opptjente pensjonsrettigheter knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger. Beregningene innebærer at Selskapet må fastsette økonomiske og demografiske forutsetninger. Endringer i forutsetningene kan gi betydelig utslag på de beregnede forpliktelser med konsekvens for fremtidige pensjonskostnader. Det vises til note om pensjoner for nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

I noten er det innarbeidet sensitivitetsanalyse som viser hvor påvirkelige beregningene er i forhold til endringer i sentrale forutsetninger. Estimatavvik som oppstår ved endringer av forutsetninger føres løpende over utvidet resultat med direkte effekt for egenkapitalen etter fradrag for utsatt skatt.

Inntektsskatt

Selskapet regnskapsfører skatteforpliktelser knyttet til fremtidige avgjørelser i skatte-/tvistesaker, basert på estimater på om ytterligere inntektsskatt vil påløpe. Hvis det endelige utfall av sakene avviker fra opprinnelig avsatt beløp, vil avviket påvirke regnskapsført skattekostnad og avsetning for utsatt skatt i den perioden avviket fastslås.

Endringer i regnskapsprinsipper, nye standarder og fortolkninger

Datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og andre investeringer

NSB AS sine investeringer er vurdert til anskaffelseskost. Dette er ikke sammenfallende med konsernets prinsipper, i den forbindelse vises det til NSB -konsernet sin årsrapport.

Pensjoner

Selskapet har fra 1. januar 2013 implementert IAS 19R ved at rentekostnader samt forventet avkastning på pensjonsmidler beregnes ved å benytte diskonteringsrenten. Prinsipp for periodisering av estimatavvik ved overgang fra korridormetoden til direkte føring av estimatavvik over utvidet resultat ble endret i 2012.

Ny standard for måling av virkelig verdi er trådt i kraft 1. januar 2013. Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. Implementeringen av IFRS 13 har gitt begrensede effekter for selskapet.

Nye standarder og fortolkninger

Selskapet har utover de prinsippendringer som beskrevet over ikke valgt tidlig anvendelse av noen standarder eller fortolkninger som trer i kraft etter balansedato. Nedenfor følger en oversikt over nye standarder.

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Vår vurdering er at de defaser som er sluttført av IASB vil gi begrensede effekter for selskapet.

IFRS 11 Felleskontrollerte ordninger innebærer at alle felleskontrollerte ordninger skal klassifiseres som enten «felleskontrollert driftsordning» eller «felleskontrollert virksomhet». Felleskontrollert virksomhet skal regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak angir opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskap, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskap med særskilte formål ("SPE") og andre ikke balanseførte selskaper.

Selskapet vil implementere endringene i IFRS 11 og IFRS 12 fra 1. januar 2014 og IFRS 9 fra det tidspunkt den vedtas implementert av EU. De nye standardene er ikke vurdert å medføre endringer av betydning.

Segmentinformasjon

NSB rapporterer driftssegmentene slik selskapsledelsen, som er øverste beslutningstaker, vedtar, følger opp og evaluerer beslutninger.

Valuta**Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta**

Selskapsregnskapet er presentert i norske kroner og alle tall er gitt i MNOK som både er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen.

Transaksjoner

Driftsinntekter og -kostnader, innkjøp samt finansieringskostnader er i all hovedsak i henholdsvis NOK, SEK, DKK, CHF og EUR. Transaksjoner i fremmed valuta regnes om til funksjonell valuta på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster og tap- som oppstår ved omregning av poster i fremmed valuta resultatføres.

Inntektsføring

Selskapets inntekter kommer i hovedsak fra salg av persontransporttjenester.

Salg av transporttjenester

Salg av tjenester inklusiv kjøp fra offentlig kjøper av persontrafikkjenester resultatføres i den perioden som leveransene foretas.

Utbytte

Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter inntektsføres på tidspunkt for vedtak om utdeling av utbytte i utdelende selskap.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader knyttet direkte til anskaffelsen av driftsmiddelet.

Etterfølgende utgifter balanseføres når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler knyttet til utgiften vil tilflyte selskapet og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Lånekostnader som påløper ved konstruksjon av driftsmidler balanseføres fram til eiendelen er klar til bruk. Tomter og boliger avskrives ikke.

Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet brukstid, som er innenfor:

Skinnegående materiell	10 – 30 år
Andre anleggsmidler	5 – 30 år

Driftsmidlenes brukstid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp (note 1-2.11). Selskapet nedskriver eventuelle teknisk foreldede eiendeler eller ikke-strategiske eiendeler som er tatt ut av bruk.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Nedskrivning

En nedskrivning resultatføres med forskjell mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger.

Mulige tapskontrakter

Selskapets virksomhet omfatter en langsiktig kontrakt med staten ved Samferdselsdepartementet om kjøp av persontransporttjenester (Trafikkavtalen). Som en tilleggsavtale med Samferdselsdepartementet har NSB en særskilt restverdigaranti knyttet til oppgraderingen og nyinvesteringer i togmateriell. Trafikkavtalen vurderes som balansert og økonomisk forsvarlig, og bidrar over tid til en rimelig avkastning på anvendt kapital i selskapet.

Før avsetning gjøres for kontrakter som vurderes å kunne gi tap i samsvar med beregning etter IAS 37, foretas en evaluering av verdiene etter IAS 36.

Derivater og sikring

Selskapet inngår derivater for sikring av renter og valuta på langsiktig gjeld for både å oppnå lavest mulig pris og forutsigbarhet i prisene.

Selskapet praktiserer ikke sikringsbokføring. Derivater balanseføres til virkelig verdi på tidspunkt for inngåelse av derivatkontrakt og justeres løpende til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi på inngåtte derivatkontrakter knyttet til gjeld resultatføres som finansposter.

Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost beregnes ved bruk av først-inn, først-ut metoden (FIFO).

For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader, andre direkte kostnader og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Låneutgifter som er direkte henførbare til anskaffelsen eller tilvirkningen av varen, inkluderes i varens kostpris.

Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstillelse og salg.

Fordringer

Fordringer inkluderer kundefordringer og måles ved første gangs balanseføring til opprinnelig verdi som er vurdert å være virkelig verdi.

Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektivrentemetoden, fratrukket avsetning for påregnelige tap. Avsetning for tap regnskapsføres når det foreligger objektive indikatorer for at Selskapet ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser.

Kontanter og bankinnskudd

Kontanter og bankinnskudd er medtatt justert for trekk på kassekreditt i konsernkontosystemet. Dersom kassekreditt benyttes, er det inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Kontanter og bankinnskudd inkluderer bundne skattetreksmidler som nærmere spesifisert i note 13.

NSB AS er konsernkontoinehaver av konsernets kassekredittkonto, selskapenes driftskonti i konsernkontosystemet representerer et mellomværende med NSB AS.

Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

Lån

Lån måles ved første gangs innregning til virkelig verdi justert for direkte henførbare transaksjonskostnader.

I etterfølgende perioder måles lånene som hovedregel til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode slik at effektiv rente blir lik over lånets løpetid.

For flere av selskapets obligasjonslån er det inngått tilhørende rente- og valutawapper. Der måling og rapportering til virkelig verdi over resultat gir mer relevant informasjon ved at inkonsistent måling av lån og tilhørende renteswap elimineres, eller i vesentlig grad reduseres, legges dette prinsippet til grunn for rapportering. Valg av prinsipp gjøres ved opptak av hvert enkelt lån og er bindende i lånets løpetid.

Utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt.

Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, og som ventes nyttet når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er påregnelig at fordelene kan nyttes ved motregning i senere skattbar inntekt. Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når selskapet ikke har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er juridisk rett til å motregne, og det gjelder inntektsskatt som legges av skattemyndighet for skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp ved netto betalbar skatt.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet har pensjonsordninger i form av ytelsesplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en ordning hvor arbeidsgiver forplikter seg til periodiske pensjonsytelser til den ansatte når vedkommende blir pensjonist. Pensjonsutbetalingen vil i hovedsak være avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Den balanseførte forpliktelsen er nåverdien på balansedagen av de definerte ytelser minus virkelig verdi av pensjonsmidlene på balansedagen. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Kostnad ved pensjonsopptjening og netto rente på den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen innregnes i resultatet. Endringer i pensjonsplanens ytelser (planendringer) kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet. Estimatavvik som skyldes ny informasjon og endringer i de aktuarmessige forutsetningene innregnes løpende, i utvidet resultat.

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser samtidig som forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter kostnad ved terminering av kontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme art, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsssats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og spesifikk risiko knyttet til forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnader.

Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld inkluderer leverandørgjeld og måles ved første gangs balanseføring til opprinnelig verdi som er vurdert å være virkelig verdi. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler hvor Selskapet i hovedsak innehar all risiko og avkastning blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmidlets virkelige verdi og nåverdi av fremtidige leiebeløp. Leiebetalingene blir fordelt mellom forpliktelse og finanskostnader. Varige driftsmidler avskrives lineært.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld når utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

Vurdering av virkelig verdi

Selskapet måler noen finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For klassifisering av virkelig verdi benytter Selskapet et system som reflekterer signifikansen av den input som brukes i utarbeidelse av målingene med følgende inndeling:

Nivå 1

Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2

Virkelig verdi bestemmes ved å bruke input basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen.

Nivå 3

Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

I 2012 og 2013 var alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert i nivå 1 eller nivå 2

2 Aksjer i datterselskap

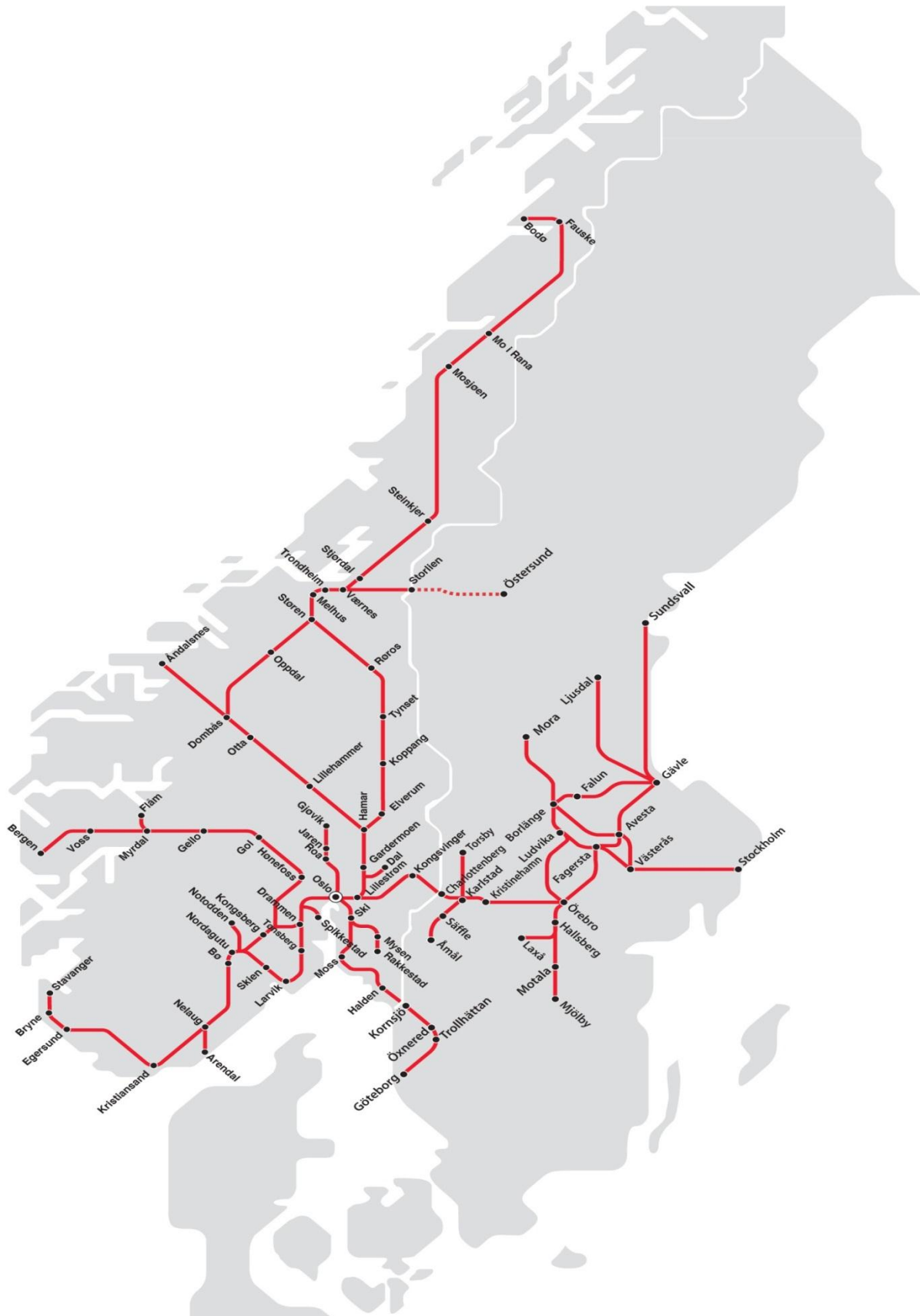
Tabellen viser morselskapets direkte eide investeringer.

Datterselskap	Etablerings-/anskaffelsestidspunkt	Kontoradresse	Stemme/res.andel	Bokført egenkapital	Årets resultat	Balanseverdi i selskapet 31.des
Nettbuss AS	01.12.1996	Oslo	100 %	330	-124	282
Rom Eiendom AS	18.12.1998	Oslo	100 %	2 276	310	601
Arrive AS	01.07. 2001	Oslo	100 %	47	11	36
NSB Trafikkservice AS	01.10. 2001	Oslo	55 %	-31	8	1
Finse Forsikring AS	01.12. 2001	Oslo	100 %	227	34	59
CargoNet AS	01.01. 2002	Oslo	100 %	149	-33	93
Mantena AS	01.01. 2002	Oslo	100 %	47	2	234
NSB Gjøvikbanen AS	01.04. 2005	Oslo	100 %	14	8	16
Svenska Tågkompaniet AB	01.01. 2007	Gävle	100 %	33	6	21
Tømmervogner AS ¹	31.12. 2008	Oslo	45 %	-1	-	2
Banestasjoner AS	02.01. 2002	Oslo	100 %	-	-	-
SUM				3 091	222	1 345

¹Resterende aksjer eies av CargoNet AS.

Det er oppgitt 100 % av bokført egenkapital i selskapene pr. 31.12.2013

3 Persontog sin virksomhet i Norden

4 Segmentinformasjon

NSB AS har kun et driftssegment - persontog

Salgsanalyse per kategori	2013	2012
Transportinntekter	5 815	5 184
Andre driftsinntekter	266	198
Sum	6 081	5 382

Informasjon om viktige kunder

Selskapet har en kunde, staten ved Samferdselsdepartementet, som står for mer enn 10 % av driftsinntektene (se note 26).

5 Varige driftsmidler

	Maskin og utstyr	Transportmidler	Del-leveranse tog	Anlegg under utførelse	Sum
Balanse 1. januar 2013					
Akkumulert anskaffelseskost	1 223	13 018	369	389	14 999
Akkumulert avskrivninger	-905	-6 504	-	-	-7 409
Sum	318	6 514	369	389	7 590
Regnskapsåret 2013					
Inngående balanse	318	6 514	369	389	7 590
Tilgang	-	-	734	892	1 626
Avgang	-8	-54	-	-	-62
Akkumulert avskrivninger avganger	8	54	-	-	62
Overført mellom anleggsgrupper	234	1 639	-718	-1 155	-0
Årets avskrivninger	-125	-529	-	-	-654
Sum	427	7 624	385	126	8 562
Balanse 31. desember 2013					
Akkumulert anskaffelseskost	1 449	14 603	385	126	16 563
Akkumulert av- og nedskrivninger	-1 022	-6 979	-	-	-8 001
Sum	427	7 624	385	126	8 562
Balanse 1. januar 2012					
Akkumulert anskaffelseskost	1 185	10 310	1 221	522	13 238
Akkumulerte avskrivninger	-865	-6 103	-	-	-6 968
Sum	320	4 207	1 221	522	6 270
Regnskapsåret 2012					
Inngående balanse	320	4 207	1 221	522	6 270
Tilgang	-	-	543	1 324	1 867
Avgang	-64	-42	-	-	-106
Akkumulerte avskrivninger avganger	64	42	-	-	106
Overført mellom anleggsgrupper	102	2 750	-1 395	-1 457	-
Årets avskrivninger	-104	-443	-	-	-547
Sum	318	6 514	369	389	7 590
Balanse 31. desember 2012					
Akkumulert anskaffelseskost	1 223	13 018	369	389	14 999
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-905	-6 504	-	-	-7 409
Sum	318	6 514	369	389	7 590
Avskrivningstid benyttet	5-30 år	5-30 år	3-30 år		

6 Investeringer i tilknyttede selskaper

	2013	2012
Balanseført verdi 01.01.	10	10
Tilgang av tilknyttede selskaper	2	-
Sum balanseført verdi 31.12.	12	10

Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttede selskapene, hvorav ingen er børsnoterte, er følgende:

2013	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	28	19	10	6	25 %
Interoperabilitetstjenester	Oslo	8	7	4	1	33 %
Fjord Tours AS	Bergen	9	3	14	3	43 %
Totalt		45	29	28	10	

2012	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	32	21	10	6	25 %
Interoperabilitetstjenester	Oslo	8	8	6	-	33 %
Totalt		40	29	16	6	

7 Investeringer i felles kontrollert virksomhet

	2013	2012
Balanseført verdi 1. januar	-	-
Tilgang av felles kontrollert virksomhet	10	-
Sum balanseført verdi 31. desember	10	-

NSB AS har følgende andeler i felles kontrollert virksomhet:

Felles kontrollert	Anskaffet	Kontor-Adresse	Stemme/res.andel	Bokført egenskap.	Årets-Resultat	Balanseverdi i Selskapet 31.des
Flåm Utvikling AS	2013	Aurland	50 %	48	38	66
				48	38	66

Beløpene under viser konsernets andel av eiendeler og gjeld samt av salg og resultat av investeringen i den felles kontrollerte virksomheten.

	2013	2012
Eiendeler		
Varige driftsmidler	-	-
Omløpsmidler	33	-
Sum	33	-
Gjeld		
Langsiktig gjeld	-	-
Kortsiktig gjeld	9	-
Sum	9	-
Netto eiendeler	24	-
Resultat		
Salgsinntekt	54	-
Kostnader	35	-
Årsresultat etter skatt	19	-

Beskrivelse av virksomhetens art:

Flåm Utvikling har i 15 år med NSB AS som leverandør av togtransporttjenester drevet reiselivsproduktet Flåmsbana. Flåm Utvikling skal drive produktutvikling, salg, markedsføring, kundeføring og merkevare utvikling av Flåmsbana, samt utvikle grunnlaget for kommersiell helårsdrift av Flåmsbana. Flåmsbana er landets første helhetlige helårige fjell/fjord destinasjon.

8 Beholdning komponenter og varer

	2013	2012
Komponenter	411	-
Varer under utvikling	37	-
Sum beholdning varer	448	-

9 Kundefordringer og andre fordringer

	2013	2012
Kundefordringer	6	2
Konserninterne fordringer	62	77
Avsetning for tap	-5	-3
Kundefordringer netto	63	76
Forskuddsbetaling	210	178
Andre fordringer	132	153
Sum kundefordringer og andre fordringer	405	407
Lån i selskap i samme konsern	7 644	6 753
Sum	8 050	7 160

Bokført verdi av kundefordringer, forskuddsbetaling og andre fordringer tilsvarer virkelig verdi. Kundefordringer inneholder i hovedsak persontoginntekter.

Forfalte fordringer med fordeling etter forfallstidspunkt:

	2013	2012
Forfalte fordringer på balansedagen	12	17
Fordringer forfalt med 0 - 2 mnd	7	14
Fordringer forfalt med 2 - 6 mnd	3	2
Fordringer forfalt med mer enn 6 mnd	2	1

10 Finansiell risikostyring

Kapitalforvaltning

Konsernets mål for kapitalforvaltningen er å trygge fortsatt drift ved å sikre avkastning for eierne og opprettholde en optimal kapitalstruktur for derved å redusere kapitalkostnadene. Forvaltningen skjer i samsvar med retningslinjer fastsatt av konsernstyret som vedtar prinsipper for risikostyringen og angir retningslinjer for spesifikke risikoområder. Den totale risiko for kapitalforvaltningen skal være lav. Plasseringer skal foretas i rentebærende produkter i norske kroner og det fastsettes kredittrisikorammer for konsernets plasseringer og i samsvar med retningslinjenes krav til sikkerhet, risikospredning og likviditet, skal NSB maksimere avkastningen av de forvaltede midler.

Konsernet plasserer deler av overskuddslikviditeten i rentebærende produkter som f.eks. innskudd, sertifikater og obligasjoner med kort gjenværende løpetid.

Finansielle risikofaktorer

Selskapets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (valuta-, rente- og prisrisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Konsernets krav til risikostyring fokuserer på kapitalmarkedenes uforutsigbarhet og en skal gjennom forvaltningen tilstrebe å minimalisere de potensielle negative effektene på konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Finansiell risikostyring ivaretas av den sentrale finansavdeling i konsernet. Finansavdelingen identifiserer, måler, sikrer og rapporterer finansiell risiko i samarbeid med de ulike driftsenhetene.

Markedsrisiko

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for at svingninger i valutakursen fører til endringer i selskapets resultat, balanse eller kontantstrømmer.

Selskapet opererer nordisk og foretar innkjøp fra utenlandske leverandører og er dermed eksponert for valutarisiko. Selskapet minimerer valutarisiko ved at avtaler knyttet til større investeringer fra utenlandske leverandører inngås i norske kroner, for eksempel innkjøp av nye tog. Målsetningen er å skape forutsigbarhet med hensyn til utbetalinger i fremtiden målt i NOK.

All gjeld i utenlandsk valuta er sikret med valutaswaper og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatene. Selskapet er derved ikke eksponert for valutarisiko på gjeld.

Selskapet har enkelte investeringer i utenlandske datterselskaper der netto eiendeler er utsatt for valutarisiko ved omregning. Dette er ikke vurdert å være av vesentlig betydning for selskapet.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for at et finansielt instruments virkelig verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedsrenten.

Konsernet er eksponert for renteendringer og benytter renteswaper for å redusere renterisiko og oppnå ønsket rentestruktur på gjeldsporteføljen. Hensikten er å redusere risiko knyttet til mulige fremtidige renteøkninger og skape større forutsigbarhet knyttet til fremtidige rentebetalinger. Det er etablert retningslinjer som regulerer andelen av lån som skal rente reguleres i en tolv måneders periode, og for rentebindingen på porteføljen.

Inngåtte swaper gir risiko for endring i balanseført virkelig verdi ved måling opp mot langsiktig rentenivå.

Sensitivitetsvurderinger per 31.12.2013

Renterisiko beregnes med utgangspunkt balanseførte langsiktige lån med tilhørende renteswaper. Renteendring på 50 basispunkter vil isolert sett gi en estimert verdiendring på 107 MNOK (2012: 129 MNOK).

Ettersom selskapet ikke har noen betydelige rentebærende eiendeler, er selskapets resultat og kontantstrøm fra driften i hovedsak uavhengig av endringer i markedsrenten.

Øvrig prisisiko

Selskapet er utsatt for prisisiko knyttet til strøm og diesel til transport. Strøm kjøpes gjennom Bane Energi som er en egen resultat enhet i Jernbaneverket. Disse sikrer til enhver tid om lag 30 % av sine innkjøp, mens øvrige priser er flytende. NSB AS foretar ikke egen sikring verken av strøm eller diesel og har vurdert dette som mest hensiktsmessig i forhold til egen lønnsomhet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er manglende evne til rettidig innfrielse av løpende økonomiske forpliktelser.

Selskapets ledelse overvåker virksomhetens likviditetsreserve som består av lånefasilitet og kontantekvivalenter ved rullende prognoser av forventet kontantstrøm.

NSB reduserer likviditetsrisiko knyttet til finansielle forpliktelser ved spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings-, og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidsperiode på 12 måneder. Likviditeten består av bankinnskudd, sertifikater og kommitterte trekkrettigheter og NSBs revolverende trekkrettighet på 2 000 MNOK som forfaller april 2017.

NSB har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's har gitt NSBs kredittratinger for langsiktig låneopptak på henholdsvis AA- (stable) og Aa2 (stable). Den høye kredittratingen gir NSB god tilgang på fremmedkapital.

Tabellen viser fremtidige forfall for konsernets kontraktuelle forpliktelser per 31.des.2013:

Likviditetsrisiko	< 1 år	1-2 år	2-5 år	> 5 år
Kortsiktige forpliktelser	1 324	-	-	-
Lån	1 021	1 876	2 887	4 875
Nye tog	804	411	-	-
Varige driftsmidler	176	172	45	-

11 Derivater

	2013		2012	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
Rente- og valutaswapper	1 436	-279	867	-326

Selskapet benytter ikke sikringsbokføring, verdiendringer med måling av derivater til virkelig verdi resultatføres løpende. Derivater er klassifisert som kortsiktige eiendeler og forpliktelser.

Endringer av virkelig verdi på derivater:

	2013	2012
Periodens endring av virkelig verdi:	615	-292
Akkumulert endring av virkelig verdi:	1 156	541

Rente- og valutaswapper

Den nominelle hovedstolen på utestående renteswapper per 31. des. 2013 var 11 585 MNOK (10 516 MNOK 2012). Per 31. desember 2013 varierte den faste renten fra 3,1 % til 4,64 % (2012: 3,55 % til 4,64 %) og de flytende rentesatsene var 6M NIBOR + margin.

12 Finansielle instrumenter etter kategori

Eiendeler 31. desember	Utlån og fordringer		Eiendeler til virkelig verdi over resultatet		Sum	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Finansielle anleggsmidler	2	3	-	-	2	3
Derivater	-	-	1 436	867	1 436	867
Kundefordringer og andre fordringer (ekskl. forskuddsbetaling)	7 840	6 982	-	-	7 840	6 982
Kontanter og bankinnskudd	993	1 046	-	-	993	1 046
Sum	8 835	8 031	1 436	867	10 271	8 898

Forpliktelseser	Forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet		Andre forpliktelseser til amort. kost		Sum	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Lån (ekskl. finansielle leieavtaler)	8 813	7 168	1 846	1 147	10 659	8 315
Derivater	279	326	-	-	279	326
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelseser	-	-	1 817	1 922	1 817	1 922
Sum	9 092	7 494	3 663	3 069	12 755	10 563

Følgende tabell presenterer selskapets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. des. 2013.

Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet:	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring	-	1 436	-	1 436
Sum eiendeler	-	1 436	-	1 436
Lån og påløpte renter	-	8 813	-	8 813
Derivater benyttet til sikring	-	279	-	279
Sum forpliktelseser	-	9 092	-	9 092

Finansielle eiendeler og forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet per 31. des. 2012.

Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet:	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
-Gjeldsinstrumenter	-	867	-	867
Sum eiendeler	-	867	-	867
Lån og påløpte renter	-	7 168	-	7 168
Derivater benyttet til sikring	-	326	-	326
Sum forpliktelseser	-	7 494	-	7 494

13 Kontanter og bankinnskudd

	2013	2012
Kontanter og bankinnskudd	993	1 046
Herav bundne skattetrekksmidler 99 MNOK (2012: 87 MNOK).		

14 Aksjekapital og overkurs

	Antall aksjer	Ordinære aksjer	Overkurs MNOK	Sum MNOK
Aksjer 1. januar 2012	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 1. januar 2013	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 31. desember 2013	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536

Selskapet har kun én aksjeklasse, hver aksje er pålydende NOK 1 000-. Det har ikke vært kapitalendringer i 2013 og 2012.

Det er foretatt utbetaling av utbytte for regnskapsåret 2012 på 296 MNOK. Det er foreslått utdeling av 393 MNOK i utbytte for 2013. Vedtaket fattes på den ordinære generalforsamlingen av 2014.

15 Lånegjeld

	2013	2012
Langsiktige lån		
Obligasjonslån målt til virkelig verdi	7 792	7 026
Obligasjonslån målt til amortisert kost	1 846	1 147
Sum	9 638	8 173
Kortsiktige lån		
Kortsiktig del av langsiktig gjeld	721	142
Andre lån	300	-
Sum	1 021	142
Sum lån	10 659	8 315
Nominell verdi langsiktig rentebærende gjeld		
1 januar	7 343	5 846
Endring under året	918	1 497
31. desember	8 261	7 343

Virkelig verdi av obligasjonslån som regnskapsmessig målt til amortisert kost utgjør per 31.des.2013 MNOK 2 031 (2012: 1 323 MNOK).

Alle eksisterende obligasjonslåns-utstedelser er tatt opp under låneprogrammet Euro Medium Term Note (EMTN-programmet). EMTN programmet er den lånedokumentasjon som NSB benytter ved låneopptak i obligasjonsmarkedet. EMTN-programmet inneholder ingen finansielle covenants men en valgfri eierskapsklausul som omhandler at staten skal eie 100 % av NSB.

NSB har en syndikert trekkfasilitet på 2 000 MNOK som har et covenantskrav om minimum egenkapitalandel på 20 %.

Virkelig verdi av kredittmarginen på obligasjonslån er basert på markedsobservasjoner fra banker og prisingen/kursen på obligasjonene i annenhånds markedet.

Selskapet er eksponert for renteendringer på lånene med tilhørende swapper basert på følgende reprisingsstruktur:

Lån og swapper	2013	2012
6 måneder eller mindre	3 246	1 877
Over 6 måneder	0	0
Forfall for langsiktige lån er som følger:		
Mellom 1 og 2 år	1 876	564
Mellom 2 og 5 år	2 887	4 396
Over 5 år	4 875	3 213
Effektiv rente på balansedagen var som følger i %:		
Obligasjonslån	NOK 3,73	2012 4,19

Beregnet effektiv rente inkluderer effekt av rentederivater. Selskapet har sikret all eksponering det har i CHF.

Balansført verdi er tilnærmet lik virkelig verdi på langsiktige lån.

Endringer av virkelig verdi på lån:	2013	2012
Periodens endring av virkelig verdi	559	-201
Periodens endring av virkelig verdi fra spread	6	1
Akkumulert endring av virkelig verdi	1 383	824
Akkumulert endring av virkelig verdi fra spread	-	-6
Balansført verdi av selskapets lån i ulike valutaer er som følger:		
NOK	3 765	2 782
CHF	6 894	5 533
Sum	10 659	8 315

Selskapet har følgende utnyttede lånefasiliteter:**Flytende rente**

	2013	2012
- Utløper innen ett år	50	50
- Utløper etter mer enn ett år	2 000	2 000
Sum	2 050	2 050

Fasiliteten som løper innen ett år er en kassekreditt knyttet til toppkontoen i NSB-konsernets konsernkontosystem. Kreditten løper for ett år av gangen, og fornyes årlig. NSB sin langsiktige lånefasilitet er en revolverende trekkrettighet som løper fram til april i 2017.

16 Skatter

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

	2013	2012
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som reverseres om mer enn 12 måneder	666	720
Sum	666	720

Utsatt skatt

Utsatt skatt som reverseres om mer enn 12 måneder	-1 176	-1 077
Utsatt skatt som reverseres innen 12 måneder	-2	-3
Sum	-1 178	-1 080

Sum skattefordel og utsatt skatt

-512	-360
-------------	-------------

Endring i balanseført utsatt skatt

Balanseført verdi 1. januar	-360	-586
Effektiv prinsippendring estimatavvik pensjoner		400
Omarbeidet balanseført verdi 1. januar	-360	-187
Resultatført i perioden	-174	-87
Resultatført i perioden i utvidet resultat	127	-88
Skatt ført direkte mot EK, endret skattesats	-14	-
Effekt av endret skattesats	19	-
Skatteeffekt konsernbidrag	-109	-
Balanseført verdi 31. desember	-512	-360

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

Utsatt skatt	Skattemessig				Sum
	Avskrivning	Fordringer	Gevinst/tap	Annet	
Pr. 1. januar 2012	-1 050	1	-17	60	-1 006
Resultatført i perioden	-106	-	3	27	-76
Pr. desember 2012	-1 156	1	-14	87	-1 080
Resultatført i perioden	-132	1	3	-14	-142
Effekt av endret skattesats	46	-	-	-2	44
Pr. 31. desember 2013	-1 242	2	-11	71	-1 178

Utsatt skattefordel

	Avsetning for forpliktelse	Fremførbart underskudd	Annet	Sum
Pr. 1. januar 2012	576	87	156	819
Resultatført i perioden	-51	37	3	-11
Resultatført i perioden i utvidet resultat	-88	-	-	-88
Pr. 31. desember 2012	437	124	159	720
Resultatført i perioden	-23	-7	-3	-33
Resultatført i perioden i utvidet resultat	127	-	-	127
Belastet egenkapital	-14	-	-	-14
Skatteeffekt konsernbidrag	-	-109	-	-109
Effekt av endret skattesats	-19	-	-6	-25
Pr. 31. desember 2013	508	8	150	666

Skattekostnad

	2013	2012
Endring i utsatt skatt	263	87
Sum skattekostnad	263	87

Skatt på selskapets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom selskapets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen forklares slik:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Resultat før skattekostnad	727	77
28 % av resultatet før skattekostnad	203	21
Ikke skattepliktig inntekt	-4	-2
Ikke skattemessig fradragsberettigede kostnader	99	63
Før lite avsatt skatt tidligere år	-16	5
Effekt av endret skatt-skattekostnad	-19	-
Skattekostnad	<u>263</u>	<u>87</u>

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er balanseført da det er sannsynlig at selskapet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd.

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 36 % (114 %) av resultat før skatt.

17 Personalkostnader

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Lønn, inkludert arbeidsgiveravgift	2 136	1 948
Pensjonskostnader - ytelsesbaserte pensjonsordninger (note 18)	233	228
Andre personalkostnader	29	13
Sum	<u>2 398</u>	<u>2 189</u>

Lønn til konsernsjef og ledende ansatte er omtalt i noten for nærstående parter (note 26).

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Gjennomsnittlig antall årsverk (aktiv)	2 977	2 880
Antall ansatte ved årets utløp	3 017	2 858

Beregningen er basert på en vektning av faktiske antall årsverk gjennom året.

18 Pensjoner og lignende forpliktelser

Generelt

Selskapet har pensjonsordninger knyttet til alders-, uføre- og etterlattepensjon for ektefelle og barn. Nedenfor følger nærmere beskrivelse av type ordninger og hvordan disse er organisert.

Ytelsesordninger i Norge

Selskapet har flere kollektive pensjonsordninger som er organisert i Statens Pensjonskasse (SPK) eller forsikringsselskap. Ordningene i de norske selskapene tilfredsstiller kravene iht Lov om offentlig tjenestepensjon. Forpliktelser gjennom disse ordningene dekker 3 075 aktive og 1 680 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak er avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder.

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser, og vil også være avhengig av størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Selskapet har gjennom tariffavtale pensjonsforpliktelser i tilknytning til offentlig avtalefestet førtidspensjon (AFP). Forpliktelser gjennom denne ordningen dekker 3 075 aktive medlemmer.

Ytelsesbaserte tilleggsordninger for alders- og etterlattepensjon for toppledere er ikke fonderte og skal dekkes over drift.

I tabellene nedenfor er arbeidsgiveravgift med nominelle satser inkludert i årets kostnad og netto pensjonsforpliktelse.

	2013	2012
Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse		
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	5 787	5 380
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-4 285	-3 993
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 502	1 387
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	39	52
Arbeidsgiveravgift	212	-
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	1 753	1 439
Endring i balanseført netto forpliktelse:		
Balanseført nettopensjonsforpliktelse 1. januar	1 439	1 893
Årets aktuarielle avvik	453	-311
Årets pensjonsopptjening/økning forpliktelse	275	225
Årets innbetaling til ordningene	-414	-368
Balanseført nettopensjonsforpliktelse per 31. desember	1 753	1 439
Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	198	200
Arbeidsgiveravgift	35	28
Sum årets pensjonsopptjening, resultatført som personalkostnad – se note 17	233	228
Netto rentekost	42	-3
Sum pensjonskostnad ytelsesplaner	275	225

Effekt endring geografiske forutsetninger 31.12.2013 skyldes i hovedsak overgang til ny dødelighetstabell K2013

Sensitivitetsanalyse ved endring i sentrale forutsetninger

Tabellen nedenfor viser estimat for potensielle effekter ved en endring forutsetninger av vesentlig betydning for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i G	
	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon(-)periodens netto pensjonskostnad angitt i %	24 %	-23 %	-21 %	15 %	-14 %	10 %
Økning(+)/reduksjon(-)netto pensjonsforpliktelse per 31.12 angitt i %	13 %	-17 %	-8 %	6 %	-9 %	7 %

Populasjonen er preget av høy pensjonistbistand og høy gjennomsnittsalder på de aktive som påvirker sensitivitetsanalysen.

De siste års utvikling i pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse viser følgende:

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Resultatregnskap						
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	233	228	178	157	166	159
Personalkostnad	233	228	178	157	166	159
Netto rentekostnad	42	-3	6	2	-3	68
Sum pensjonskostnad	275	225	184	159	163	227
Balanse						
Beregnet totale pensjonsforpliktelser	-5 787	-5 365	-5 577	-4 779	-4 249	-4 357
Pensjonsmidler	4 034	3 926	3 751	3 569	3 231	3 032
Beregnet netto pensjonsforpliktelse	-1 753	-1 439	-1 826	-1 210	-1 018	-1 325
Ikke resultatført estimatavvik (korridor)						
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-1 753	-1 439	-1 826	-1 210	-1 018	-1 325

Følgende parametere er benyttet ved beregningene for ytelsesordninger i Norge:

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Diskonteringsrente	3,90 %	3,80 %	2,80 %	3,80 %	4,50 %	4,00 %
Forventet avkastning	3,90 %	3,80 %	4,00 %	4,60 %	5,60 %	5,50 %
Gjennomsnittlig lønnsvekst	3,45 %	3,70 %	3,30 %	3,50 %	4,00 %	4,25 %
G-regulering	3,50 %	3,50 %	3,20 %	3,75 %	4,00 %	4,25 %
Korridor: % av maks (POB, pensjonsmidler)	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %
Årlig reg. av pensjoner under utbetaling	2,75 %	2,75 %	2,45 %	3,00 %	4,25 %	4,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift faktor	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %

Forklaring valgte forutsetninger 31. desember 2013

Diskonteringsrente er satt til 3,9 % og er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det er vurdert at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer til referanserate iht IAS 19.

Lønnsregulering for norske ordninger er i hovedsak beregnet som summen av forventet reallønnsvekst på 1,5 % og inflasjon på 2 % og karrieretillegg på 0,25 % med noen individuelle tilpasninger.

Regulering av pensjoner under utbetaling følger i hovedsak gjennomsnittlig lønnsvekst (tilsvarende G regulering) fratrukket en fast faktor på 0,75.

For de demografiske faktorer er tariffene K2013 og IR 73 lagt til grunn for fastsettelse av dødelighet og uførisiko. Ved fastsettelse av levealder er det i 2013 skjedd overgang fra dødelighetstabell K2005 til K2013 som er tilpasset NSB sin populasjon. Effekt ved overgang til K2013 har gitt estimatavvik som har medført økt pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2013.

Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som pensjonerer seg når han/hun fyller 65 vil iht K2013 være:

Mann 19 år
Kvinne 22 år

Risikovurdering ytelsesbaserte ordninger

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er selskapet påvirket av en rekke risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er beskrevet her:

Forventet levetid

Selskapet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Økning i forventet levealder blant medlemsmassen medfører en økt forpliktelse for selskapet.

Avkastningsrisiko

Selskapet blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, som vil medføre økt forpliktelse for selskapet.

Inflasjon- og lønnsvekstrisiko

Selskapets pensjonsforpliktelser har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet.

19 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

	2013	2012
Leverandørgjeld	201	452
Konsernintern leverandørgjeld	767	757
Annen kortsiktig gjeld	849	713
Skyldig offentlige avgifter	87	85
Sum	1 904	2 007

Andel av gjeld til andre nærstående parter er i 2013: 5 MNOK (2012: 5 MNOK).

Bokført verdi av leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld tilsvarer virkelig verdi. Annen kortsiktig gjeld inneholder forskuddsbetalte inntekter, periodiserte personalkostnader og andre periodiserte kostnader.

20 Andre avsetninger for forpliktelser

	Miljøavsetning	Ventelønn omstilling og restrukt.	Annet	Sum
Avsetning for forpliktelser 2013				
Inngående balanse	51	43	1	95
Økning i årets avsetning	1	-	-	1
Benyttet i løpet av året	-	-5	-	-5
Sum	52	38	1	91
Avsetning for forpliktelser 2012				
Inngående balanse	101	48	2	151
Benyttet i løpet av året	-50	-5	-1	-56
Sum	51	43	1	95

Klassifikasjon i balansen

Andel langsiktig gjeld

Sum

2013	2012
91	95
91	95

Ventelønn – omstillingsforpliktelse

I forbindelse med stiftelsen av NSB AS ble selskapet påført forpliktelse til å refundere ventelønn til de som ble oppsagt på grunn av overtallighet før 1. januar 2005. NSB ble i den forbindelse kompensert for en begrenset beregnet forpliktelse som inngår i annen langsiktig gjeld i balansen.

Yrkesskade

Erstatning for yrkesskade som personer ble påført i perioden 1. januar 1990 frem til etableringen av NSB BA 1. desember 1996 dekkes av selskapet. Det er i regnskapet foretatt avsetninger til å dekke estimert forpliktelse basert på forventninger til saker som er under behandling, samt ikke rapporterte, men påregnelige saker.

Miljøforurensninger

NSB-konsernet har som tog- og verkstedsoperatør og eiendomsbesitter et betydelig ansvar for forurensninger som skyldes virksomheten. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Etter hvert som forholdene blir ryddet og klargjort tilbakeføres avsetningen mot erlagte kostnader. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Beste estimat er benyttet.

Forurenset grunn - solgte tomter

Ved salg av tomter er det i noen tilfeller oppdaget forurensning i grunn som skyldes kreosot. Ved etablering av NSB BA var selve forurensningsproblematikken kjent, men ikke omfanget, og det ble ikke avsatt for miljøforpliktelser på grunn av at NSB BA ikke var forurenser.

Rettsvister

NSB-konsernet er innblandet i tvister der en del av dem vil bli prøvd for rettsapparatet. I de tilfeller der det vurderes å foreligge sannsynlighetsovervekt og kvantifiserbar tapsrisiko, gjøres løpende avsetninger i regnskapet.

21 Av- og nedskrivninger

Årets av- og nedskrivninger varige driftsmidler (note 5)

Sum

2013	2012
654	547
654	547

I tillegg er regnskapet for 2013 belastet med nedskrivninger av investering i datterselskaper med 351 MNOK.

22 Andre kostnader

Salgs- og administrasjonskostnader

Energi og brensel vedr. drift

Kostnader lokaler, leie maskiner, rep. og vedlikehold

Andre driftskostnader

Sum

2013	2012
514	349
200	169
121	113
1 642	1 652
2 477	2 283

Spesifikasjon av revisjonshonorar (eksklusive mva.):

Lovpålagt revisjon

Sum

2013	2012
1	1
1	1

23 Finansielle poster

	2013	2012
Renteinntekter	631	641
Utbytte	15	2
Konsernbidrag	390	-
Netto valutagevinster/tap	42	-14
Sum finansinntekter	1 078	629
Rentekostnader	-611	-571
Andre finanskostnader	-360	-238
Netto valutagevinst/tap	-2	-8
Sum finanskostnader	-973	-817
Netto finanskostnader pensjon	-42	3
Urealiserte verdiendringer	112	-106
Sum finansielle poster	175	-291

24 Urealiserte verdiendringer presentert i totalresultat

Nedenfor følger samlet oversikt av urealiserte verdiendringer av eiendeler, gjeld og derivater som målt til virkelig verdi

	2013	2012
Urealiserte rente og valutasikringsderivater	602	-300
Urealiserte verdiendringer obligasjonslån	-553	203
Urealiserte verdiendringer (agio) konserninterne lån ført til amortisert kost	63	-9
Sum urealiserte verdiendringer finansposter	112	-106

25 Leiekostnader

	2013	2012
Leie av maskiner/utstyr, ikke balanseførte driftsmidler	2	5
Leie av eiendom (eksternt)	18	7
Sum	20	12

26 Nærstående parter

NSB har følgende nærstående parter:

Eier

Som eier av NSB er staten ved Samferdselsdepartementet (SD) nærstående part. I tillegg vil andre virksomheter som eid av staten ved Samferdselsdepartementet være nærstående part med NSB.

Selskap i samme konsern

Alle datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som angitt i note 2, 6 og 7 samt andre konsernselskaper som er nærstående til disse selskapene vil være nærstående parter av NSB.

Styret og ledende ansatte

Personer som inngår i konsernets ledelse eller styret er også nærstående parter av NSB.

Nedenfor følger oversikt over transaksjoner, mellomværende og sikkerhetsstillelser med nærstående parter:

	2013	2012
Salg av varer og tjenester:		
Offentlig kjøp av persontrafikkjenester	2 784	2 451
Salg av andre varer og tjenester	350	231
Sum	3 134	2 682
Kjøp av varer og tjenester:		
Kjøp av varer og tjenester	1 585	1 467

Mellomværende med nærstående parter som følge av kjøp og salg av varer og tjenester:

Fordringer på:	2013	2012
Selskap i samme konsern	62	77
Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	1	2
Sum	63	79
Gjeld til:	2013	2012
Selskap i samme konsern	767	757
Tilknyttede selskaper	1	-
Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	21	5
Sum	789	762
Lån til nærstående parter	2013	2012
Selskaper i samme konsern	7 644	6 753
Sum	7 644	6 753

Det er ingen lån fra nærstående parter.

Sikkerhetsstillelse

NSB AS har stilt garanti for regulering av pensjonsforpliktelsene ved et opphør av Nettbuss AS slik at overføringsavtalen av 1974 kan legges til grunn. Konsekvensen er at Nettbuss AS ikke kan gjøre endringer i pensjonsordningen uten godkjenning fra styret i NSB AS.

NSB AS har stilt en morselskapsgaranti på 40 MSEK for sitt heleide datterselskap Svenska Tågkompaniet AB overfor Värmlandstrafik AB for konsesjon til å kjøre togtrafikk i Värmland i Sverige.

Ytelser til ledende ansatte og styret (Tall i TNOK)

Styremedlemmer:	Tittel:	2013	2012
Ingeborg Moen Borgerud	Styreleder	382	366
Bjarne Borgersen	Nestleder	288	277
Wenche Teigland	Styremedlem	81	-
Tore Heldrup Rasmussen	Styremedlem	191	183
Erlend Helle	Styremedlem	191	183
Tuva Barnholt	Styremedlem (frem til juni 2013)	145	216
Audun Sør-Reime	Ansattes representant	848	778
Rolf Jørgensen	Ansattes representant	191	65
Jan Audun Strand	Ansattes representant	197	188
Øystein Aslaksen	Ansattes representant (frem til juni 2012)	0	153
Sum		2 514	2 409

De ansatte er medlemmer i kollektive pensjonsordninger. Premie til ordningene er ikke medtatt ovenfor generalforsamlingen i NSB AS har vedtatt års honorar for styreleder på 389 TNOK, nestleder på 235 TNOK og de øvrige styremedlemmene 194 TNOK hver. I tillegg er det vedtatt honorar til medlemmer i revisjonsutvalget med 36 TNOK for leder og 59 TNOK for hvert av de andre medlemmene. Godtgjørelsen til ansatte i styret er opplyst inklusive lønn som de mottar som medarbeidere i virksomhetene.

2013

(Tall i TNOK)

Selskapets ledelse:	Tittel:	Lønn	Var. lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Geir Isaksen	Konsernsjef	3 383	933	191	4 507	693
Arne Fosen	Visekonsernsjef	1 730	350	99	2 179	460
Tom Ingulstad	Konserndirektør, Leder NSB Persontog	1 822	-	103	1 925	1 103
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og Finans	1 341	307	103	1 751	285
Sum		8 276	1590	496	10 362	2 541

2012

(Tall i TNOK)

Selskapets ledelse:	Tittel:	Lønn	Var. lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Geir Isaksen	Konsernsjef	3 230	-	187	3 417	685
Arne Fosen	Visekonsernsjef	1 585	-	99	1 684	412
Tom Ingulstad	Konserndirektør, leder NSB Persontog	1 735	-	103	1 838	869
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og finans	1 240	-	103	1 343	207
Sum		7 790	-	492	8 282	2 173

Selskapsledelsen er medlemmer i selskapenes kollektive pensjonsordninger som omfatter alle ansatte. Beregnet kostnad for tilleggspensjon over drift er vist i kolonnen ovenfor. For konsernsjef er det inngått avtale om pensjonstilskudd på 30 % utover 12G.

Fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Hovedprinsipper for lederlønnspolitik i NSB

Prinsipper for lønn til ledende ansatte i NSB AS og datterselskapene fastsettes av konsernstyret. Styret gjennomfører årlig en evaluering av konsernsjefens lønn og betingelser, samt prinsippene for resultatlønn for konsernets ledere.

Styrets kompensasjonsutvalg forbereder saken for styret. Utvalget består av styrets leder, samt et aksjonærvalgt styremedlem og et styremedlem valgt av de ansatte. Konsernsjefen fastsetter godtgjørelsen til de øvrige medlemmer av konsernledelsen iht. vedtatte lederlønnsprinsipper.

Lederlønn i NSB fastsettes ut fra følgende hovedprinsipper:

- Lederlønnen skal være konkurransedyktig, men NSB skal ikke være lønnsledende.
- NSB skal tiltrekke seg og beholde dyktige ledere. Den samlede godtgjørelsen til ledende ansatte i NSB skal reflektere deres ansvar for styring, resultater og utvikling og hensynta virksomhetens størrelse og kompleksitet. Godtgjørelsen må ikke være av en slik art, eller omfang, at den kan skade NSB-konsernets renommé.
- Lederlønnen kan bestå av fast grunnlønn og tilleggsytelser, herunder naturalytelser, bonus, etterlønn og pensjonsordninger. Fast grunnlønn skal alltid utgjøre hoveddelen av godtgjørelsen.
- Lederlønnordningen skal være transparent og i tråd med prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse, samt statens retningslinjer for lederlønn.
- Lederlønnordningen skal oppfattes som forståelig og akseptabel både internt og eksternt.
- Lederlønnordningen skal være tilstrekkelig fleksibel til at det kan gjøres justeringer når behovene endres.

Elementer i lederlønn

Utgangspunktet for lønnsfastsettelsen er det samlede nivået av fastlønn og variable ytelser, og vil bestå av følgende elementer:

a) Fast grunnlønn

Den faste grunnlønnen er hovedelementet i godtgjørelsesordningen til ledende ansatte i NSB. Grunnlønnen skal være konkurransedyktig uten å være lønnsledende. Grunnlønn vurderes normalt en gang i året. Ved ansettelse av ledere benyttes bestefar-prinsippet som medfører at det skal diskuteres med ledere på nivået over før ansettelse foretas. Ved ansettelse og fastsettelse av lønn til medlemmer av konsernledelsen skal konsernsjefen konsultere styreleder. Ingen ledende ansatte får særskilt kompensasjon for styreverv i NSB-konsernet.

b) Naturalytelser

Ledere tildeles naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger, som for eksempel fri telefon, fri bredbåndstilknytning, bilordning, og aviser.

c) Resultatlønn

NSB har bonusordninger for ledende ansatte. Konsernsjefens har en årlig bonusordning, basert på konsernets økonomiske resultater og på individuelle bonuskriterier fastsatt av styret. Den maksimale ramme for bonus er 4 måneders fastlønn. Øvrige ledere har årlige og individuelt tilpasset bonusavtaler, begrenset inntil 3 måneders fastlønn. Følgende kriterier legges til grunn ved utarbeidelsen av bonusavtaler i NSB:

- Bonuslønn skal være basert på definerbare og målbare kriterier.
- Det skal være en klar sammenheng mellom bonuskriteriene og selskapets mål.
- Bonuskriteriene skal baseres på forhold lederen kan påvirke, enten direkte eller gjennom den ledergruppe han/hun er en del av.
- Bonusordningen skal være transparent og klart forståelig.

d) Pensjon

Alle ansatte er medlemmer i en kollektiv pensjonsordning. NSB har tidligere inngått pensjonsavtaler med ledende ansatte, som gir mulighet til 60 % pensjon av pensjonsgrunnlaget fra fylte 62 år. Denne driftspensjonsordningen ble lukket 1. januar 2008, og ved nytilsetting av ledere følges statens retningslinjer for lederlønn.

Konsernsjefen har pensjonsalder 67 år, med en kollektiv ytelsespensjonsordning. Ordningen gir rettigheter til pensjon inntil 12 G. Utover dette har konsernsjefen en innskuddsbasert pensjonsordning på 30 % av fastlønnen utover 12 G, i tråd med statens retningslinjer for lederlønn.

e) Etterlønn og sluttvederlag

Konsernsjefen har i sin avtale rett til 6 måneders etterlønn utover lønn og ytelser i oppsigelsestiden. Eventuell annen lønn i etterlønnperioden vil redusere etterlønnen.

Der det inngås avtaler om etterlønn og sluttvederlag med øvrige ledere, skal samlet lønn i oppsigelsestiden pluss sluttvederlag ikke overstige 12 måneders fastlønn. Sluttvederlag og etterlønnordninger benyttes ikke ved frivillig avgang.

Det ble i 2013 ikke utbetalt etterlønn eller sluttvederlag for ledere som oversteg 12 måneders fastlønn.

Gjennomføring av prinsippene for lønn og godtgjørelse for ledende ansatte i NSB konsernet i foregående regnskapsår

Lederlønnfastsettelsen for 2013 er blitt gjennomført i samsvar med ovennevnte retningslinjer. Konsernsjefens faste grunnlønn ble i 2013 justert med 3,4% til 3 331 200,-. Han fikk utbetalt en bonus på kr 933 333,- for resultater oppnådd i 2012.

27 Betingede utfall

Selskapet har betingede forpliktelser knyttet til rettslige krav oppstått i forbindelse med den ordinære driften. Det er ikke forventet at det vil oppstå noen vesentlige forpliktelser knyttet til de betingede forpliktelsene utover det som allerede er avsatt i regnskapet.

Undersøkelser av konsernets eiendomsmasse indikerer latente miljøforpliktelser. Opprydningskostnadene for utviklingseiendommene kostnadsføres ved utvikling, i hovedsak som del av prosjektkostnadene.

Ved selskapsdannelsen i 1996 overtok NSB BA eiendommer fra staten ved forvaltningsbedriften NSB. Arbeidet med hjemmeloverføringen er ikke fullført og forventes å ta flere år. For å overføre hjemmel for solgte eiendommer har det i enkelte tilfeller vært nødvendig å innhente Jernbaneverkets samtykke for de enkelte overdragelser.

28 Hendelser etter balansedagen

Etter årsoppgjørets avslutning er det ikke fremkommet forhold av vesentlig betydning for å kunne bedømme konsernets resultat og stilling.

Erklæring fra styret og daglig leder ved årsoppgjøret 2013

Styret mener etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1.januar 2013 til 31.desember 2013 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Styret mener at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene selskapet står overfor.

Oslo 14. februar 2014

Ingeborg Moen Borgefud
Styreleder

Bjarne Borgersen

Erlend Helle

Jan Audun Strand

Wenche Teigland

Audun Sør-Reime

Tore Heldrup Rasmussen

Rolf Jørgensen

Geir Isaksen
Konsemsjef

Til generalforsamlingen i NSB AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for NSB AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, og resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet NSB AS' finansielle stilling per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 14. februar 2014

Deloitte AS

Aase Aa. Lundgaard
statsautorisert revisor

Viktige hendelser i NSB-konsernet i 2013

Oftere, raskere og mer miljøvennlig

NSB ønsker å bidra til en mer målrettet jernbanesektor i Norge for å legge grunnlaget for å gi kundene et bedre og mer forutsigbart togtilbud. Som et innspill til regjeringens planlagte gjennomgang av organisering av Jernbanesektoren har NSB-konsernet gitt beskrivelse til hvordan en endring bør gjennomføres. Sammen med tidligere forslag til utvikling av togtilbudet i Norge i forbindelse med Nasjonal Transportplan ønsket NSB med sitt innspill å innby til en offentlig debatt om hva som må gjøres for å forbedre jernbanen og utvikle togtilbud og kollektive knutepunkt.

Flere reiser kollektivt

Det har fra 2012 vært en kraftig økning i tallet på kollektivreiser, både for tog og buss. NSB-konsernet har hatt en større økning enn generelt og NSBs persontog i østlandsområdet har registrert en økning på over 8 % etter at togtilbudet der ble forbedret i desember 2012.

Helhetlig kollektivtilbud langs Østfoldbanen

Buss, tog, trikk og T-bane må samkjøres i større grad. Og billettprisene må bli enklere å forstå for de reisende. Derfor har nå Østfold fylkeskommune, Ruter og NSB Persontog etablert samarbeidet «Sømløst i sør».

Persontogvirksomheten

Nye persontog

Anskaffelse av 70 nye region- og lokaltog skjer planmessig og 23 regiontog (type 74) og 25 lokaltog (type 75) er satt i produksjon på Østlandet ved utgangen av året. Etter tilbakemeldinger fra kundene har NSB besluttet å oppgradere seter i de nye regiontogene slik at hele toget får 2 + 2 seter i bredden, med bedre komfort.

Nordlandsbanen til USA

NRKs produksjon Nordlandsbanen minutt for minutt, årstid for årstid, som ble vist på NRK 2 30. desember 2012, skal fra vinteren 2014 vises på amerikanske TV-stasjoner.

Flåmsbana

Aurland Ressursutvikling og NSB har inngått avtale om drift av Flåmsbana frem til utgangen av 2027. Avtalen forutsatte at NSB kjøpte 50 % av aksjene i Flåm Utvikling AS og at driften skjer i regi av dette selskapet. Selskapet skal forvalte og videreutvikle Flåm og Flåmsbana som et nasjonalt og internasjonalt reiselivsprodukt for hele året, og ikke bare i sommersesongen.

Bussvirksomheten

Skandinavias største ekspressbussnettverk

Våren 2013 ble Nettbuss express lansert som egen merkevare for selskapets lange ekspressruter i Norge og Sverige. Med dette ble Skandinavias største ekspressbussnettverk etablert.

På gass i Østfold

Nettbuss startet 1. juli lokalkjøringen i Nedre Glommaregionen og Mysen med 100 busser som går på biogass. Biogass er en fornybar energibærer som kan produseres av ulike organiske materialer, blant annet matavfall. Drivstoffet er klimanøytralt og bussene støyer vesentlig mindre enn de dieselbussene som er brukt fram til nå.

Årets dansker

Danmarks største trafikkselskap, Movia, har kåret Nettbuss i Skibby til årets bussoperatør. Årsaken er rekordhøy kundetilfredshet. Tilfredshetsmålingen viser at passasjerene setter spesielt stor pris på god service fra Nettbuss-sjåførene.

Godsvirksomheten

Raumabanen

CargoNet AS har i mange år slitt med dårlig lønnsomhet med transportene på Raumabanen. Selskapet måtte derfor avvikle kjøringen på Raumabanen fra ruteskiftet 15. desember.

Terminaldriften

CargoNet AS skilte den 1. juni ut terminalvirksomheten i eget datterselskap. Alle ansatte i terminalvirksomheten i CargoNet AS ble tilbudt jobb i det nye terminalskillet RailCombi AS. Selskapet har knapt 200 ansatte og driver

terminalene på Alnabru i Oslo, Drammen, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Mo i Rana, Bodø, Fauske, Narvik, og Åndalsnes. Terminalen i Ganddal drives av Terminaldrift AS.

CargoNet avviklet terminaldriften i Sverige i 2013.

Eiendomsvirksomheten

Norges første bygg med miljøsertifiseringen BREEAM-NOR Excellent

Rom Eiendom har i 2013 ferdigstilt to nye kontorbygg ved Oslo Sentralstasjon. Det ene nyttes til nytt hovedkontor for NSB og det andre er leid ut. Byggene har oppnådd miljøsertifiseringen BREEAM-NOR Excellent som første bygg i Norge med denne sertifiseringen.

Barcode vant Cityprisen 2013

Barcode-prosjektet i Bjørvika ble tildelt Cityprisen 2013 på eiendomsbransjens arrangement Citykonferansen 2013. Prisen deles ut av Norsk Eiendom. Det er Oslo S Utvikling som står for utbyggingen av Barcode.

Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance) i NSB-konsernet

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Denne redegjørelsen er satt opp iht. inndelingen i *norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse*. NSB AS og NSB-konsernet følger denne anbefalingen, men med avvik som følge av at selskapet ikke er børsnotert, er et statsaksjeselskap med staten som eier, og begrensninger i selskapets vedtekter. Formålet med anbefalingen er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledelingen mellom aksjeeiere, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivingen. God eierstyring og selskapsledelse vil bidra til å styrke tilliten til selskapet blant aksjeeiere, i kapitalmarkedet og hos andre interessenter. Konsernstyret har vedtatt et verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar som er publisert på nsb.no.

2. Virksomhet

NSB er et transportkonsern med aktivitet i Norge og øvrige nordiske land. Morselskapet NSB AS eies av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo.

Selskapets virksomhet fremgår av vedtektene:

- *Selskapets samfunnsoppdrag er å sørge for effektiv, tilgjengelig, sikker og miljøvennlig transport av personer og gods.*
- *Selskapet skal drive persontrafikk med tog i Norge, transport av personer og gods i Norge og øvrige nordiske land samt virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette.*
- *Virksomheten kan drives av selskapet selv, av heleide datterselskaper eller gjennom andre selskaper det har eierandeler i eller samarbeider med. Selskapet kan drive virksomhet i øvrige nordiske land i den grad det bidrar til å styrke selskapets konkurranseevne på det norske markedet og/eller bidrar til å styrke selskapets evne til å løse de samfunnsmessige oppgavene som begrunner statens eierskap.*

3. Selskapskapital og utbytte

NSB AS er et statsaksjeselskap. Statsaksjeselskapene er aksjeselskaper hvor staten eier alle aksjene. Ansvarlig statsråd eller den han bemyndiger ivaretar aksjonærenes rettigheter på generalforsamlingen. Av viktige særregler for statsaksjeselskaper er:

- Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets forslag til utbytte.
- Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens eierinteresser og har rett til å kreve de opplysninger den finner å ha behov for fra administrerende direktør, fra styret og fra revisor.

Regjeringen har for de nærmeste tre til fem år lagt til grunn en forventning om 50 % utbytte av konsernets årsresultat etter skatt, men fastsettingen av utbyttet vurderes hvert enkelt år.

Det er ikke gitt styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Selskapet har en aksjeklasse. Aksjene er ikke notert på børs, og det foregår ikke transaksjoner av aksjene. Samferdselsdepartementet og NSB AS har inngått avtale om offentlig kjøp av persontrafikkjenester for å sikre et togtilbud på strekninger som ikke er kommersielt lønnsomme. Tilsvarende har Samferdselsdepartementet inngått avtale med NSB's datterselskap NSB Gjøvikbanen AS om å trafikere Gjøvikbanen.

Retningslinjer for behandling av ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskapet og styremedlemmer/ledende ansatte er innarbeidet i konsernets etiske retningslinjer og instruksjoner for styre og daglig leder.

5. Fri omsettelighet

Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

6. Generalforsamling

Generalforsamlingen i NSB består av staten ved Samferdselsdepartementet. Departementet står for innkalling til generalforsamlingen. Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned.

Styrets medlemmer, daglig leder og revisor har møterett på generalforsamlingen. De andre punktene i anbefalingen anses ikke som relevante med bakgrunn i selskapets eiersituasjon.

7. Valgkomité

Generalforsamlingen i NSB består av staten ved Samferdselsdepartementet. Generalforsamlingen har ikke oppnevnt en valgkomité.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

NSB AS har ikke bedriftsforsamling. Styret velges av generalforsamlingen. Styret skal bestå av fra syv til ti medlemmer. Fem eller seks styremedlemmer, herunder styrets leder og nestleder, velges av generalforsamlingen. Styremedlemmenes tjenestetid er to år.

To eller tre styremedlemmer med varamedlemmer velges ved direkte valg av og blant de ansatte. Det er inngått avtale om ikke å ha bedriftsforsamling, og de ansatte velger ett styremedlem med varamedlem i tillegg til den representasjon som følger av forrige punktum.

Styret er sammensatt slik at det kan ivareta eiers interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Ledende ansatte er ikke medlem av styret, og eier ikke aksjer i selskapet. Informasjon om styremedlemmer er lagt ut på nsb.no.

9. Styrets arbeid

Styret følger aksjelovens krav om å forvalte selskapets verdier på vegne av eierne. Styrets arbeid er fastsatt i egen instruks. Styret arbeider etter en årlig arbeidsplan for sin virksomhet. Arbeidsplanen bygger på styrets hovedoppgaver med vekt på mål, strategi, organisering og kontroll av virksomheten. Styret evaluerer årlig sin virksomhet.

Styret har fastsatt egen instruks for konsernsjef.

Styret skal iht. vedtektene sørge for at selskapet tar samfunnsansvar.

Styret har etablert revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg.

10. Risikostyring og internkontroll

For å sikre helhetlig styring av selskapet er det utarbeidet et eget styringssystem, som omfatter ledelsesdokument, beredskapsplaner, sikkerhetsprosedyrer og prosesser for å styre og kontrollere virksomheten. Som en del av dette er det utarbeidet retningslinjer, rutiner, håndbøker og fullmaktsmatriser for å styre og kontrollere selskapets økonomi, regnskap og finansiering.

Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernets aktiviteter, og det evalueres og iverksettes tiltak for å styre risikobildet. Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og internkontroll.

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styre og ledende ansatte oppgis i note til årsregnskapet. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig, og styremedlemmene deltar ikke i insentiv- eller opsjonsprogrammer. Aksjonærvalgte styremedlemmer har normalt ikke tilleggsoppgaver for selskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret tilsetter konsernsjef og fastsetter tilsetningsvilkårene for denne. Styret evaluerer årlig konsernsjefens arbeids- og lønnsvilkår, og gjennomgår betingelsene til øvrige ledende ansatte.

Styret har utarbeidet en erklæring om fastsetting av lønn og annen godtgjøring for ledende ansatte.

Konsernsjef har fullmakt til å fastsette lønn og annen kompensasjon for selskapets /konsernets øverste

ledelse innenfor statens retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper og de prinsipper for lederlønn som er fastsatt av styret.

Godtgjørelse til ledende ansatte er beskrevet i note til årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Offentlig informasjon om konsernet gis av konsernets ledelse. Datoer for viktige hendelser og publisering av finansiell informasjon legges ut på selskapets internettside.

Gjennom vedtektenes § 10 har NSB en særskilt informasjonsplikt overfor eier om konsernets virksomhet.

Styret skal forelegge samferdselsministeren alle saker som antas å være av vesentlig samfunnsmessig eller prinsipiell betydning. Styret skal hvert år legge frem for samferdselsministeren en plan for virksomheten med datterselskaper, som omfatter følgende forhold:

1. Statusbeskrivelse av markedet og konsernet, herunder utviklingen i konsernet siden den forrige planen ble lagt frem.
2. Hovedtrekk ved konsernets virksomhet de kommende år, herunder større omorganiseringer, videreutvikling og avvikling av eksisterende virksomheter og tjenester og utvikling av nye.
3. Konsernets investeringsnivå, vesentlige investeringer og finansieringsplaner.
4. Vurderinger av den økonomiske utvikling i planperioden.
5. Rapport om tiltak og resultater vedrørende selskapets samfunnsoppdrag og samfunnsansvar.

Styret skal forelegge samferdselsministeren vesentlige endringer i slike planer som tidligere er lagt frem.

14. Selskapsovertakelse

Med bakgrunn i eiersituasjonen anses denne delen av anbefalingen ikke å være relevant for selskapet.

15. Revisor

Revisor velges av generalforsamlingen. Revisor fremlegger årlig en plan til styret for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor utarbeider årlig et brev til styret, som oppsummerer revisjon av selskapet og status vedrørende selskapets interne kontroll. Revisor har en gang i året et møte med styret uten at daglig ledelse er til stede. Revisor deltar på styremøter som behandler rapportering og andre spørsmål som styret skal uttale seg om. Revisor møter på generalforsamlingen.

Revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester er beskrevet i note til regnskapet.

SAMFUNNSREGNSKAP 2013

1. Innledning og sammendrag

2. Kunde

3. Ytre miljø

4. Trafikksikkerhet

5. Medarbeider

6. Menneskerettigheter, medarbeiderrettigheter og arbeid mot korrupsjon

7. Likestilling og likeverd

8. Nøkkeltall

1. Innledning og sammendrag

NSB-konsernets største bidrag til samfunnet er tilrettelegging for at samfunnets transportutfordringer foregår på en effektiv, tilgjengelig, sikker og miljøvennlig måte. Selskapets strategiske hovedmål reflekterer dette:

NSB har som hovedmål å skape verdier for eier og samfunn, gjennom å sørge for effektiv, tilgjengelig, sikker og miljøvennlig transport av personer og gods.

Bidraget skal oppnås ved å planlegge og gjennomføre tiltak for å øke kapasiteten for kollektiv trafikk til/fra hjem og arbeidssted, utvikle kollektivknutepunkter og utvikle boliger og næringsbygg i nær tilknytning til disse knutepunktene. Ny ruteplan ble etablert i Østlandsområdet i desember 2012, og eiendomsutvikling på og nær kollektivknutepunkt har fortsatt med stor kraft i 2013. Flere næringsbygg rundt Oslo S ble ferdigstilt i løpet av året, og boligprosjekter på Grefsen, Jessheim og Fredrikstad har hatt stor suksess.

Dette arbeidet har resultert i en betydelig volumvekst i 2013, med en økning av antall passasjerer med våre tog på 7,3 % til 60,5 millioner. Antall reiser med våre busser økte samtidig med 3,1 % til 136,8 millioner, hvorav 81,6 millioner er reiser i Norge.

I svært mange tilfeller er en togreise en spart bil- eller flyreise. Hadde alle som tok toget i morgenrushet til og fra Oslo kjørt bil i stedet, så hadde det tilsvar en saktegående bilkø fra Oslo til Trondheim. En bilkø fra Oslo til Trondheim tilsvarer et økt klimautslipp på 220 tonn i døgnet.

Transportøkonomisk institutt (TØI) utarbeidet på oppdrag fra Rom Eiendom en analyse for å undersøke miljøeffekter av knutepunkt basert på erfaringene fra Rom Eiendoms prosjekter i og ved Bjørvika. Analysen viser at utbyggingen sparer Oslo for anslagsvis 1.5 millioner bilreiser og 3 500 tonn klimagassutslipp pr. år.

Viktige milepæler i 2013

- 9. desember 2012 ble det iverksatt en ny ruteplan med forbedret togtilbud for reisende på Østlandet. Dette er den største tilbudsendringen siden Oslostunnelen ble åpnet i 1980. Det samlede antallet togpassasjerer på NSB-konsernets tog i Norge økte med 7,3 % til 60,5 mill.
- NSB-konsernets nye hovedkontor i Schweigaards gate 23 i Oslo er Norges første bygg som tilfredsstillende miljøklassifisering BREEAM-NOR Excellent
- Skien Brygge er første norske byutviklingsprosjekt som får bruke miljøsertifiseringsverktøyet BREEAM Communities
- Miljøoppryddingen på Brakerøya ble ferdigstilt ved årsskiftet 2012/2013
- Energiforbruket per setekm. for våre tog ble redusert med 6 %
- Energiforbruket i våre eiendommer er redusert fra 272 kWh/m² i 2012 til 242 kWh/m² i 2013, en reduksjon på 11 %
- Rapport fra TØI viser at strategien om å utvikle områdene på og rundt stasjonene med bolig, næring og service bidrar til en mer bærekraftig utvikling

Samfunnsansvar i NSB-konsernet

I NSB-konsernet har vi etablert egne retningslinjer for samfunnsansvar samt etiske retningslinjer. I vår utøvelse av samfunnsansvar skal vi følge disse grunnleggende prinsipper:

- Hver virksomhetsleder har ansvar for å sørge for at enheten ivaretar samfunnsansvar som et ledd i utøvelse av sin virksomhet
- Samfunnsansvaret skal være innarbeidet i vårt strategiske grunnlag og våre verdier
- Vi støtter prinsippene i FNs menneskerettighetserklæring og i ILOs kjernekonvensjoner
- Vi arbeider aktivt mot alle former for korrupsjon
- Vi skal aktivt bidra til at transportsektorens miljøbelastning blir mindre
- Vi rapporterer årlig om status og utvikling for samfunnsansvar i et eget samfunnsregnskap.

2. Kunde

Volumutvikling

Rutetilbudet for persontog ble utvidet 9. desember 2012. Endringen, sammen med innfasing av nye tog har medført en økning i antall reisende på 7,3 %, og i 2013 transporterte persontogene 60,5 mill. passasjerer. Økningen på Østlandet alene var 8,2 %. 48 av 70 nye tog er satt i drift.

	2012	2013
Antall togreiser - Norge (mill.)	56,4	60,5
Antall bussreiser (mill.)	132,7	136,8
Antall transporterte TEU - godstog (1 000)	436	395

Volumet i godsvirksomheten har blitt redusert siden toppåret 2008. Bakgrunnen er i stor grad ustabil infrastruktur, og økt konkurranse fra lastebiler og andre togoperatører. Driften på mange av strekningene utenom det sentrale Østlandsområdet har i perioder vært utsatt for flom, ras og infrastrukturfeil, og dette har rammet virksomhetens evne til pålitelig fremføring av tog. I 2013 var Dovrebanen stengt i en måned. Dette bidro til å redusere volumet ytterligere. For å få mer gods på bane, er det nødvendig å oppnå stabil infrastruktur som kan bidra til å gi kundene trygghet for punktlig levering.

Bussvirksomheten vokste innen rutesegmentet, i hovedsak på grunn av vunne anbud, mens volumene innen ekspressbuss ble noe redusert. Antall passasjerer vokste med 3,1 % til 136,8 mill., hvorav 81,6 millioner i Norge.

Omdømme og kundetilfredshet

NSB-konsernets virksomheter gjennomfører årlig undersøkelser om kundetilfredshet (KTI). Disse gir et godt bilde av hvordan NSBs tilbud og kvalitet oppfattes, og gir oss tilbakemelding om hvilke områder vi må forbedre.

	2012	2013
Kundetilfredshet - persontog (indeks 0-100)	69	69
Kundetilfredshet - ekspressbuss (indeks 0-100)	83	82

Den overordnede kundetilfredsheten for NSBs persontog høsten 2013 var 69 poeng. Dette er det samme som målingen høsten 2012. En kundetilfredshet under 60 regnes som svakt, og over 70 som godt. For NSB lokaltog er det som i tidligere målinger punktlighet og rutetilbudet som er de viktigste forbedringsområdene. Siste måling viser økt tilfredshet med informasjonen om bord, stasjonsområdene og økt kupetilfredshet med nye tog.

Kundetilfredsheten for NSB Gjøvikbanen er stabil, og kundene er i hovedsak meget fornøyd med leveransen. Tilfredsheten var på 73 poeng, det samme som i 2012.

Kundemålingene i 2013 viser at bussvirksomheten leverer god kvalitet på ekspressbussene. TIMEkspressen, som er det største ekspressproduktet i Nettbuss, holder et høyt nivå med en total kundetilfredshet på 83 (83), mens Bus4You i Norge oppnår 87 (91). Totalt for alle ekspressrutene ble det en score på 82 (82).

Med innføring av anbud har oppdragsgiver overtatt kundeansvaret på rutetrafikken med buss og med det ansvaret for kundemålinger. Disse målingene gjennomføres etter ulike metoder og det lar seg ikke gjøre å summere opp en total kundetilfredshet for Nettbuss sin rutetrafikk. De enkelte målingene viser allikevel at Nettbuss leverer god kvalitet også innenfor dette området.

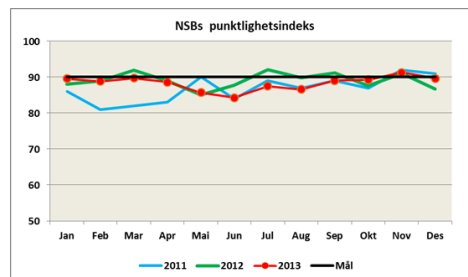
Punktligheit

Persontogvirksomheten arbeider kontinuerlig med tekniske modifikasjoner og utvikling av vedlikeholdsprogrammer. I 2013 er det også arbeidet sammen med Jernbaneverket med å redusere tiden for stasjonsopphold for å bedre punktligheten. Arbeidet fortsetter i 2014.

Jernbaneverket har i 2013 arbeidet med rundt 70 store og små investeringsprosjekter som forventes å påvirke punktligheten og kapasiteten positivt. Jernbaneverket jobber også med 40 store og små planprosjekter, hvor bygging av Follobanen er det desidert største. Det er planlagt byggestart for Follobanen i 2014.

Punktligheten for persontog ble på 88,4 % i 2013. Dette er en nedgang på 1,5 % prosentpoeng sammenlignet med 2012 og 1,6 % prosentpoeng under målet på 90 %.

Totalt hadde Jernbaneløst (JBV) registrert 21 181 forsinkelsestimer i 2013, en økning på 16 % fra 2012. Andelen av forsinkelsestimer som berørte NSB Persontog i 2013 var 12 542 forsinkelsestimer. Sammenlignet med 2012 er det en økning på 23 %. For NSB Persontog er forsinkelsestimer med årsak i infrastrukturen fremdeles størst med 6 395 timer (51 %). Deretter kommer NSB Persontogs egne årsaker med 2 718 timer (22 %). Forsinkelser med årsak i stasjonsopphold hadde en nedgang på 3 % fra 2012 og forsinkelser med årsak i materiell er redusert med 17,9 % fra 2012.

Datterselskapet Svenska Tågkompaniet AB hadde i 2013 en punktlighet på 90 %, mot 90,9 % i 2012. Datterselskapet NSB Gjøvikbanen AS hadde en gjennomsnittlig punktlighet på 89 % i 2013, mot 92 % i 2012.

Utfordringer knyttet til infrastrukturen påvirket driften også i 2013. Flere strekninger var for kortere eller lengre perioder stengt grunnet flom, ras og uvær. Spesielt var stengingen av Dovrebanen i mai/juni samt en lengre stenging av Bergensbanen i oktober kritisk. Dette medførte innstilling av 335 godstog, som er på nivå med 2012. For øvrig har punktlighet for godstog vært nær målet på 90 %, og endte på 89,4 % (91 %) innen 15 minutter.

3. Ytre miljø

Strategi

NSB-konsernet har innarbeidet hensynet til det ytre miljø i sine strategier, mål og planer. Et av selskapets viktige strategiske mål er å unngå skade på mennesker og miljø. Som et ledd i dette er det utarbeidet en egen strategisk miljøplan for perioden 2011-2015. Hovedmålene i denne planen er:

- Sertifisere virksomhetene i konsernet iht. ISO-14001
- Utvikle kompetente og miljøbevisste medarbeidere
- Videreutvikle en miljøeffektiv materiellpark
- Benytte miljøvennlige og fremtidsrettede produkter i vår virksomhet
- Gjennomføre energioptimalisering og ressurs sparing
- Sanere gammel forurensning
- Øke kildesorteringsgraden av avfall

Denne planen inneholder prinsipper og retningslinjer for hvordan arbeidet skal gjennomføres, og standarder for måleindikatorer når det gjelder ytre miljø.

Økte miljøutfordringer

En voksende økonomi og befolkning fører til økt transportbehov med tilhørende økte miljøutfordringer. Til tross for store teknologiske fremskritt er transport en av sektorene med sterkest vekst i utslipp. I 2010 stod transportsektoren for 22 prosent av verdens CO₂-utslipp. I Norge står utslippene fra transport for om lag en tredel av klimagassutslippene. Andelen har økt de siste årene, og økningen skyldes primært veitrafikk. I 2012 kom 19 prosent av Norges totale klimagassutslipp fra veitrafikk.

I løpet av de neste 16 årene blir vi en million flere mennesker i Norge. Ser vi frem mot 2040, anslås befolkningsveksten i byregionene i Sør-Norge til hele 40 prosent fra dagens nivå.

'Avoid-shift-improve' er lansert som løsning for transportsektoren blant annet i FNs arbeid i retning av en grønn økonomi. Å unngå transport går ut på å redusere etterspørsel etter transport eller unngå den helt. Den andre strategien er å skifte til transportmidler med lavere utslipp av CO₂ per passasjer, slik som kollektiv transport, sykling og gåing. Den tredje strategien er å forbedre effektiviteten i dagens transportmidler og transportsystemer.

NSB-konsernet spiller en viktig rolle for å redusere transportsektorens miljøutfordring

NSB-konsernet ved jernbane, buss og eiendomsvirksomhet spiller en viktig rolle ved arealplanlegging og knutepunktutvikling for å tilrettelegge effektive overganger mellom kollektive transportmidler og reduksjon i antall reiste kilometer. NSB ved Rom Eiendom jobber tett sammen med Jernbaneløst, myndigheter og næringsaktører for å utvikle attraktive og effektive knutepunkt. NSBs persontogvirksomhet har i 2013 ved å innføre ny togtabell med flere avganger bidratt ved å mate knutepunktene med et høyfrekvent togtilbud.

En rapport som TØI har utarbeidet for Rom Eiendom viser at en sentral lokalisering av arbeidsplasser i Bjørvika i Oslo sentrum innebærer at utslipp av klimagasser relatert til jobbreiser halveres sammenliknet med om arbeidsplassene hadde vært spredt utover i hele Oslo:

Rapporten viser at bygging av 12.500 arbeidsplasser i Bjørvika i stedet for å fordele dem rundt om i Oslo sparer byen for 6.250 bilturer og 110.000 kjøretøykilometer med bil pr. døgn. Dette gir blant annet 15 tonn mindre CO₂-utslipp pr. døgn.

Selv om den konkrete analysen gjelder utbygging i Oslo sentrum, er det grunn til å tro at en tett utbygging også i andre knutepunkter vil ha en gunstig effekt på klimautslippene. Rapporten viser at strategien for å utvikle områdene på og rundt stasjonene med bolig, næring og service bidrar til en mer bærekraftig utvikling.

Toget er essensielt for skiftet til lavutslipps-transport. Dess større andel av transport som beveger seg fra vei og luft til jernbane, jo større reduksjon i CO₂-utslippene fra transport for samfunnet.

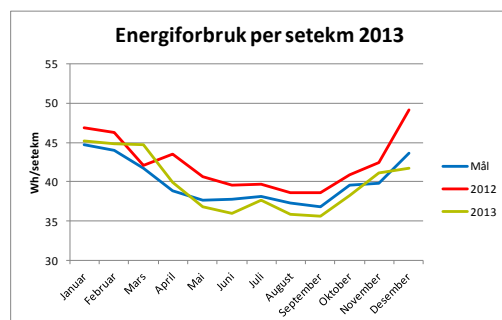
I svært mange tilfeller er en togreise en spart bil- eller flyreise. Hadde alle som tok toget i morgnrushet til og fra Oslo kjørt bil i stedet, så hadde det tilsvar en saktegående bilkø fra Oslo til Trondheim. En bilkø fra Oslo til Trondheim tilsvarer et økt klimautslipp på 220 tonn i døgnet. Å ta toget i stedet for bilen i rushtrafikken fra og til Asker til Oslo, hver dag og hjem igjen, kan spare 152 timer i reisetid i løpet av et år. 152 timer i bilkø tilsvarer et økt klimautslipp på 1,4 tonn per person, hvert år.

Energiforbruk

	2012	2013
Energiforbruk persontog - elektrisitet (MW)	307 015	330 217
Energiforbruk persontog - diesel (mill.liter)	8,7	8,7
Energiforbruk buss - diesel (mill. liter)	54,6	51,8
Forbruk alternativ drivstoff buss (mill. liter)	2,4	15,2
Energiforbruk godstog - elektrisitet (MW)	130 169	107 819
Energiforbruk godstog - diesel (mill. liter)	6,1	5,9
Energiforbruk bygninger (MW)	110	118

Energieffektive persontog

Persontogvirksomheten jobber med å øke sin energieffektivitet. I 2013 ble det brukt 6 % mindre energi på å frakte et sete en km. enn i 2012. I tillegg til en mild vinter skyldes det reduserte energiforbruket innfasing av nye energieffektive tog.

Alle elektriske tog i NSB Persontog har installert energimåler. Av disse er det 68 % som kan produsere strøm når de bremser. De nye Flirt togene genererer strøm tilsvarende 28 % av sitt eget forbruk.

Energiforbruk i godsvirksomheten

Godstransport på bane representerer en mindre belastning for miljøet enn om transporten skulle gått på vei. Virksomheten avlastet veiene for et betydelig antall lange trailerturer, og leverer således miljømessig gunstige transporter til selskapets kunder. Utfasing av eldre diesel og el-lok har bidratt til å øke energieffektiviteten i virksomheten.

I 2013 avlastet NSB-konsernets godsvirksomhet veiene for ca. 197 00 lange trailerturer. Dette utgjør mer enn 500 trailere per dag, med positive effekter for kø, utslipp og ulykker på norske veier.

Energiforbruk i bussvirksomheten

Innføring av nytt flåtestyringssystem, som blant annet registrerer drivstoff-forbruk, tomgangskjøring og kjøreadferd, viser at det er potensiale for å redusere drivstoff-forbruket og dermed utslipp til ytre miljø. Bruk av alternative drivstoffer som naturgass, biogass og biodiesel er utvidet betydelig, og det samme gjelder hybridbusser. I 2013 har 658 busser gått på biodiesel.

Grunnforurensing

Arbeidet med kartlegging av NSB-konsernets driftsavhengige eiendommer pågår og forventes å være ferdig i løpet av 2014. Enkelte av eiendommene med kjent forurensning er kartlagt og tiltak iverksatt.

Eiendommen på Brakerøya ble fram til 1972 brukt til å impregnere jernbanesviller med kreosot. I tråd med praksis på den tiden medførte virksomheten at grunnen ble sterkt forurenset av kreosot og til dels også olje og tungmetaller. Opprydningen er nå gjennomført i tråd med pålegg og tillatelser gitt av Klima- og forurensningsdirektoratet (tidligere Statens forurensningstilsyn). Totalt ble det fjernet 97 556 tonn med kreosotholdig masse fra eiendommen og levert til godkjent deponi.

Det er tidligere utført omfattende registreringer og prøvetaking av massene på utviklingstomten ved Grefsen stasjon, og Norges Geotekniske Institutt (NGI) har på grunnlag av disse utarbeidet en miljøtiltaksplan i 2010. NGI følger utbyggingen med prøvetaking, analyser og utarbeidelse av rapporter. I 2013 er det levert 97 806 tonn forurenset masse til godkjente deponier.

Det ble i 2013 registrert et utslipp av 8 000 liter de ice væske på verksted Sundland. Feil innstilling av dyser var årsaken til utslippet, som er rapportert og behandlet iht. krav. Feilen er utbedret og nye kontrollrutiner er etablert.

I bussvirksomheten var det en hendelse med overfylling av dieseltank i Sarpsborg, utført av transportøren til leverandøren av diesel. Stedet rundt tanken var asfaltert og mye ble tatt bort med absorbent, men noe rant utfor en skråning. I skråningen ble masse tatt bort og det ble fylt på med pukk. Utslipet var på 599 liter.

Utslipp til luft

	2012	2013
Utslipp til luft persontog - tonn CO2	23 058	23 467
Utslipp til luft buss - tonn CO2 (Norge)	157 827	155 132
Utslipp til luft godstog - tonn CO2	21 080	15 600
Utslipp til luft eiendom - tonn CO2	18 228	15 941

Persontogvirksomheten kjøper i dag all strøm til togproduksjon fra Jernbanelverket med opprinnelsesgarantier. Dette gir ikke insentiv til mer energieffektiv drift, men ved å kjøpe opprinnelsesgarantier er NSB med på å støtte produsenter av fornybar energi. NSB tar en aktiv rolle i spørsmålet rundt opprinnelsesgarantier ved å delta i den internasjonale jernbaneorganisasjonen UICs 'Zero Carbon' prosjekt som har som mål å definere felles retningslinjer for jernbanesektoren, i samarbeid med EU. Prosjektet avsluttes i 2014.

Håndtering av avfall

	2012	2013
Avfall i tonn	5 881	6 240
Kildesorteringsgrad buss	59 %	59 %
Kildesorteringsgrad togvedlikehold	81 %	80 %
Kildesorteringsgrad eiendom	79 %	49 %

En pågående diskusjon i bransjeorganisasjonen Avfall Norge resulterte våren 2013 i at brennbart restavfall nå blir definert som usortert og at kun avfall som går direkte til kverning/flising og videre til et biobrenselanlegg, regnes som sortert. Bransjen har fått en enhetlig standard (NS 9431) for klassifisering av avfall. Den endrede definisjonen medførte at kildesorteringsgraden for eiendomsvirksomheten ble redusert

Vedlikeholdsenheten Mantena har etablert egne prosesser for håndtering av avfall og gode barrierer for å hindre akutt utslipp. Miljøstasjoner er etablert ved verkstedene og målsettingen om null skader på ytre miljø er styrende, sammen med en målsetting om null avvik på oppbevaring av farlig avfall.

4. Trafikksikkerhet

Vårt strategiske mål er at NSB skal unngå skade på mennesker og miljø

Sikkerhet skal ha høy prioritet. Målet er at ingen personer skal omkomme eller bli alvorlig skadd som følge av konsernets virksomhet. Linjeledelsen er ansvarlig for at medarbeidere på alle nivåer utvikler en holdning til prioritering av sikkerhet i utførelsen av arbeidet. Er det tvil settes sikkerheten først. Avdekkes avvik i forhold til måloppnåelse eller fastsatte sikkerhetskrav skal ansvarlig linjeleder iverksette korrigerende tiltak.

Innrapportering av uønskede hendelser, granskninger, strekningsbefaringer, risikoanalyser og måling av resultater gir grunnlag for å finne sikkerhetskritiske forhold og iverksette tiltak for korleksjon og forbedring.

Gjennomgang og evaluering av rapporter, granskninger og analyser gir grunnlag for å sette realistiske konkrete mål for forbedring av sikkerheten. Lederne har ansvaret for å styre mot målene. Sikkerhetspolitikken for jernbanedriften er beskrevet i eget styrende dokument.

	2012	2013
Antall dødsfall medarbeidere	0	0
Antall dødsfall eksterne	3	8
Antall alvorlige personskader medarbeidere	3	0
Antall alvorlige personskader eksterne	4	9
Antall jernbaneulykker	16	26

Personskader og omkomne

Ingen passasjerer eller medarbeidere omkom som følge av persontogvirksomhetens transportaktivitet i 2013. I 2013 ble 26 passasjerer skadet i trafikksikkerhetshendelser, ingen av dem alvorlig. I persontogvirksomheten omkom 5 personer etter påkjørsler i sporet. 2 av disse hendelsene er fortsatt under etterforskning.

Bussvirksomheten har vært involvert i 3 dødsulykker i 2013.

Ulykker

For NSB-konsernet har det vært 26 hendelser definert som jernbaneulykker iht. forskrift i 2013.

Årsaksforholdene for mange av hendelsene i 2013 ligger utenfor konsernets direkte påvirkning. Det jobbes systematisk med registrering og rapportering til infrastrukturforvalter. Trafikksikkerhetsarbeidet gjennom målstyring og risikostyring prioriteres fortsatt høyt og brukes til å påvirke risikoen både internt og i samarbeid med andre.

Trafikksikkerheten er totalt sett vurdert som tilfredsstillende og måloppnåelsen er vurdert som akseptabel. NSBs virksomhet gjennomføres som fastslått i ledelsens gjennomgørelser til å være i samsvar med eksterne og interne krav.

Trafikksikkerhet i bussvirksomheten

Vår bussvirksomhet frakter store passasjermengder daglig, og vi har et stort ansvar for at alle skal komme trygt frem, samtidig som ingen andre trafikanter påføres skader av noen art. Vi har som ledd i trafikksikkerhetsarbeidet startet sertifisering etter ISO 39001 fra høsten 2013.

Arbeidet med å redusere skader, uhell og ulykker har fortsatt i 2013. Antall forsikringsskader har gått ned fra 1 301 i 2012 til 1 181 i 2013. Det arbeides med innføring av nytt registreringsverktøy for ytterligere kartlegging av skademønstre og risikomønstre slik at forebyggende tiltak kan settes inn.

5. Medarbeider

Vårt strategiske mål er at NSB-konsernet skal ha høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere. NSB skal som en personalintensiv servicebedrift være en attraktiv arbeidsplass og skal sikre et profesjonelt og godt arbeidsmiljø med åpen, ærlig og konsistent kommunikasjon innad og utad for å skape tillit og troverdighet.

Det er utarbeidet en personalhåndbok som inneholder retningslinjer, prinsipper og standarder for håndtering av personalspørsmål.

	2012	2013
Antall medarbeidere	13 472	13 523
Antall årsverk	11 142	11 191
Medarbeidertilfredshet NSB-konsernet	na	74
Medarbeidertilfredshet NSB AS	80	80
Sykefravær	8,1 %	7,8 %

NSB-konsernet har ved utgangen av året 13 523 medarbeidere. Antall årsverk er 11 191. Dette er en økning på 0,5 %, og skyldes i hovedsak økning i etterspørsel og produksjon innenfor persontog og buss.

Medarbeidertilfredsheten er på 74 på en skala fra 0-100. Dette er på samme nivå som snittet av norske bedrifter. Over 70 er et godt resultat, mens under 60 er et svakt resultat som krever tiltak. Innen konsernet er det til dels store forskjeller. Tilfredsheten viser en viss samvariasjon med lønnsomheten i de målte virksomhetene og usikkerhet om virksomheten i tilstrekkelig grad klarer å tilpasse seg fremtidig kundebehov og konkurransesituasjon. På grunnlag av undersøkelsen vil det bli iverksatt tiltak for å bedre tilfredsheten på de områder hvor resultatene er for svake.

Årlig måles sykefravær og medarbeidertilfredshet. Sykefraværet siste år var på 7,8 %, en nedgang fra 8,1 % året før. Det er først og fremst positiv utvikling innen persontogvirksomheten. En hovedårsak til høyt sykefravær er belastningsskader og ubekvem arbeidstid, og hovedtiltakene for å redusere fraværet er tilrettelegging for å redusere langtidssykefravær.

6. Menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og arbeid mot korrupsjon

Vi har i NSB-konsernet etablert etiske retningslinjer og retningslinjer for samfunnsansvar som bl.a. omhandler forholdet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og arbeid mot korrupsjon.

Størstedelen av vår virksomhet foregår i Norge, og med forgreninger til Sverige og Danmark. Håndtering av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter er godt ivarettatt gjennom de arenaer hvor de ansatte og selskapets ledelse møtes for å ivareta slike spørsmål. Størstedelen av våre ansatte har rettigheter som er godt definert gjennom tariffavtaler og overenskomster. Medarbeiderne er representert i selskapets styre, og det er etablert arbeidsmiljøutvalg som jevnlig holder møter.

Andelen av våre medarbeidere som er dekket av en overenskomst mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjon varierer mellom enhetene, fra 84 % til nærmere 100 %. De resterende hvorav mesteparten er ledere har individuelle avtaler. Det er utarbeidet etiske krav til leverandører hvor det settes krav til overholdelse av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter samt arbeid mot korrupsjon. Disse er en integrert andel av avtaleverket ved innkjøp.

Det vil i 2014 gjennomføres en risikoanalyse vedrørende sosiale forhold og samfunnsansvar, inklusiv fare for korrupsjon, for vesentlige leverandøraftaler som skal inngås i løpet av året. På grunnlag av risikoanalysen vil det bli etablert tiltak for å redusere risiko.

I persontog-, gods- og eiendomsvirksomheten er etiske retningslinjer en del av arbeidsavtalen ved nyansettelser. I bussvirksomheten er etiske retningslinjer vedtatt i styrene, tilgjengelig i Lederhåndbok (intranett), personalhåndbok og nevnes/links i sjåførhåndbøkene. Innen togvedlikehold vil våre etiske retningslinjer innarbeides som en del av arbeidsavtalene i 2014.

7. Likestilling og likeverd

Med utgangspunkt i de lovpålagte krav og NSBs etiske retningslinjer, er arbeidet med likestilling og likeverd utdypet i konsernets personalpolitikk. Her fremgår det bl.a. at:

- NSB skal ivareta likestilling og spesielt vektlegge dette ved rekruttering, forfremmelse og kompetansegivende etter- og videreutdanning.
- NSB skal vektlegge mangfold som reflekterer et tverrsnitt av samfunnet.
- Selskapets lønnspolitikk skal legge til rette for en ønsket og gjennomtenkt lønnsutvikling som i størst mulig grad oppfattes som rettferdig sett for den enkelte medarbeider og samlet for selskapet.
- NSB skal være i stand til å tiltrekke seg og beholde riktig kompetanse.

	2012	2013
Andel kvinner	15,0 %	16 %
Andel kvinnelige ledere	15,0 %	15 %

Kvinneandelen i NSB-konsernet er på 15 %. Kvinneandelen i konsernets enheter varierer mellom 6 og 41 %. I morselskapet NSB AS er andelen på 31 %, en økning med 2 prosentpoeng fra 2012. I NSB-konsernets styre er kvinneandelen blant de aksjonærvalgte 40 %, og i NSB-konsernets ledergruppe 0 %. Andelen kvinnelige ledere utgjør 15 %, og er på nivå med kvinneandelen blant ansatte. Kvinners snittlønn varierer mellom virksomhetene, fra 86 til 107 % av snittlønnen til menn. Hovedårsaken kan knyttes til stilling og ansiennitet. Snitt arbeidstid for kvinner er fortsatt noe lavere enn menn og kan i hovedsak knyttes til at en større andel kvinner jobber deltid ift. menn.

Administrasjonen ønsker å øke kvinneandelen i konsernet, blant annet ved hjelp av følgende tiltak:

- Gjennom konsernets karrieresider (www.nsb.no) synliggjøres en rekke stillinger ved hjelp av kvinnelige rollemodeller.
- Ved rekruttering til stillinger i mannsdominerte stillingskategorier oppfordres kvinner spesielt til å søke, og i flere av virksomhetsområdene er det fast praksis alltid å innkalle kvinnelige søkere som fyller kvalifikasjonskravene.
- Moderat kjønnskvoltering ved rekruttering til en rekke stillingskategorier der mannsdominansen er spesielt stor. Dette medfører at når to søkere står likt så foretrekkes den kvinnelige kandidaten. I yrker som bussjåfører, lokførere og fagarbeidere, er denne praksisen utvidet til at kvinnelige kandidater ofte foretrekkes, så fremt de fyller kvalifikasjonskravene i stillingsutlysningen.
- Ledelsesmessig fokus på kjønnsdiskriminerende holdninger og handlinger

	2012	2013
Andel innvandrere	8,6 %	9,2 %

Innvandrerandelen i NSB-konsernet er på 9,2 %, en økning fra 8,6 % i fjor. Den største innvandrerandelen er innen renhold med 29 %, mens den laveste er innen godsvirksomheten med 2,4 %. Andelen er økende, spesielt innen persontog- og bussvirksomheten.

NSB-konsernet følger IMDIs anbefalinger i det løpende arbeidet med etnisk relatert likestilling og likeverd, og viktige tiltaksområder er blant annet:

- Grundig og seriøs behandling av meldinger om eller mistanker vedrørende diskriminerende atferd.
- Vektlegging av NSBs politikk for mangfold og likeverd i de aller fleste stillingsutlysninger.
- Synliggjøring av rollemodeller med innvandrerbakgrunn på konsernets karrieresider (www.nsb.no)
- Fast praksis med å innkalle minimum en kandidat med innvandrerbakgrunn til intervju på de aller fleste stillinger
- Ledelsesmessig fokus på at etnisk bredde og mangfold er en merverdi

Vi har opprettet en varslingskanal iht. kravene i arbeidsmiljøloven. Det ble mottatt to varsler om diskriminerende adferd i 2012, og ingen i 2013.

8. Nøkkeltall

	2012	2013
Antall togreiser - Norge (mill.)	56,4	60,5
Antall bussreiser (mill.)	132,7	136,8
Antall transporterte TEU - godstog (1 000)	436	395
Punktlighet - persontog (Norge)	89,7 %	88,4 %
Punktlighet - godstog	91,0 %	89,4 %
Kundetilfredshet - persontog (indeks 0-100)	69	69
Kundetilfredshet - ekspressbuss (indeks 0-100)	83	82
Energiforbruk persontog - elektrisitet (MW)	307 015	330 217
Energiforbruk persontog - diesel (mill.liter)	8,7	8,7
Energiforbruk buss - diesel (mill. liter)	54,6	51,8
Forbruk alternativ drivstoff buss (mill. liter)	2,4	15,2
Energiforbruk godstog - elektrisitet (MW)	130 169	107 819
Energiforbruk godstog - diesel (mill. liter)	6,1	5,9
Energiforbruk bygninger (MW)	110	118
Energiforbruk persontog (kwh)/setekm.	0,0424	0,0398
Energiforbruk bygninger kWh/m2	272	242
Utslipp til luft persontog - tonn CO2	23 058	23 467
Utslipp til luft buss - tonn CO2 (Norge)	157 827	155 132
Utslipp til luft godstog - tonn CO2	21 080	15 600
Utslipp til luft eiendom - tonn CO2	18 228	15 941
Grunnforurensing - antall utslipp	0	2
Grunnforurensing - renset masse tonn	95 411	98 866
Avtall tonn	5 881	6 240
Kildesorteringsgrad buss	59 %	59 %
Kildesorteringsgrad togvedlikehold	81 %	80 %
Kildesorteringsgrad eiendom	79 %	49 %
Antall dødsfall medarbeidere	0	0
Antall dødsfall eksterne	3	8
Antall alvorlige personskader medarbeidere	3	0
Antall alvorlige personskader eksterne	4	9
Antall jernbaneulykker	16	26
Antall medarbeidere	13 472	13 523
Antall årsverk	11 142	11 191
Medarbeidertilfredshet NSB-konsernet	na	74
Medarbeidertilfredshet NSB AS	80	80
Sykefravær	8,1 %	7,8 %
Andel kvinner	15,0 %	16 %
Andel kvinnelige ledere	15,0 %	15 %
Andel innvandrere	8,6 %	9,2 %
Antall varsler om diskriminerende adferd	2	0